

NNPUB

Poštnina plačana pri pošti 5213 Kanal

MOST

Glasilo Občine Kanal ob Soči

LETNIK **XXIV**

ŠTEVILKA **80**

JULIJ 2026

MOST
Glasilo občine Kanal ob Soči
<http://www.obcina-kanal.si/most>

Izdajatelj:
Občina Kanal ob Soči,
župan Miha Stegel

Odgovorni urednik:
Primož Božič

Člani uredniškega odbora:
Irena Hočevar Križnič
Nina Levpušček Melinc
Lijana Jurečič
Maja Kodelja Cencič

Jezikovni pregled:
Mojca Pipan, s. p.

Oblikovanje in grafični prelom:
Grafika Soča, d. o. o.

Fotografija na naslovnici:
Javna plastika Sonce v mesecu v Parku Peč-
no, Jernej Skrt

Naslov uredništva:
Občina Kanal ob Soči
uredniški odbor glasila MOST
Trg svobode 23, 5213 Kanal

Kontakt uredništva:
urednistvo@glasilo-most.si

Tisk: Grafika Soča, d. o. o.

Naklada: 2500 izvodov

Glasilo brezplačno prejme vsako
gospodinjstvo v Občini Kanal ob Soči.

Prispevke lahko oddate na
e-naslov uredništva:
urednistvo@glasilo-most.si
ali prek portala MojaObčina.si

Iz vsebine

- 3 - Županove vrstice**
- 4 - Povzetek 24. redne seje**
- 6 - Tudi v Občini Kanal lahko zaprosite za mediatorja**
- 8 - Pregled dela KS Anhovo - Deskle v zadnjem mandatu**
- 13 - Neizrekljivo jedro ustvarjanja – Kerafest 2026**
- 14 - 20 let ŠKTD Ložice**
- 15 - Ujeti trenutki ognja, dima in surove zemeljske moči**
- 17 - 30. premiera Gledališkega društva Kontrada**
- 21 - Brezobrestna posojila Javnega sklada malega gospodarstva Goriške**
- 22 - Ženska podružnica družbe sv. Cirila in Metoda v Ročinju**
- 24 - Jožica Strgar: varuhinja spominov Lukčeve hiše**
- 26 - Marjana Sitar Malič: *Zaigraj, orkester!***
- 27 - Tian Kobal med najboljšimi mladimi znanstveniki v Evropi**
- 29 - Ida Jakopič praznovala častitljivih 105 let**
- 30 - Gorazd Bavdaž: *Ujeta duša mladega fanta***
- 31 - *Dolina mojega vdiha*, dokumentarni film o Srednji Soški dolini**
- 34 - Lojze Peterle in Ivan Humar ob 35. obletnici samostojnosti**
- 42 - Ana Tinta državna prvakinja v balinanju**
- 43 - Grega Okroglič bo zaigral pri ACH Volley**
- 44 - Karmen Vogrič na evropskem prvenstvu srebrna in bronasta**
- 47 - Koledar dogodkov v avgustu in septembru**

Naslednja številka *Mosta* izide konec oktobra, prispevke bomo sprejemali do 30. septembra oziroma po dogovoru za dogodke, ki se bodo odvili v oktobru.

Vabljeni k pisanju, preverite tudi priporočila za pisanje na sedmi strani tokratne številke. Predstavitve kandidatov političnih strank in list za občinski svet ter kandidatov za župane na jesenskih lokalnih volitvah (15. november 2026) naj bodo pripravljene do 15. oktobra.

Uredniški odbor glasila Most

Vse najboljše, Slovenke in Slovenci!

Dragi bralci in bralke *Mosta*, najprej en velik hvala vsem, ki ste majsko številko vzeli v roke, jo prebrali, komentirali, pohvalili, kritizirali ali se kako drugače odzvali – vsem, ki jo soustvarjamo, to veliko pomeni, predvsem to, da ne kričimo v veter.

Smo že na sredi poletne sproščenosti, za katere spremljavo smo pripravili tudi novo številko, manj obsežno, a mislim, da še bolj tehtno.

Letošnje leto mineva tudi v znamenju polokrogle obletnice neodvisne in samostojne Slovenije. Moja generacija, t. i. milenijci oz. generacija Y (rojeni med 1981 in 1996), stoji ravno na sredi med tema dvema obdobjema naše zgodovine – socialistično Jugoslavijo in Republiko Slovenijo. Prve nismo v resnici doživeli, v drugo smo se rodili kot v zaključen projekt.

Tako smo na eni strani nehote sprejemnik za večinoma čustvene, nostalgичne in spominske pripovedi o življenju v »Jugi« z vsemi družbenimi absurdi, prevrati, nelogičnostmi in neverjetnostmi ter na drugi strani dediči sistema, v katerega nas je pognala osamosvojitve – brezsravnega bogatenja, neslutene duhovnega siromašenja, birokracije, »bulšihov« (služb, ki so same sebi namen), vseprisotne monetizacije življenja in »podjetniških pobud«, poskusov prodati vse predstavljuje in še nekaj nepredstavljenih stvari, želje, da bi vsemu pripisali neko številčno vrednost, najraje v valuti, in tako naprej.

Ob tem se marsikomu iz moje generacije mogoče zdijo prej omenjene zgodbe iz »bivše Juge« pripovedi iz izgubljenega raja, kjer so »hvatanje krivin«, vseprisotnost alkohola, splošna neresnost, med-sosedska pomoč, socialna nerazslojenost

in ne nazadnje tudi »ekonomija po meri človeka«, družbeni sistem, ki se opisuje kot totalitaren in diktatorski, mehčali do te mere, da bi marsikdo prisegel, da ni bil tak in bi se bilo dobro, vsaj za kak korak, vrniti v tiste čase.

A to je edina stvar, ki je v tem trenutku ni mogoče storiti. Edina »rešitev«, ki je ni mogoče uresničiti. Zgodovina se mogoče ponavlja, ne vrti pa časa naprej in nazaj kot televizija. Slovenija, svobodna, koruptivna, majhna, ponosna, bogata ali revna, sprta ali složna, je naša edina realnost, naša koža, iz katere ne bomo skočili, to je nekaj, kar bi lahko teoretiki in praktiki, nekdanji in sedanjí, že enkrat končno razumeli. Pravo vprašanje je, kaj bomo sedaj naredili, ne, kaj bi lahko za nazaj spremenili.

Primož Božič

Županove vrstice

Spoštovane občanke, spoštovani občani, vsakdan nam prinaša številne obveznosti, naloge in izzive. Čas je za delo, vendar mora biti tudi čas za počitek, oddih in sprostitve. Poletje je kot nalašč za to, da za trenutek upočasnimo korak, se posvetimo sebi, svojim bližnjim ter si nabereemo novih moči za mesece, ki prihajajo.

V tem času mnogi radi odpotujemo tja, kjer se dobro počutimo, kjer lahko uživamo in vsaj za nekaj dni pozabimo na vsakodnevne skrbi. Seveda potovanja niso vedno mogoča in si jih vsi ne morejo privoščiti. Toda lep in prijeten kotiček za oddih lahko najdemo tudi doma, v naši občini. Živimo namreč v resnično čudovitem okolju, ki nam ponuja številne možnosti za kakovostno preživljanje prostega časa. Lahko se osvežimo v Soči, se odpravimo na kolesarski izlet, sprehod v naravo ali pa preprosto poiščemo

miren kotiček, kjer lahko uživamo v razgledu, tišini in družbi najbližjih.

Lepote naših krajev poznamo domačini, vse bolj pa jih odkrivajo tudi obiskovalci in turisti. V poletni sezoni jih je lahko precej. Tako kot si sami želimo, da smo na svojih potovanjih lepo sprejeti, je prav, da tudi gostom v naših krajih omogočimo prijetno izkušnjo. Prijaznost, spoštovanje in gostoljubnost ne zahtevajo veliko, pustijo pa trajen vtis.

Poletni čas je lahko tudi priložnost za razmislek. Ko potujemo, lahko opazujemo, kaj nam je v drugih krajih všeč, kako se tam počutimo kot obiskovalci in kakšen odnos imajo domačini do turizma. Hkrati lahko doma opazujemo, kako se ob večjem številu obiskovalcev počutimo sami. Naša občina je na področju turizma še nerazvita, kar ni nujno slabo. Prav zato imamo možnost, da pravočas-

no premislimo, kakšen razvoj si želimo, kaj želimo in kaj bi bilo za nas prebivalce ter okolje dolgoročno najboljše. Morda se nam prav med letošnjim dopustom utrne dobra ideja.

A najprej naj bo poletje čas za oddih. Želim vam lep preostanek poletja, poln prijetnih doživetij, posebnih trenutkov in druženja. Naj se vam uspe dobro odpočiti, se umiriti ter si nabrati dovolj energije za nove izzive.

Srečno in prijetno poletje!

Miha Stegel, župan

Povzetek 24. redne seje Občinskega sveta Občine Kanal

Avtor: Primož Božič

24. redna seja Občinskega sveta Občine Kanal se je odvila 24. junija v sejni sobi občine, udeležilo se je 15 svetnikov, opravičila sta se Vladimir Kolmančič (SD) in Jan Močnik (Lista z vizijo). Ob glasovanju o dnevnem redu so mu dodali točko kadrovskih zadev, ki jo je pripravila Komisija za mandatna vprašanja, volitve in imenovanja.

1. točka: Letno poročilo Javnega sklada za razvoj malega gospodarstva Goriške (JSMGG) – poročilo SPREJETO s 15 glasovi ZA

JSMGG je javni sklad, ki deluje na območju nekdanje velike novogoriške občine (današnjih občin Nova Gorica, Šempeter - Vrtojba, Renče - Vogrsko, Brda, Kanal in Miren - Kostanjevica) in je namenjen brezobrestnemu kreditiranju kmetijstva in gospodarstva.

Vsako leto razpiše za okrog dva milijona evrov sredstev, toliko so jih tudi odobrili v letu 2025, prejeli pa so 57 vlog, od tega so jih v letu 2025 izvedli 46, še osem pa v letu 2026. Za gospodarstvo je šlo okrog 1,6 milijona, za kmetijstvo pa slabih 400.000 evrov.

Občini Kanal je pripadel najmanjši delež med vsemi, 52.100 evrov ali tri odstotke, ki sta jih prejela dva vlagatelja. Poročevalka Alda Lozar je ob robu seje dejala, da iz Občine Kanal prihaja več prosilcev, a da se zaradi umeščenosti poslovnih prostorov v novogoriški občini beležijo kot tamkajšnji prosilci. Razpis za letošnje leto objavljamo tudi na gospodarskih straneh glasila.

2. točka: Oblikovanje cen storitev ravnanja s komunalnimi odpadki – predlog cen SPREJET s 15 glasovi ZA

Kakor je povedal poročevalec Darko Ličen iz Komunale Nova Gorica, bi morale podjetje za enoletno obdobje od letošnjega junija naprej cene odvoza komunalnih odpadkov povišati za 5,33 odstotka, vendar bodo povišanje pokrili na novo ugotovljeni prebivalci občin, iz katerih odvažajo odpadke.

Gre za okrog 2500 ljudi, ki doslej niso bili prijavljeni oziroma imajo na tem območju stalno bivališče, živijo pa drugje, pa jih zaradi zakona o varovanju osebnih podatkov niso imeli evidentiranih. Nova/stara cena tako znaša 9,86 evra na osebo na mesec.

3. točka: Poročilo o izvajanju 24-urne dežurne službe in predlog cen za 2026 – SPREJETO s 15 glasovi ZA

Kakor izhaja iz poročila o izvajanju 24-urne dežurne službe, je bilo v letu 2025 na območju Občine Kanal na domu prevzetih 28 pokojnikov, precej več od načrtovanih, pri oblikovanju cene za 2026 pa so strošek omenjene službe z 251,66 evra brez DDV na pokojnika povišali na 279,86 evra brez DDV na pokojnika.

4. točka: Lokacijska preveritev za individualno odstopanje od prostorskih pogojev – SPREJETO s 15 glasovi ZA

Občinski svetniki so potrdili projekt podjetja Plastik Kanal, da na svojem zemljišču postavi štiri montažne objekte za skladiščenje. Dva bosta na mestu nekdanjih zidanih objektov med gornjo in spodnjo halo, tretji se bo izvedel kot nadstrešnica ob upravni stavbi, četrti pa pri spodnji proizvodni hali. Poročevalka je bila krajinska arhitektka Nina Lipušček.

5. točka: Poraba presežka iz leta 2025 Goriške knjižnice Franceta Bevka – SPREJETO

Predlog Goriške knjižnice je, da se presežek v višini 25.609,42 evra nameni varčevanju za nakup novega službenega avtomobila.

6. točka: Odlok o ustanovitvi JZ Goriška knjižnica – SPREJETO s 15 glasovi ZA

Svetniki so brez razprave sprejeli nov odlok o ustanovitvi Javnega zavoda Goriška knjižnica Franceta Bevka, ki je bil pripravljen zaradi obsežnejših sprememb področne zakonodaje. V procesu glasovanja so izglasovali tudi prekvalifi-

kacijo iz prve obravnave v drugo obravnavo, kar pomeni, da je odlok dokončno sprejet.

7. točka: Poraba presežkov Ljudske univerze Nova Gorica iz preteklih let – SPREJETO

Kakor je povedala poročevalka, direktorica LUNG-a Nada Uršič Debeljak, se neporabljeni presežek (pribl. 50.000 evrov) prenaša že več let in bi ga radi končno razporedili. Z občinami je bilo dogovorjeno, da 30.000 evrov ostane zavodu za finančno varnost, preostalih 20.000 evrov pa se nameni strošku zaposlitve delavca v zeliščnem centru Grgar od septembra do decembra letos (7000 evrov) in nakupu opreme (zavesa za upravo in učilnice, večje pisarniške omare, dva prenosnika – dobrih 13.000 evrov).

Svetniki in župan so pohvalili delo LUNG-a, ki ob dobrih 64.000 evrih, ki jih za delovanje prejme od občin ustanoviteljic, zaposluje 14 ljudi, ob čemer niti ena zaposlitev ni zagotovljena, je povedala Uršič Debeljak, in vsa preostala sredstva pridobijo na razpisih, lanski proračun je znašal skoraj milijon evrov.

8. točka: Poraba presežkov Glasbene šole Nova Gorica – SPREJETO s 15 glasovi ZA

Presežek Glasbene šole Nova Gorica je znašal 9849 evrov, z njimi pa bodo kupili dve tubi, dva violončela in dve klaviaturi, presežek pa je nastal zato, ker je proces naročanja in izdelave inštrumentov prešel koledarsko leto in ni bil do časa porabljen, je razložil ravnatelj GŠ NG Vladimir Čadež.

9. točka: Sprememba Odloka o organizaciji in delovnem področju občinske uprave, skrajšani postopek – SPREJETO

V imenovanem odloku se je besedna zveza »tajnik občine« oz. »tajnik občinske uprave« nadomestila z »direktor občinske uprave«.

10. točka: Odlok o občinskih cestah v Občini Kanal ob Soči, prva obravnava – SPREJETO s 14 glasovi ZA

Stari odlok iz leta 2012 je bil narejen na podlagi že razveljavljenega Zakona o cestah iz 2010, novi pa sledi aktualnemu ZCes-2 iz leta 2022.

Novi odlok podrobneje ureja več členov, denimo o varovalnem pasu, ki je bil prej določen zgolj z razdaljo, sedaj pa so dodana številna nova pravila, med drugim tudi to, da so lastniki in uporabniki zemljišč ob občinskih cestah zavezani k rednemu vzdrževanju drevja, grmovja in žive meje.

Prepovedani so tudi trajni posegi v pasu 1,5 metra od roba cestišča, ograje, oporni zidovi in vegetacija pa morajo biti od roba cestnega telesa odmaknjene vsaj en meter. Bistveno so se povišale tudi kazni za kršitve odloka, ki za pravne osebe namesto prejšnjih 2000 evrov predvidevajo maksimalne kazni od 150.000 evrov (SP-ji) pa vse do 500.000 evrov (velike gospodarske družbe). Tudi za fizične osebe se globe lahko izrečejo v območju od 40 do 5000 evrov.

11. točka: Poslovno poročilo ZKTMŠ, Računovodsko poročilo in poročilo AJPES za 2025

Župan je pred sejo od direktorice ZKTMŠ Petre Rutar zahteval vse izdane in prejete račune za leto 2025, ki naj bi jih tudi dobil, vendar naj v primeru drsaljša ti ne bi bili dovolj podrobni. Po

daljši razpravi, v kateri je več svetnikov izrazilo mnenje, da je proračun ZKTMŠ previsok za njegov učinek, so svetniki sprejeli sklep o seznanitvi s poročili, poleg tega pa še, da podajajo negativno mnenje na poslovanje ZKTMŠ v letu 2025 in predlagajo nadzornemu odboru občine, da ga pregleda. ZA tak sklep je glasovalo 11 svetnikov, PROTI sta bila dva, še dva sta se glasovanja vzdržala.

12. točka: Predlog o ugotovitvi lastniške pravice na nepremičninah in ukinitve javnega dobra – SPREJETO

13. točka: Kadrovske zadeve – Komisija za mandatna vprašanja, volitve in imenovanja (KMVVI)

KMVVI je svetnikom predložila v odločanje dva sklepa kadrovske narave, prvi je bil soglasje k oceni uspešnosti dela direktorice ZKTMŠ Petre Rutar, ki jo je predlagal svet zavoda. Ta ima možnost, da predlaga med nič in petimi odstotki dodatka k letni plači, občinski svet pa mora to potrditi. Svet zavoda je za Rutarjevo predlagal 4,6 odstotka nagrade, občinski svet pa je z 11 glasovi ZA, enim proti in dvema vzdržanima izglasoval, da se nagrada ne izplača.

Tudi druga točka se je dotikala ZKTMŠ, natančneje sveta zavoda. Ker se je ZKTMŠ znašel v neugodnem finančnem položaju, konec maja naj bi imel namreč le še okrog 26.000 evrov likvidnih sredstev in bi mu po predvidevanjih septembra zmanjkalo denarja za plače, je

KMVVI predlagala, da se odpokličejo trije predstavniki občine v svetu zavoda (Lara Lovišček, Rok Knafelc in Martina Kobal).

Svet zavoda je namreč odgovoren za spremljanje finančne situacije, med drugim naj bi tudi nepravilno sklicali eno od sej, je bilo slišati med obrazložitvami. Risto Djurić (nepovezan svetnik) je dejal, da bi morala biti pred tem dejanjem opravljena revizija poslovanja, pridružila se mu je Klelija Dolenc (Stranka generacij), ki je dejala, da sredstev za plače ne bi smelo zmanjkati, in spomnila, da je ta sklic OS delo začel z zapiranjem Zavoda za zeleni razvoj. Miha Čargo (Konkretno) je komentiral, da dogajanje vidi kot mehko zapiranje ZKTMŠ ali vsaj poskus menjave vodstva.

Nazadnje so svetniki z osmimi glasovi ZA, petimi PROTI in dvema vzdržanima razrešili prej imenovane tri predstavnike občine v svetu zavoda ZKTMŠ.

14. točka: Svetniške pobude, vprašanja in predlogi

Župan je pri tej točki prebral daljše mnenje pravne pisarne v zadevi objavljanja vsebine in dokumentov v zvezi s svetniškimi vprašanji na spletni strani občine. Pravna pisarna meni, da se dokumenti ne smejo samodejno prilagati vprašanjem in odgovorom nanje, ampak je potrebna presoja od primera do primera.

Domačini na Kambreškem po dveh mesecih znova lahko pijejo vodo iz vodovoda, nezaupanje ostaja

Avtor: Primož Božič

Krajani Kambreškega in zaselkov Peršeti, Brdo in Bevčarji, skupno okrog 50 ljudi, od 22. aprila do 16. junija letos vode iz vodovoda niso smeli uporabljati za prehrabne namene, v tem času so se oskrbovali iz gasilske cisterne oziroma so vodo kupovali.

Analize vode so pokazale povišane vrednosti aluminija, težave z zagotavljanjem neoporečne vode pa so bile že lani, prej

pa desetletja ne, zato so nekateri krajani dogajanje opisali s komentarjem, da iz »dobre vode delajo slabo.«

Mnenja in želje o tem, da se problematiko zagotavljanja pitne vode zagotovi celostno, so podali tudi na zboru krajanov 8. junija, ko je bilo med drugim slišati, da je treba urediti tudi območje okrog zajetja vode.

Čeprav analize vode sedaj kažejo ustreznost z zahtevanimi parametri, pa zaupanja prebivalcev ne bo povrnil še en dokument v vrsti mnogih, zaupanje bodo zgradila samo leta brez kriznih dogodkov. Vsem, tako vzdrževalcem vodovoda kot krajanom, jih seveda želimo in privoščimo čisto vsi.

Tudi v Občini Kanal lahko zaprosite za brezplačnega mediatorja

Avtor: Primož Božič

Občine Bovec, Kobarid, Tolmin in Kanal ob Soči so v začetku julija v okviru Medobčinske uprave vzpostavile Oddelek za mediacije, s katerim želijo občanom ponuditi dostopno, hitro in učinkovito možnost mirnega reševanja sporov. Gre za enega prvih primerov organiziranega izvajanja mediacij na ravni medobčinske uprave v Sloveniji, namen nove storitve pa je prispevati k boljšim odnosom v lokalni skupnosti ter zmanjšati potrebo po dolgotrajnih in pogosto zahtevnih sodnih postopkih.

Pobuda za vzpostavitev oddelka je nastala na podlagi dobrih praks iz drugih slovenskih občin. Kot je ob predstavitvi pojasnil pravnik Medobčinske uprave in koordinator mediacij **dr. Dejan Valenčič**, so občine ocenile, da lahko mediacija pomembno prispeva h kakovosti življenja občanov, saj omogoča reševanje sporov na način, ki temelji na dialogu in iskanju skupnih rešitev.

Mediacija je prostovoljen postopek, v katerem nevtralna in posebej usposobljena oseba – mediator – pomaga udeležencem poiskati rešitev, sprejemljivo za vse vpletene. V nasprotju s sodnim postopkom mediator ne odloča o tem, kdo ima prav, temveč vodi pogovor in pomaga strankam doseči sporazum. Takšen pristop praviloma omogoča hitrejše reševanje sporov, nižje stroške, večjo zaupnost ter predvsem ohranjanje ali izboljšanje medsebojnih odnosov.

Mediacija je primerna za številne civilnopravne spore, med drugim za medsosedske spore, premoženjska vprašanja, družinske spore, nesoglasja med posamezniki ali društvi ter druge primere, pri katerih je mogoče doseči sporazumno rešitev, ni pa namenjena zadevam, za katere je izključno pristojno sodišče, kot so kazenski postopki ali posamezni postopki s področja družinskega prava.

Na novinarski konferenci so župani občin Tolmin, Bovec in Kanal ob Soči **Alen Červ**, **Valter Mlekuž** in **Miha Stegel** ter podžupanja Občine Kobarid **Urška Miklavič** poudarili, da mediacijo razumejo kot pomembno dopolnitev obstoječih načinov reševanja sporov. Še posebej v manjših lokalnih skupnostih, kjer se ljudje pogosto srečujejo tudi po koncu spora, je pomembno, da se konflikti rešujejo na način, ki omogoča nadaljnje sobivanje in sodelovanje.

Kot je poudaril župan Občine Bovec Valter Mlekuž, so v občinah pogosti predvsem medsosedske spore, zato pričakuje, da bo nova možnost marsikomu pomagala poiskati rešitev, še preden bi bilo treba spor reševati po sodni poti.

Za izvajanje mediacij so bile po javnem pozivu izbrane štiri usposobljene mediatorke in mediatorji z ustreznim strokovnim znanjem in izkušnjami. Ena izmed njih je **Maja Madalena Lenardič**, ki poudarja, da je bistvo mediacije ustvariti prostor za konstruktiven pogovor. Mediator skrbi za potek postopka, pomaga udeležencem bolje razumeti različne poglede ter jih spodbuja k iskanju skupne rešitve. Končni dogovor je vedno rezultat soglasja obeh strani.

Postopek se začne na pobudo ene ali obeh strani v sporu. Če se z mediacijo strinjajo vsi udeleženci, Medobčinska uprava določi mediatorja in organizira prvo srečanje. Če predlog vloži le ena stran, druga pa z mediacijo soglaš naknadno, se postopek začne po pridobitvi njenega soglasja. Mediacije praviloma potekajo v občini, kjer ima udeleženec stalno prebivališče oziroma sedež.

Da bi **občine** uporabo mediacije čim bolj spodbudile, bodo **fizičnim osebam** s stalnim prebivališčem na območju občin Bovec, Kobarid, Tolmin in Kanal ob

Maja Madalena Lenardič, ena od štirih mediatorjev

Soči za posamezen spor v koledarskem letu **financirale prve tri ure mediacije**. Če bo v tem času dosežen sporazum, bodo krile tudi stroške njegove priprave. Izkušnje iz drugih okolij namreč kažejo, da je mogoče velik delež sporov uspešno rešiti že v prvih urah postopka.

Cena mediacije sicer znaša **25 evrov za vsakih začetih 30 minut**, kar je še vedno precej manj, kot znašajo stroški odvetniških storitev ali sodni stroški, še zagotavljajo na posoških občinah.

Podrobnejše informacije o mediaciji in postopku vložitve predloga so na voljo pri Medobčinski upravi občin Bovec, Kobarid, Tolmin in Kanal ob Soči na elektronskem naslovu: medobcinska.uprava@kobarid.si ali na telefonski številki: **05 933 45 40**. Informacije so objavljene tudi na spletnih straneh vseh štirih občin.

Programska zasnova glasila *Most*

Pri prejšnji številki smo pomotoma izpustili objavo programske zasnove, zato jo objavljamo v tej številki.

1. Namen

Namen glasila Občine Kanal ob Soči je obveščanje o delu organov občinske uprave in župana, o dogajanju in delu v krajevnih skupnostih, javnih ustanovah, društvih, podjetjih in drugih organizacijah splošnega družbenega pomena, ki so vsebinsko relevantni za občane, prav tako pa tudi delu in posebnih dosežkih posameznikov.

Osnovni namen je obveščati in spodbuditi sodelovanje med občani in organizacijami in jim omogočiti boljše poznavanje okolja, v katerem živijo, nadalje pa tudi dokumentirati pomembne dogodke in dosežke, krepi lokalno identiteto in predstaviti razvojne projekte ter njihov vpliv na življenje.

2. Uredniška politika

Uredniška politika je v celoti in nedeljno stvar odgovornega urednika in uredniškega odbora. Uredniški odbor ima pravico zavrnil ali preoblikovati kateri

koli prispevek, po možnosti z utemeljitvijo. Pisni in dopisniki pišejo skladno z namenom glasila, prispevki, ki ne izhajajo s področja občine, so primerni le, če so za občane informativni v širšem smislu (okoljskem, zdravstvenem, humanitarnem idr.).

Avtorji prispevkov se morajo držati pravil, ki jih določa uredništvo (dolžine prispevkov, kakovosti fotografskega gradiva, vsebinske pomembnosti, točnosti navedenih informacij), prispevki morajo biti pripravljeni do roka, ki ga za vsakokratno številko določi uredniški odbor.

Prispevki v glasilu spadajo na področje informativnega žanra: so poročila in novice oziroma, v primeru nekoliko daljših besedil, reportaže, za katere so značilni kratkost, jedrnatost in usmerjenost na podajanje informacij. V tem smislu interpretativni, tj. mnenjski žanri niso predvideni, če pa bodo vključeni, morajo biti vizualno in vsebinsko ločeni od drugih prispevkov.

Edina izjema navedenemu v prejšnjem odstavku sta stalna uvodnika odgovor-

nega urednika in župana oz. morebitne tretje osebe po izboru uredniškega odbora.

3. Vsebinska sestava posamezne številke

Vsebinska sestava številke prinaša nekatere ali vse vsebine, našete v alinejah spodaj, odvisno od dosegljivosti vsebin, prostora, ki je na voljo, in vsebinske uravnoteženosti glasila:

- prispevki s področja gospodarstva, podjetništva, kmetijstva, turizma in podobnega;
- prispevki o kulturno-umetniških, športnih idr. dogodkih v občini;
- poročila iz občinske uprave, občinskih sej, projektov občine;
- prispevki o športnih dogodkih in športnikih v občini;
- prispevki o zdravju in ohranjanju zdravja, socialni in humanitarni dejavnosti;
- delo društev in drugih organizacij;
- delo šol in vrtcev;
- izjemni ali posebni dosežki občanov;
- razvedrilo.

Uredniški odbor glasila *Most*

Napotki za pisanje prispevkov

Spoštovani občani, spoštovane občanke,

v uredniškem odboru občinskega glasila *Most* smo vedno veseli vaših prispevkov o dogodkih, stvareh, dosežkih, ljudeh in še čem, kar se odvija na območju Občine Kanal. Da bo naše delo lažje, v nadaljevanju navajamo nekaj napotkov za pisanje in pošiljanje prispevkov in fotografij:

- Prispevke (besedilo + fotografije) **pišite in pošiljajte sproti** (do mesec dni po dogodku), ne čakajte na zadnje tedne pred objavo glasila.
- Besede izbirajte skrbno, pri tradicionalnih dogodkih oz. tistih, ki so v občini prisotni že desetletja (razne komemoracije, proslave, pohodi ipd.), izpostavite le ključne informacije oz. novosti.
- **Fotografije** za objavo izbirajte po načelu čim večje informativnosti – če je v besedilu izpostavljen posameznik,

je pravilno, da je dodana tudi njegova fotografija, sicer pa velja, da naj tudi fotografija kaj »pove« (denimo število udeležencev prireditve, izdelek delavnice, naslovnico knjige ...).

- Fotografijo obvezno opremito z napisom in avtorjem; če je namen fotografije izpostaviti določene ljudi, obvezno pripišite njihova imena v enakem vrstnem redu, kot so na fotografiji (od leve proti desni). Pošiljanje fotografij naj poteka po e-pošti, saj klepetalniki (FB, WhatsApp, Viber, SMS-sporočila) zmanjšajo velikost fotografije.
- **Osnovni dolžini** za prispevke sta dve: **pol strani** (1200 znakov brez presledkov + fotografija ALI 2000 znakov brez fotografije) in **cela stran** (3500 znakov + fotografija oz. 4000 znakov brez fotografije).
- Prispevki so **lahko tudi krajši** od navedenih dolžin, daljši pa le v dogovoru

z uredniškim odborom.

- V besedilu lahko uporabljate **krepki** in *poševni* tisk, posebej pri daljših prispevkih uporabljajte mednaslove – te uporabljajte tudi, če denimo več različnega dogajanja strnete v en prispevek. Če ne drugega, besedilo razčlenjujte vsaj z odstavki.
- Uporaba orodij **umetne inteligence** ni prepovedana, obenem pa opozarjamo, da v rokah nevedčega (ali lenega) pisca lahko postane orožje proti berljivosti in informativnosti ter doseže nasproten namen od zelenega.
- Prispevke kakor doslej oddajajte na portalu mojaobcina.si ali pošljite na: urednistvo@glasilo-most.si, na ta e-naslov pošiljajte tudi morebitna vprašanja, predloge za prispevke in podobno.

Pregled dela KS Anhovo - Deskle v zadnjem mandatu

Avtor: KS Deskle

V Krajevni skupnosti Anhovo - Deskle smo si v zadnjem mandatu prizadevali za urejeno, varno in prijetno okolje za vse krajanje. Posebno pozornost smo namenili urejanju okolice in izboljšanju dostopnosti na različnih območjih naše krajevne skupnosti. Med drugim smo očistili zaraščen kanal v Gorenjih Desklah ter kanal ob cesti proti Ložicam. Slednjega smo tudi zapolnili z betonom, s čimer je cesta postala širša, preglednejša in varnejša za uporabnike. Poleg tega smo tamponirali cesto do smetnjakov v Desklah, pot v Grljevšče, parkirišče pri tabornikih, cesto do cerkvice na Goljevicah ter uredili prostor okrog klopce v Grljevšču.

Podpirali smo športno udejstvovanje mladih tako, da smo vsako leto financirali pripravo odbojarskega igrišča pri Soči. Financirali smo igrala v Gorenjih Desklah in pripravili načrt za igrala pri Brumatu.

Odprtih rok smo sprejeli ponudbo podjetja GLS za postavitev paketomata, ob pomoči občine pa tudi ponudbo društva AED.

Poskrbeli smo tudi za delno obnovo kapelic v Gorenjih Desklah, Desklah in Rodežu. Poleg tega smo očistili več pomembnih javnih površin in objektov,

Pitnik v Anhovem. Arhiv KS Deskle

Ureditev pri športnih igriščih v Desklah. Foto: Maja Kodelja Cencič

med njimi spomenik, zid v Gorenjih Desklah, zidove na pokopališčih, zid v Ložicah, zid pri mostu v Desklah, zidove pri smetnjakih, postajališča, vodnjake, bunker ter celotno površino okrog igrišča.

Poskrbeli smo tudi za odseke, ki so predstavljali nevarnost za ranljive skupine. Pred cerkvijo smo uredili parkirna mesta za invalide, označili začetek pločnika, popravili cestne rešetke in v središču Deskel postavili stoparje.

Ureditev pešpoti do izvira Podgaber. Arhiv KS Deskle

Prebarvali smo predor v Anhovem proti železniški postaji, zid za šolo, ki je bil poln grafitov, zid za zelene odpadke ter zidove v okolici blokov. Uredili smo zeleni pas ob šoli in reki Soči, prostor med otroškim in teniškim igriščem v Desklah ter več gredic v Desklah, Ložicah in Anhovem. Posadili smo tudi nekaj dreves, ki prispevajo k lepšemu videzu kraja in boljšemu počutju krajanov. Poleg tega smo sofinancirali ogrado fitnesa pred šolo ter ureditev prostora v športnem parku v Ložicah.

Popravili smo dva stara vodnjaka, ki sta bila brez klobuka, ter postavili dva pitnika.

Igrala v Gorenjih Desklah. Arhiv KS Deskle

Postavili smo klopce v športnem parku v Ložicah, ob cesti proti Paljevu in na igriščih. V kraju smo namestili različne oznake in smerokaze, uredili pot do izvira Podgaber ter v njegovi bližini postavili klopcu za prijetno popoldansko posedanje. Očistili smo robidje ob glavnih poteh in uredili pešpoti.

Financirali smo popravilo poti Robidni Breg–Močila, pri čemer so pomagali tudi prostovoljci iz Robidnega Brega. Tabornikom smo financirali ureditev parkirišča, zaščito lesenih delov v okolici ter postavitev zidu iz siprekasa.

Pripravili smo prošnje za ureditev otkov za boljšo vidljivost v Desklah in Rodežu, zamenjavo azbestne strehe nad trgovino Mercator, zamenjavo starih vrat v trgovino Mercator z avtomatskimi vrati, odstranitev mostu iz reke Soče, ponovno vzpostavitev zaraščanih cestnih svetilk v Rodežu, popravilo hrupnih cestnih jaškov zunaj naselja ter ureditev prostora v okolici Mercatorja.

Očiščen zid zaklonišča v Desklah. Arhiv KS Deskle

Prebarvan zid za zelene odpadke. Arhiv KS Deskle

Urejena gredica pred staro trgovino v Anhovem. Arhiv KS Deskle

Usmerjevalna tabla za izvir Podgaber. Arhiv KS Deskle

Rekordna udeležba na 24. pohodu »Kje so tiste stezice«

Avtorica: Laura Skrt

V soboto, 23. maja 2026, je v Levpi potekal že 24. tradicionalni pohod »Kje so tiste stezice«, ki ga organizirata **ŠKTD Levpa** in **Krajevna skupnost Levpa**. Prireditelj je tudi letos privabila številne ljubitelje pohodništva in narave, organizatorje pa je še posebej razveselila rekordna udeležba, saj se je pohoda udeležilo več kot 300 pohodnikov.

Ti so se že od jutranjih ur zbirali v športnem parku v Levpi, od koder so se podali na eno izmed dveh vodenih poti. Nekateri so izbrali krajšo, 9,5 kilometra dolgo traso, drugi pa so se odločili za zahtevnejšo, 21-kilometrsko pot, ki jih je vodila po urejenih stezah in poteh levpskega območja.

Kot vsako leto so domačini po vaseh pripravili bogato ponudbo domačih prigrizkov in osvežilnih pijač, ki so pohodnikom dali dodatno energijo za nadaljevanje poti. Po prihodu v cilj jih je pričakal še tople obrok, obiskovalci pa

so si lahko ogledali in si privoščili tudi domače pecivo izpod rok Aktiva podeželskih žena.

K odličnemu vzdušju je veliko prispevalo tudi sončno in nadpovprečno toplo vreme. Celoten dan je minil pod jasnim nebom, pohodniki pa so se po večurni hoji domov vračali prijetno utrujeni in tudi nekoliko bolj zagoreli.

Dogodek je ponovno dokazal, da pohod »Kje so tiste stezice« ni zgolj športna prireditev, temveč pomemben družabni dogodek, ki povezuje domačine, obiskovalce in vse ljubitelje narave. Organizatorji so bili ob rekordnem obisku izjemno zadovoljni ter se zahvaljujejo vsem pohodnikom, ki so se pohoda udeležili, ter vsem članom društva in krajanom, ki so pomagali pri izvedbi dogodka.

Posebna zahvala gre tudi podjetju **Spin-tec** za podporo prireditvi ter **Občini Kanal ob Soči**, ki je dogodek sofinancirala.

Postrežba krajanov na pohodu je vsako leto fenomenalna. Arhiv ŠKTD Levpa

Prav s pomočjo podpornikov in številnih prostovoljcev lahko pohod iz leta v leto raste in ostaja ena najprepoznavnejših tradicionalnih prireditev v Levpi.

Rekordna udeležba je še en dokaz, da zanimanje za pohod ostaja veliko, organizatorjem pa predstavlja dodatno spodbudo za pripravo jubilejnega 25. pohoda prihodnje leto.

Uspešen nastop mladih gasilcev iz Avč na občinski orientaciji v Brdih

Avtorici: Nina Levpušček Melinc, Valentino Dugar

Prostovoljno gasilsko društvo Avče, katerega operativno območje obsega krajevne skupnosti Avče, Levpa in Kal nad Kanalom, že vrsto let predstavlja pomemben del življenja v kraju.

Posebno pozornost namenjajo tudi delu z mladimi. V društvu delujejo pionirji, mladinci in mladinke, ki na gasilskih vajah, tekmovanjih, orientacijah in družabnih srečanjih pridobivajo znanje, odgovornost ter občutek pripadnosti. Mentorji z veliko predanostjo prenašajo svoje izkušnje na mlajše generacije in jih spodbujajo k sodelovanju ter medsebojni pomoči. Uspehi mladih gasilcev na tekmovanjih so dokaz njihovega vztrajnega dela in odlične pripravljenosti.

V soboto, 9. maja 2026, je na območju Prostovoljnega gasilskega društva Dobrovo potekalo občinsko tekmovanje mladih gasilcev v orientaciji. Tekmovanja so se udeležile tudi tri ekipe najmlajših gasilcev PGD Avče, ki so se na pot proti Goriškim brdom odpravile že ob 7. uri zjutraj.

Tekmovalci so se na orientacijski progi skozi gozd odlično znašli in uspešno opravili vse naloge. Posebej zanimiv del poti je bilo tudi »rabutanje« zrelih češenj ob poti, ki je mladim polepšalo dopoldne in poskrbelo za nasmeh. Uspešno so opravili tudi vajo z vedrovko, pri kateri so vse ekipe pokazale dobro pripravljenost in natančnost.

Medalje, osvojene na tekmovanju Gasilske zveze Goriške v gasilski orientaciji 9. maja 2026. Avtor: Leon Dugar

Med čakanjem na start ter po zaključku tekmovanja so otroci čas preživljali na igralih in športnem igrišču, kjer ni manjkalo smeha, igre in dobre volje. Prijeten dan se je zaključil s sladoledom

Skupinska fotografija ekipe iz PGD Avče. Avtor: Leon Dugar

na poti domov, ob prihodu v Avče pa je za pravo gasilsko vzdušje kot vsako leto poskrbel zvok gasilskih siren.

Ekipe PGD Avče so dosegle odlične rezultate. Mladinke so osvojile **drugo mesto** in se s tem uvrstile na **regijsko tekmovanje**, pionirji in mladinci pa so osvojili **tretje mesto**.

Vsem tekmovalcem iskrene čestitke za trud, ekipni duh in odlične dosežke, mladinkam pa želimo veliko uspeha tudi na regijskem tekmovanju. Zahvala gre tudi mentorjem in spremljevalcem, ki s svojim znanjem, časom in predanostjo skrbijo za delo z mladimi gasilci.

Premierni malonogometni turnir 4 + 1 v Levpi

Avtorica: Laura Skrt

V soboto, 23. maja 2026, je na osvetljenem igrišču v Levpi potekal prvi malonogometni turnir 4 + 1, ki ga je organiziralo **ŠKT društvo Levpa** v sodelovanju s **KMN Lutke**. Sončno in toplo vreme je ves dan privabljal številne obiskovalce, navijače in ljubitelje nogometa ter poskrbelo za odlično športno in družabno vzdušje.

Na turnirju je sodelovalo 14 ekip iz različnih krajev, ki so se med seboj pomerile po prilagojenih pravilih FIFA futsala. Na igrišču ni manjkalo atraktivnih potez, borbenih dvobojev, lepih zadetkov in športnega duha, ki je zaznamoval celotno dogajanje. Ob glasnem navijanju gledalcev so igralci pokazali veliko nogometnega znanja, ekipne povezanosti in tekmovalnosti.

Tekme so bile napete vse do zaključnih obračunov, kjer so najboljše ekipe pokazale največ kakovosti in zbranosti. Naslova prvih zmagovalcev turnirja se je veselila ekipa **AKK Šempeter**, drugo mesto so osvojile domače **Lutke**, tretje mesto je pripadlo ekipi **Slovenia Vibe** iz Koprja, četrto mesto pa ekipi **Sola Lom**.

Organizatorji so pripravili bogat nagradni sklad, najboljše štiri ekipe pa so prejele pokale in denarne nagrade. Poleg ekipnih nagrad so organizatorji podelili tudi priznanja najboljšim posameznikom turnirja. Za najboljšega vratarja je

Turnir 4 + 1 v Levpi. Arhiv ŠKTD Levpa

bil izbran **Dejan Kojič**, naziv najboljšega oziroma najkoristnejšega igralca je prejel **Jurij Kikelj**, najboljši strelec turnirja pa je postal **Nik Kogoj**.

Hkrati s turnirjem je potekal tudi priljubljeni »pokal šanka«, ki je poskrbel za dodatno mero dobre volje in druženja ob igrišču. Pokal šanka je letos osvojila ekipa **Kalani**, ki je poleg pokala prejela tudi kolot sira, ki ga je donirala **Sirarna Kanal**.

Uspešno izpeljan dogodek je dokaz, kako pomembna so takšna športna srečanja za povezovanje ljudi, spodbujanje rekreacije ter oživljanje družabnega dogajanja v kraju.

ŠKT društvo Levpa in KMN Lutke se ob tej priložnosti iskreno zahvaljujeta vsem ekipam, obiskovalcem, prostovoljcem, članom društva, sodnikom in podpornikom dogodka, ki so pripomogli k uspešni izvedbi turnirja. Posebna zahvala gre tudi glavnemu pokrovitelju dogodka, podjetju **Alpacem Cement, d. d.**, donatorju **Sirarni Kanal** ter **Občini Kanal ob Soči**, ki je dogodek sofinancirala.

Uspešna izvedba in velik odziv udeležencev sta organizatorjem dala dodatno motivacijo, da malonogometni turnir 4 + 1 v prihodnjih letih postane tradicionalen športni dogodek v Levpi.

Z glasbo čez meje – uspešen zaključek dolge in aktivne godbeniške sezone

Avtor: Pihalni orkester Alpacem Anhovo

Pomladni in zgodnji poletni meseci prinašajo za člane Pihalnega orkestra Alpacem Anhovo najintenzivnejše obdobje v letu. Druga polovica sezone je postregla s številnimi nastopi in gostovanji, s katerimi smo dolgo sezono pripeljali do konca.

Nastopi v pomladnih in poletnih mesecih

Osrednji del spomladanskega programa je bil letni koncert z naslovom »Nekaj je v zraku«, ki smo ga v soboto, 23. maja, izvedli v Kulturnem domu Deskle na svetovni dan ljubezni. Program je obsegal tematsko izbrane melodije, pa tudi ponovitve tekmovalnega programa. Celoten izkupiček od prodanih vstopnic letnega koncerta smo namenili v dobrodelne namene.

Zgostitev nastopov je sledila v začetku junija. V torek, 2. junija, smo z igranjem koračnic sodelovali na Bevkovem trgu v Novi Gorici v okviru 10. Festivala obrti in podjetništva. Dva dni kasneje, 4. junija, pa smo z nastopom pospremili popoldanski del dneva odprtih vrat cementarne Alpacem v Anhovem.

Čezmejno sodelovanje in gostovanje v Vipavi

Mesec junij sta zaznamovali predvsem dve gostovanji. Prvo gostovanje meseca je potekalo onkraj državne meje, v sosednji Italiji v mestu **Carlino**. V nedeljo, 7. junija, smo se v zgodnjih jutranjih urah zbrali na placu v Desklah, od koder nas je pot vodila v Italijo. V Carlinu so nas

Letni koncert PO Alpacem. Foto: Damjan Simčič – ZOSO

sprejeli člani tamkajšnjega društva Nuova banda di Carlino. Po ogledu mesta Marano Lagunare in skupnem kosilu smo izvedli paradni nastop po carlinskih ulicah s koračnico »Slovenci«, nato pa smo se na glavnem prizorišču predstavili še z izsekom našega koncertnega repertoarja. Srečanje smo sklenili z izmenjavo protokolarnih daril in skupnim igranjem koračnic.

Drugo gostovanje nas je vodilo čez občinske meje do Občine Vipava. V soboto, 20. junija, smo igrali na dvorišču Lanthierijevega dvorca v Vipavi, kjer smo kot gostje nastopili na tradicionalnem letnem koncertu Pihalnega orkestra Vrhpolje. Po opravljeni generalki smo ob 20.30 uradno odprli koncertni večer. Po uradnem delu in predaji protokolarnih

daril med predsednikoma obeh orkestrrov se je družabni del nadaljeval ob ogledu in pogovoru v vinski kleti Vidus v Podnanosu.

Pregled sezone in vpis novih članov

Z gostovanjem v Vipavi smo uradno zaključili eno naših daljših in aktivnejših sezon, ki se je začela 6. septembra z nastopom na Bovškem maratonu. V obdobju več kot devetih mesecev smo nanizali tri samostojne koncerte, dve gostovanji, sedem paradnih nastopov, izvedli štiri intenzivne vikende priprav ter sodelovali na tekmovanju Zveze slovenskih godb v Velenju, kjer je orkester osvojil srebrno plaketo.

Instrumenti so sedaj pospravljeni, del mlajših članov pa se v poletnem času udeležuje orkestrskih kampov. Med poletnim premorom vas vabimo k ogledu naše posodobljene spletne strani orkester-anhovo.si, kjer so objavljeni fotoutrinki z nastopov, podrobnosti o delovanju društva in možnost prijave na e-novice.

Vpis v godbeniško šolo za prihodnjo sezono je že odprt. Vse informacije in elektronska vpisnica so na voljo na spletni strani, kjer se lahko pridružite naši glasbeni ekipi.

Godbeniški pozdrav!

PO Alpacem na gostovanju v Vrhpolju. Arhiv PO Alpacem

Neizrekljivo jedro ustvarjanja – Kerafest 2026

Avtorica: Iva Sivec

Ko se je sonce po dolgih urah negotovosti končno prebilo skozi sivo nebo in obsijalo kanalsko Kontrado, ni ogrelo le ozračja, temveč je razplamtelo tudi radost druženja tistih, ki so se zapisali glini. Zakaj nas ta snov tako vztrajno vleče k sebi? Morda zato, ker je glina snov spomina, odpora in preoblikovanja – snov doma. V njej so zemlja, voda in ogenj, vse tisto, kar človeka drži pri življenju, še preden je bila Beseda. Proust bi rekel, da glina ni material, temveč čas v snovi, sprožilec notranjega sveta. Človeku vrača občutek, da je del nečesa, kar traja dlje od njega, in hkrati nekaj, kar se mu v dlani popolnoma preda.

In tako je tudi Kerafest, praznik gline, poskušal ujeti občutek, ki ga v človeku pusti ta prvobitna snov, materia prima. Globoko se ji je priklonil letošnji sedmi mednarodni festival keramike sredi maja in na široko razprl pogled v tisto, čemur modreci rečejo *neizrekljivo jedro izkušnje*.

Slednje je bilo videti na kamnitem odru Kontrade, kjer so poleg domačega Kluba keramikov razstavljali še društvo Poc iz Ajdovščine, društvo iz Bilj, KUD Paleta iz Nove Gorice in italijanski ustvarjalci. Od posod vrhunskih oblik in izdelav do Primoževih totemov, Matejeve piramide, Belovega očesa, ujetega v trikotnik, Al-dinih ptic na kakijevem lesu, zagonetne

Andrejine hišice, Ivanove kapljice vode do Katjinih žensk, zaprtih v kletko ... pa se je neizrekljivo jedro izkušnje kazalo v Galeriji Rika Debenjaka na vsakoletni razstavi domačega Kluba keramikov, ki je bilo na ogled do 5. junija.

Izjemno doživetje je ponudila razstava v Keramostu, kjer je gostovala prekaljena ustvarjalka v glini **Ljubica Zgonec Zorko** iz Slovenske Bistrice, ena ključnih osebnosti sodobne slovenske keramike, ne le zaradi svojega opusa, temveč zaradi izjemnega prispevka k ohranjanju in razvoju rokodelstva. Vzpostavila je infrastrukturo za razvoj keramike v Podravju, povezala rokodelce v regiji in državi ter dosegla, da se o rokodelstvu govori kot o kulturni dediščini, ki potrebuje sistemsko podporo.

V Keramostu razstavlja amorfne forme, vzete iz narave in posnete po njej. S posebno tehniko žganja in dodanimi naravnimi minerali, denimo korundom, delujejo avtoričine kreacije kot materializirani spomini. Njen umetniški glas seže od popolne imitacije skorje kruha mimo večne uganke, ujete v spiralaste zavoje polža, do ribe Faronike, mitološkega bitja iz slovenskega ustnega izročila. »V vseh oblikah iz narave pa najprej zagledam srce,« pove na odprtju razstave, kjer je o njej spregovorila **Darja Žorž**, pionirka kanalske keramike.

Gostujoča avtorica Ljubica Zgonec Zorko v Galeriji Keramost. Foto: Primož Kožuh

Posebna izkušnja je bil tudi prikaz vrtenja na lončarskem vretenu, zlasti za tiste, ki so prvič sedli za lončarski kolovrat. Opazovanje mojstrovih prstov, kako iz brezoblične, mokre gline z natančnimi gibi izvabljajo formo skleda ali vrča, je v opazovalcu prebujalo globoko spoštovanje do minljivosti in hkrati večnosti obrti.

Obiskovalci so se lahko prepustili toku, ki jih je vodil med stojnicami, kjer so razstavljeni keramični predmeti pripovedovali zgodbe o rokah in zemlji. In ko se je dan prevešal v zgodnji večer, je postalo jasno, da Kerafest ni bil le praznik keramike, temveč trenutek, ki bo kot dragocen spomin ostal zapisan v zavesti vseh, ki so tisti dan vstopili v skrivno središče, kjer se glina, človek in čas za hip poravnajo v isto smer.

Ponosno in zadovoljno se naslednjega dne zapiše tajnici kanalskih keramikov **Lijani**: »Nova predsednica Anka je uspešno izpeljala tako organizacijski kot govorniški krst. Ena čudovita ekipa smo, vsak ima svojo nalogo in vlogo. Primož, ki se je tokrat poleg fotografa izkazal tudi kot DJ, Gregor, Nika, Dragi, Ana, Darja ... Vsak je prispeval svojo energijo k uspešnosti festivala. Vse pohvale vsem. Naše druženje in delo se nadaljujeta :).«

Razstava izdelkov iz keramike na trgu Kontrada v sklopu letošnjega Kerafesta. Foto: Primož Kožuh

Koncert 'Ložca ga wbla' zaokrožil 20 let delovanja ŠKTD Ložice

Avtor: Luka Goljevšček/ŠKTD Ložice

V Športnem kulturnem turističnem društvu Ložice (ŠKTD Ložice) smo letos uspešno obeležili 20-letnico delovanja z glasbenim dogodkom Ložca ga wbla, ki je potekal v Športnem parku Ložice. Prireditve se je udeležilo približno 300 obiskovalcev, ki so skupaj z nami ustvarili prijeten, sproščen in živahen večer.

Za glasbeni program so poskrbeli domači rap kolektiv DES KLAN, skupina The Voodoo House ter legendarna pivška zasedba Ana Pupedan, ki je s svojim energičnim nastopom navdušila občinstvo in zaokrožila praznovanje našega jubileja. Veseli nas, da smo pomembno obletnico praznovali v družbi številnih obiskovalcev, prijateljev društva in ljubiteljev dobre glasbe ter tako skupaj ustvarili še en nepozaben večer v Ložicah.

Dogodka ne bi mogli izpeljati brez pomoči številnih prostovoljcev in aktivnih članov društva, ki so s svojim delom prispevali k uspešni organizaciji. Zahvaljujemo se tudi pokroviteljem in podpornikom: Občini Kanal ob Soči, HTM Harij Žnidarčič, Okrepčevalnici Na Skednju, Računovodstvu Tanja Koren, Ošteriji Ložice in TRT Audio. Zahvala gre tudi medijskima pokroviteljema Radiu Robin in Primorskemu valu.

Že zdaj pa pogledujemo proti nasled-

njemu letu ter snujemo nove ideje in dogodke, s katerimi bomo še naprej bogatili družabno in kulturno življenje v našem kraju.

Ob priložnosti okrogle obletnice je Maja Kodelja Cencič člane društva povprašala o društvenih začetkih, dejavnostih in ciljih za prihodnost.

Kdaj in s kakšnim namenom je bilo društvo ustanovljeno?

ŠKT društvo Ložice (ob nastanku ŠD Ložice) je bilo ustanovljeno že leta 2005 z namenom prevzema športnega parka Ložice. Kljub turbulentnim začetkom in organizacijski nekonsistentnosti so v društvo, okoli leta 2010, pod vodstvom takratne predsednice Saše Jug, vstopile nove mlade sile, ki so samo delovanje društva dvignile na povsem novo raven. Od takrat se je v društvu zamenjalo kar nekaj predsednikov, trenutni predsednik društva Bor Zorzut pa z ekipo lepo vodi društvo po vrednotah in ciljih, zaradi katerega je bilo društvo ustanovljeno ter uspešno deluje in tudi raste že zadnjih 20 let.

S čim vse društvo upravlja?

Samo društvo že vse od ustanovitve uspešno upravlja s športnim parkom, kjer se lahko športni navdušenci od blizu in daleč ukvarjajo z igranjem raznoraznih

športov, kot so tenis, nogomet ali košarka. V zadnjih nekaj letih so bile za športni park največje pridobitve namenjene predvsem pridobivanju mlajših generacij, zaradi česar so bili v samem parku postavljeni kolesarski poligon in nova igrala za najmlajše.

Društvo je v vseh letih organiziralo kar nekaj dogodkov in projektov. Kaj vse?

V že kar dolgi zgodovini delovanja je društvo organiziralo kar nekaj uspešnih projektov, kot so Plesni festival, tradicionalni Pust v Ložicah, zimsko rekreativno futsal ligo v Desklah, zimsko rekreativno ligo v odbojki v Kanalu ter raznorazne pohode in izlete za člane društva.

Letos pa smo po dolgem času spet obnovili našo koncertno dejavnost in z namenom praznovanja 20-letnice obstoja društva organizirali koncert Ložca ga wbla.

Kaj omogočate svojim članom?

Na tem mestu velja omeniti, da številno članov v društvu zaradi vseh vsebin in prednosti, ki jih ponuja, vsakoletno vztrajno raste in jih je bilo v preteklem letu že preko 100. Vse dejavnosti (koriščenje prostorov za namen otroških zabav, obiski rekreacije, popusti pri nakupu teniških nalepk ...) so za člane društva brezplačne.

Izredno pomembno je tudi dejstvo, da nihče v društvu za opravljeno delo ni plačan. Člani društva menimo, da je to temeljni pogoj za uspešno in dolgotrajno delovanje takšnega tipa organizacije.

Kakšne cilje imate za prihodnost?

Glavni cilji društva za prihodnost so ohranjanje obstoječih dejavnosti in brezskrbno delovanje ter dokončanje urejanja prostorov na društvu, kjer bi stala manjša telovadnica. Brezplačno bi jo lahko uporabljali vsi člani društva. V njej bo obstajala možnost tako organizacije rojstnodnevnih zabav za otroke, v zimskem času, kot tudi možnost organizacije rekreacijske dejavnosti za starejše in mlajše. Upamo, da nam bo pri tem uspelo ;).

Športni park Ložice iz zraka. Foto: Luka Goljevšček

Ujeti trenutki ognja, dima in surove zemeljske moči

Avtorica: Iva Sivec

Že mnogokrat so se kanalski keramiki preizkusili v prvinski peki keramike, tehniki, ki spada med najstarejše in najbolj elementarne metode žganja gline. Nekatere od tovrstnih tehnik segajo deset tisoč let nazaj in spadajo med najstarejše obrti človeštva. Že dolgo pred izumom peči so namreč lončarji odkrili, da lahko glina, dim in ogenj ustvarijo osupljive lepote v nenadzorovanem srečanju zemlje, zraka in ognja.

Pri kanalskih keramikah je za prvinsko peko zadolžen Belo, ki je tudi to poletje skupaj s pomočnikom Dejanom poskrbel za vse potrebno. Za prostor ob Domu Valentina Staniča v Ročinju, za drva, glino, vodo. Občina je velikodušno primaknila lonček cekinov in čisti ples med zemljo, ognjem in skrivnostjo se je lahko

začel. Kot naključni obiskovalki sta se ga udeležili tudi dve ameriški turistki, kar je letošnjemu dogodku vpisalo mednarodni značaj.

Vsak udeleženec je prinesel svoj nežgani, surovi izdelek in ga ovil z bakreno žico, organskimi deli (vejicami, morsko travo), posul s soljo, kavno usedlino ipd., da bi vse dodano zarisalo v glini svojo sled. Mojstri vedo, da mora biti izdelek dobro posušen, kajti če v glini ostane ena sama mikroskopska kapljica vode, bo v ognju zavrela, se spremenila v paro in izdelek bo razneslo. Izdelke so zložili neposredno na plast drv, razpostavljenih čez žareče oglje, nato pa okoli njih zgradili piramido iz suhih bukovih drv. Ogenj so sprva pustili, da je gorel počasi, saj se mora kopica segrevati postopoma,

da izdelki ne popokajo. Špranje med drvami so zadelali z mahom, obdali s časopisnim papirjem, namočenim v mokro glino, in vso noč skrbno nadzorovali postopek. Ko temperatura v kopici doseže med 700 in 900 °C, je dovolj, da se glina trajno spremeni v keramiko, da sintra, rečeno med strokovnjaki.

Medtem ko so plameni, dim in pepel med svojim divjim plesom lizali površino izdelkov in nanje zarisovali neponovljive barvne sledi, se je pod košato lipo pojavila »mizica, pogrni se«, naslednji dan pa so neprespane oči med pepelom ugledale presenečenje: nepredvidljivost ognja je na izdelkih pustila svoj unikatni podpis, ki ga človeška roka sama nikoli ne bi mogla zarisati.

Prvinska peka, polna surove lepote, mistike in globoke povezanosti z naravo, je celodnevni obred pod milim nebom, ki zahteva potrpežljivost. Od priprave, zlaganja drv, poslušanja prasketanja ognja, vse do trepetanja, ali bodo kosi zdržali temperaturni šok in iz ognja izstopili celi. In potrpežljivost je bila poplačana. V Keramostu, galeriji kanalskih keramikov, bodo izdelki, v katere se je ujel trenutek ognja, dima in surove zemeljske moči, na ogled v mesecu avgustu. Sledili bosta dve uspešni razstavi, in to trenutni razstavi Darje Žorž z vrhunskimi skledicami pisankami in junijski razstavi izdelkov, nastalih na raku peki pri Ivanu.

Kopa v Ročinju med nastajanjem. Foto: Primož Kožuh

Sonce v mesecu

Avtorica: Lijana Jurečič

Kresna noč je tudi letos v Parku Pečno pri Kanalu ob Soči pričarala posebno doživetje, prežeto z mistiko, svetlobo in spoštovanjem narave. Tradicionalni dogodek, ki sovpada s poletnim solsticijem, je obiskovalce popeljal v svet starih običajev, simbolike ognja in sonca ter jih znova povezal v edinstvenem ambientu gozda. Park Pečno že vrsto let ohranja tradicijo praznovanja naravnih ciklov, zato kresna noč predstavlja enega njegovih najprepoznavnejših dogodkov.

Letošnjo prireditev je obogatila slovesna postavitev javne plastike **Sonce v mesecu**, delo akademske kiparke **Nike Šimac**.

Skulptura Sonce v mesecu z avtorico Niko Šimac. Foto: Primož Kožuh

Javna plastika Sonce v Mesecu predstavlja simbolično združitev sonca in lune. Prvi element je kreator dneva, drugi pa paznik noči. Čarobni trenutek nastopi, ko se sončni žarki ujamejo v barvnem

steklu in ta zažarijo, kot ogenj. Hkrati pa steklo s svojim odsevom spominja na površino vode. Ustvari se harmonična celota dveh nasprotij. Oblika lune namensko ni okrogla, ampak je dinamična v obliki črke C. Plastika ni statična, ampak se spreminja in živi skupaj z okolico.

Pot je bila na križiščih označena s keramičnimi petelinčki, ki so označevali križišča, pa tudi prisotnost čarobnih praprotnih semen, ki so bila letos posuta z lesketajočim se prahom. V senci drevesa nas je z mističnim zvokom kabrc pričakal Boštjan Podgornik.

Kanalski gasilci v svoje vrste sprejeli tri vozila

Avtor: Primož Božič

Prostovoljno gasilsko društvo Kanal je 9. maja v svoj vojni park slavnostno prevzelo tri vozila, ki jih sicer uporabljajo že dlje časa, sedaj pa so jih medse sprejeli tudi s krajšo slovesnostjo, med katero jih je blagoslovil kanalski župnik Aleš Rupnik. Program je povezoval Boštjan Simčič, slovesnosti so se poleg predstavnikov gasilcev udeležili tudi kanalski župan Miha Stegel in obe podžupanji, Barbara Fajdiga Perše in Valentina Humar. Vozni park so obogatili gasilska cisterna z oznako GVC-3, večnamensko gasilsko vozilo z moduli z oznako VGV in večji gasilsko-reševalni čoln GRČ-2. Sredstva za nakup cisterne in čolna (ta ostaja v lastništvu Občine Kanal in bo PGD Kanal z njim zgolj upravljalo) je zagotovila Občina Kanal, večnamensko vozilo pa so gasilci kupili iz lastnih sredstev.

Gasilska cisterna GVC-3

Vozilo ima vgrajen večji rezervoar za vodo (deset kubičnih metrov oz. 10.000 litrov) in nameščeno gasilskotehnično opremo. Posadka vozila je skupina 1 + 1. Zaradi večje količine vode je namenjeno oskrbi požarišča z vodo in prevozu pitne vode.

Podvozje (šasija) vozila je tovornjak proizvodjačevalca Volvo model FMX z dizelskim

Gasilska cisterna GVC-3. Arhiv PGD Kanal

13-litrskim motorjem in 480 konjskimi moči, avtomatskim menjalnikom in pogonom na vseh šest koles.

Posebnost vozila je kompaktna izvedba nadgradnje zaradi črpalke, ki je nameščena med kabino in rezervoarjem. Vgrajena je centrifugalna črpalka znamke Iveco-Magirus MPH 230 s pretokom 3000 litrov pri nizkem oz. 400 litrov pri visokem tlaku. Črpalka se lahko upravlja na levi in desni strani ter v kabini vozila. Polnjenje in praznjenje vode je omogočeno na vseh straneh vozila. Na levi stra-

ni ima nameščen visokotlačni navijak dolžine 60 metrov.

Večnamensko gasilsko vozilo VGV

Vozilo je namenjeno posredovanju na različnih intervencijah in logistični oskrbi, kar mu omogočajo vnaprej izdelani moduli, ki se namestijo na vozilo glede na vrsto intervencije. Vozilo ima dva modula, za poplave in prazno korito za prevoz različne opreme.

Osnova je terensko vozilo s kesonom (pick-up) proizvajalca Toyota model Hilux GR z dizelskim 2,8-litrskim motorjem in 200 konjskimi moči, avtomatskim menjalnikom in pogonom na vsa kolesa.

Gasilski reševalni čoln GRČ-2

Gasilski reševalni čoln je gasilsko vodno vozilo. Uporablja se ob reševalnih intervencijah in tehničnih intervencijah na ali ob vodi. Čoln je nameščen na prikolici in je v lasti Občine Kanal ob Soči, z njim pa bo upravljalo PGD Kanal.

Gasilski reševalni čoln GRČ-2. Arhiv PGD Kanal

Večnamensko gasilsko vozilo VGV. Arhiv PGD Kanal

Osnova čolna je gumenjak z napihljivimi tubami in trdnim dnom. Čoln je slovenske znamke Marinar model S480, dolžine 480 centimetrov. Vgrajen ima štiristaktni motor Yamaha s 60 konjskimi močmi. Namenjen je prevozu do osem ljudi.

Čoln ima nameščeno konzolo z volanom, varnostni lok s svetlobno signalizacijo (modre in bele luči), opremljen pa je tudi z radijsko postajo in sonarjem.

Gledališko društvo Kontrada ob 30. obletnici prve premiere odigralo že 30. predstavo – *Ujeti trenutek*

Avtor: Primož Božič

V Kulturnem domu v Desklah smo člani in članice Gledališkega društva Kontrada iz Kanala v nedeljo, 5. julija, pred približno 160-glavim občinstvom premierno odigrali komedijo *Ujeti trenutek* mlade slovenske avtorice Nike Švab, ki doslej še ni bila uprizorjena.

Igro smo pod režisersko taktirko **Petra Harla** pripravljali od začetka decembra in pri tem zabeležili več kot štirideset vaj, petim stalnim članom društvene igralske zasedbe sta se prvič pridružili osnovnošolka **Zala Žabjek** in dijakinja **Lea Bavdaž**.

Drugi člani ekipe so bolj ali manj stalni, na oder so stopili še Slavko Jereb, Klelija Dolenc, Katarina Jerončič, Ksenija Krnel, Severin Drekonja in Primož Božič. Standardna sta tudi že kostumografka Nevenka Tomašič in scenograf Branko Drekonja, šepetalki Vida Vidič in Valentina Dugar in tehniki Simon Leban, David Škrlec in Tine Drekonja.

V društvu smo sicer pred kratkim obeležili trideseto obletnico predstave *Škandal pri Bartletovih* iz leta 1996. Od tega leta naprej smo, z izjemo obdobja pan-

Ekipa predstave *Ujeti trenutek*. Foto: Borut Jurca

demije koronavirusa, novo gledališko delo na oder postavili vsako leto, *Ujeti trenutek* je bila že trideseta po vrsti.

Še posebej smo bili veseli obiska prijateljev iz gledaliških društev od blizu in daleč – skupine Globočak Kambreško, Beneškega gledališča, skupine Wlka iz Šempasa, Razvojnega združenja Repentabor ter predstavnikov gledališč iz Štandreža, Doba in Šempetra.

Komedija *Ujeti trenutek* se dogaja neposredno po poroki, ko bi moralo priti do fotografiranja, a na plan prihajajo

novi in novi zapleti, ki so posledica nerazrešenih družinskih odnosov, zaradi katerih eden pomembnejših trenutkov poroke vse bolj tone v ozadje.

Pred kanalskimi gledališčniki je sedaj poletni premor, po katerem v zadnjih dveh avgustovskih vikendih pripravljamo tradicionalni festival ljubiteljskih gledališč Gledališče na Kontradi, nato pa sledijo gostovanja z novo predstavo po Primorskem, Gorenjskem in osrednji Sloveniji.

Rod odporne želve gostil taborniški mnogoboj

Avtorica: Maja Kodelja Cencič

V soboto, 16. maja, smo bili taborniki Roda odporne želve organizatorji taborniškega mnogoboja Severne Primorske. Udeležilo se ga je približno 65 otrok, poleg deskljanskih tabornikov še taborniki iz Tolmina, Nove Gorice, Cerknega, Idrije in Spodnje Idrije.

Otroci so po starostnih skupinah MČ (medvedki in čebelice od 1. do 4. razreda) in GG (gozdovniki in gozdovalnice od 5. do 9. razreda) tekmovali v taborniških veščinah, kot so lokostrelstvo, signalizacija, orientacija, lov na lisico ter postavljanje šotorov in bivakov. Vsaka skupina tekmuje v različnih panogah, ki se tokujejo po pravilniku Zveze tabornikov Slovenije.

MČ-ji ciljajo v tarčo, nabirajo dračje,

postavijo in zakurijo ogenj, premagujejo ovire na poligonu ter se po potnih znakah odpravijo na lov na lisico, kjer rešujejo naloge. Postavljajo tudi različne bivake. GG-ji se pomerijo v lokostrelstvu, znanju semaforja in Morsejeve abecede, postavljanju šotorov in signalnega stolpa ter orientaciji s kompasom in zemljevidom, med katero na kontrolnih točkah opravljajo različne naloge.

Iz našega rodu so se tekmovanja udeležile tri skupine. Vse so se zelo izkazale in dosegle prvo mesto. Tako je za nami še ena uspešno izvedena akcija, pri kateri nam je bilo naklonjeno tudi vreme.

Dr drugega julija smo taborniki organizirali drugo čistilno akcijo v okviru projekta LASR Alpske reke »Mladi za ribištvo

ob reki Soči«. Taborniki in podporniki smo se zbrali pri kontejnerskem mestu ob mostu ter očistili obrežje Soče. Julija pa se odpravljamo na tradicionalno taborjenje, letos prvič v Savudrijo, v kamp Veli Jože.

Postavljanje šotorov v sklopu tekmovanja. Arhiv Roda odporne želve

Plesalci Kluba L'uniti na državnih tekmovanjih

Avtorica: Tanja Simčič

Letošnja tekmovalna sezona Kluba L'uniti je prinesla številne uspehe na državnih tekmovanjih. Plesalci so odlične rezultate dosegli na državnem prvenstvu Plesne zveze Slovenije v modernih tekmovalnih plesih in pokalu Slovenije, uspešno pa so nastopili tudi na državnem umetniškem plesnem prvenstvu Slovenije UPZS.

Osvojene medalje in visoke uvrstitve so potrditev predanega dela, vztrajnosti in ljubezni do plesa, tekmovanja pa so za plesalce, trenerje in spremljevalce pomenila tudi številne nepozabne trenutke, ki bodo ostali v lepem spominu.

Državno prvenstvo Plesne zveze Slovenije in Pokal Slovenije

Konec junija in v začetku julija smo z odličnimi nastopi sklenili letošnje državno prvenstvo Plesne zveze Slovenije v modernih tekmovalnih plesih ter pokal Slovenije, ki sta potekala 29. junija in 1. julija 2026. Naši tekmovalci so znova dokazali, da se vztrajno delo, predanost in ljubezen do plesa obrestujejo, saj so domov prinesli številne odlične uvrstitve.

Na državnem prvenstvu so v kategoriji folk orientalski plesi solo člani osvojili kar celoten zmagovalni oder. Naslov državne prvakinje si je priplesala **Gaja**

Žgavc Kristančič, srebrno medaljo je osvojila **Alja Štrukelj**, bronasto pa **Sara Podgornik**.

Odličen uspeh so dekleta dosegla tudi v kategoriji folk orientalski plesi male skupine člani, kjer so **Alja Štrukelj**, **Anika Kosič**, **Erin Mozetič**, **Gaja Žgavc Kristančič** in **Sara Podgornik** postale državne prvakinje in osvojile zlato medaljo.

Uspešni sta bili tudi v kategoriji orientalski plesi solo člani, kjer je **Alja Štrukelj** osvojila četrto mesto, **Sara Podgornik** pa peto mesto.

Na pokalu Slovenije so plesalke ponovno navdušile. V kategoriji folk orientalski plesi solo člani sta zlati odličji osvojili **Sara Podgornik** in **Gaja Žgavc Kristančič**, bronasto medaljo pa je prejela **Alja Štrukelj**.

Posebno pohvalo si zasluži tudi **Pija Benko**, ki je 1. julija nastopila v izjemno številčni in kakovostni konkurenci kategorije hip hop solo članice. Med številnimi vrhunskimi tekmovalkami si je priplesala 29. mesto, kar je lepa spodbuda za nadaljnje delo in napredek.

V Klubu L'uniti smo izjemno ponosni na vse plesalke, ki so s svojo predanostjo, vztrajnostjo in srčnostjo dostojno zastopale naš klub.

Plesalke Elis Brezavšček, Irina Pirih, Marija Čelešnik, Lara in Mia Jakopič. Arhiv Kluba L'Uniti

pale naš klub. Iskrene čestitke tekmovalkam in trenerjem za vse dosežke ter hvala staršem za podporo celotno tekmovalno sezono.

Vsem želimo prijetne poletne počitnice, polne zasluženega oddiha, jeseni pa se že veselimo novih plesnih izzivov in uspehov.

Državno umetniško plesno prvenstvo Slovenije – UPZS

Obstajajo dnevi, ki jih ne izmeriš v urah, ampak v občutkih. Dnevi, ko bi vsak trenutek, vsak korak in vsak pogled ponovil še stokrat, samo zato, da bi še enkrat doživel tisto posebno energijo, ki jo prinese ples.

Takšen je bil dan državnega umetniškega plesnega prvenstva Slovenije UPZS 2026 – dan, ki se je začel zgodaj zjutraj in končal pozno zvečer, a je v sebi nosil toliko ponosa, adrenalina, pričakovanj in sreče, da bo ostal zapisan v spominu še dolgo.

Jutro se začne hitro. Kava v roki, zadnji pregledi opreme, kostumi, frizure, ličila, torbe, rekviziti in misli, ki že hitijo proti odru. Tempo je neizprosno. Skoraj ni časa za počitek, še manj za razmišljanje o tem, da bo ob vseh obveznostih mor-

Arhiv Kluba L'Uniti

da prva prava hrana prišla na vrsto šele pozno zvečer. A v takšnih trenutkih utrujenost stopi v ozadje, saj je v ospredju en sam cilj – dati vse od sebe.

Za kulisami se odvija svet zase. Zadnji popravki kostumov, iskanje izgubljenega dodatka, ogrevanje, raztezanje, ponavljanje koreografij in tisti občutek treme, ki ga vsi poznajo. Nekdo potrebuje spodbudo, nekdo pomiritev, nekdo samo nasmeh in pogled, ki pove: »Zmoreš.« V enem samem dnevu postaneš trener, podpora, motivator in opora. Potem pa pride tisti trenutek.

Glasba se začne. Luči zasijejo. Plesalci stopijo na oder.

In takrat se vse ustavi.

Po prvih gibih je jasno – to je to. Naši plesalci niso stopili na oder samo odple-sat koreografije. Stopili so pokazat svojo zgodbo, svojo energijo in vse, kar so gradili med številnimi treningi. Zavedali so se močne konkurence, zato so iz sebe iztisnili zadnji atom moči. Vsak gib, vsak pogled in vsak korak je nosil ure dela, odrekanja, vztrajnosti in ljubezni do plesa.

In prav v teh trenutkih nastanejo spomini, ki jih ne moreš kupiti.

Solze sreče. Ogromen ponos. Hvaležnost.

Hvaležnost za vse trenerje, ki s svojim znanjem, predanostjo in srcem vodimo

Arhiv Kluba L'Uniti

mlade plesalce. Za plesalce, ki dokazujejo, da se trud vedno nekje pokaže. In za vse starše, prijatelje ter ekipo, ki stojijo ob njih na poti do teh nepozabnih trenutkov.

Za vsemi temi rezultati niso samo medalje. Za njimi so zgodbe. Zgodbe zgodnjih jutrov, dolgih treningov, trenutkov dvoma, smeha, vztrajanja in odločnosti. Vsaka medalja je dokaz, da se trud, predanost in ljubezen do plesa vedno pokažejo.

Ponosni do neba. Utrujeni, a presrečni. Ker ples ni samo korak. Ples je čustvo. Je energija. Je zgodba, ki jo ustvarimo skupaj, in spomin, ki ostane za vedno.

Hvala vsem trenerjem, plesalcem, staršem in celotni ekipi za to čudovito poglavje, ki smo ga skupaj napisali.

DRŽAVNE PRVAKINJE/PRVAKI 2026 na UPZS:

- Lina Makuc – open solo mini,
- Eva Kofol – open solo otroci,
- pionirska velika skupina Rhythm of Joy – MTV Commercial velike skupine,
- Gaja Žgavc Kristančič – orient solo člani,
- Pia Benko – MTV Commercial solo člani,
- Anali Benko – open solo mladinci,
- mladinke Under The Spotlight – male skupine MTV Commercial,
- Ewaa elwahsh – orient male skupine člani,
- Five Flamez – open male skupine mladinci.

DRŽAVNE PODPRVAKINJE/PODPRVAKI:

- Alja Štrukelj – orient solo člani,
- mladinke Kanal Judas – open male skupine,
- Brina Miško in Julija Ljubetič – urban duo mladinci.

TRETJI MESTI:

- Blackout – urban male skupine,
- Brina Miško – MTV Commercial solo mladinke.

Med izjemno močno konkurenco si je v kategoriji MTV Commercial solo mladinke odlično četrto mesto priplesala tudi Tanja Begović.

Arhiv Kluba L'Uniti

Najtežji in najdaljši klen je v sklopu Ribiškega praznika letos prijel Vejlorju Vesniču

Avtorica: Klelija Dolenc

Prvo nedeljo v juliju je Turistično društvo Kanal izvedlo tradicionalno prireditve Ribiški praznik, tokrat že dvajsetič. Na placu je bilo živo že v jutranjih urah, ko so prireditelji dokončno uredili prireditveni prostor z mizami, klopmi in stojnicami. Prireditve se je v dopoldanskem času začela z lovom na klena. Letos se je ribolova udeležilo 16 ribičev in dve ribički iz različnih krajev Primorske: iz Bilj, Gorenje vasi, Nove Gorice, Renč, Ročinja, Solkana, Šmihela, Vogrskega in seveda iz Kanala.

Najstarejši med ribiči je v letošnjem letu dopolnil 78, najmlajši pa jih šteje komaj 16, pravo medgeneracijsko sodelovanje. Kleni so se letos pustili ujeti kar petim ribičem. Srečko Mozetič je s svojim klenom, ki je meril 51,5 centimetra in bil težak 1,765 kilograma, zasedel tretje mesto. Franc Komac je dosegel drugo mesto, dolžina njegovega klena je bila 51,2 centimetra, teža pa 1,805 kilograma. Največ sreče pri ulovu je tokrat imel Vejlor Vesniču.

Dobitniki nagrad za tri najtežje klene in organizatorji prireditve. Arhiv Turističnega društva Kanal

snič, saj je ujel najdaljšega in hkrati najtežjega klena, meril je kar 54,5 centimetra, težak pa je bil 1,970 kilograma. Tako je prejel pokal za prvo mesto za najtežji ulov, naj trofejo »kanalski klen« in denarno nagrado za najdaljšega klena.

Turistično društvo Kanal je tudi letošnjo prireditve uspešno izpeljalo v sodelovanju z Ribiško družino Soča. Likovna skupina Svetloba je za najmlajše v popoldanskem času pripravila delavnico ekstempore.

Na prireditvi se je spet izkazal ansambel

Ikebana, ki pa mu je močan dež preprečil igranje do poznih večernih ur. Sodra, pomešana s točo, je dobesedno pregnala še zadnje obiskovalce, ki so vztrajno čakali na svojo porcijo rib. Vsi so potešili svojo lakoto in žejo, tisti najmlajši so se sladkali s palačinkami in nutelo, nekoliko starejši pa s postrvmi, odojkom in čevapčiči. Prireditve se je, poleg domačinov, udeležilo veliko število tujih turistov, ki letujejo v Kanalu ali pa so se tistega lepega dne zgolj ustavili na poti skozi Kanal.

Yugo gre na Kontrado

Avtorica: Larisa Dugar

Na prvi sobotni večer v mesecu juliju je Kontrada že tretjič gostila Potujoči kino Soča – Isonzo Cinema. Projekt, ki ga Kinoatelje pripravlja v sodelovanju s številnimi partnerji, bo tudi to poletje prinašal filmske projekcije pod milim nebom vse od izvira do izliva reke Soče. Namen projekta je kakovostne filmske produkcije popeljati iz urbanih središč v tudi bolj odročne kraje in s tem okrepiti kulturne dejavnosti v regiji.

Filmski večeri na Kontradi so v poletnem času postali nepogrešljivi, saj je idealen naravni amfiteater, je prepričana vodja programov v Kinoateljeju Mateja Zorn. »Zelo smo veseli, da odlično sodelujemo s ŠKD Nasmehanih, ZTKMŠ Kanal in Občino Kanal, tako da že razmišljamo tudi o prihodnosti. Najprej smo morali uskladiti vse datume, saj bo potujoči kino obiskal kar nekaj lokacij. Skupaj smo nato izbrali, kateri film naj predvajamo, da se bo dotaknil domačega občinstva. Pri tem gre torej za intenzivno medsebojno sodelovanje, saj Kinoatelje prinaša svojo tehnologijo in

opremo, da je film lahko kakovostno predvajan. Ob tem pa ne gre brez lokalnega partnerja, saj bi drugače bili tu zgolj tujci,« je povedala.

Filmski večer se je začel s projekcijo eksperimentalnega neodvisnega filma *Slepe miši*, v katerem nastopata prijateljici Hana in Gaja. Prislunhoma lahko njunemu pogovoru na počitnicah. Hana Gaji zaupa skrivnost, ki je povezana z njenim bratrancem. Napetost v pogovoru se stopnjuje, saj dekleti govorita eno, mislita pa nekaj povsem nasprotnega. Po koncu projekcije je pred občinstvo stopila tudi režiserka filma **Tamara Babić Nikiforov**, ki je skupaj z dvema igralkama razkrila nekaj podrobnosti iz zakulisja. Film je bil predvajan z namenom spodbujanja lokalnih ustvarjalcev in projektov, saj je bil posnet na Goriškem.

Ko se je povsem stemnilo, je bil čas ogled dokumentarnega filma *Yugo gre v Ameriko* režiserjev **Alekse Borkovića** in **Filipa Grujića**. V filmu nastopajo štiri prijatelji

iz Beograda, ki se odločijo, da bodo yugo čez ocean peljali v Ameriko. Ker jim to ni uspelo, so se dogovorili, da ga bodo poskušali najti v Ameriki. Od starejšega para so res kupili že precej dotrajan yugo, ki je imel kar nekaj okvar. Kljub temu so se z njim podali na pot od New Yorka do New Orleansa. Na poti so se srečali s številnimi ljubitelji yuga, mehaniki in steklenimi očividci, ki so se čudili že skoraj pozabljenemu avtomobilu. Prav ta srečanja so mladim radovednim Srbom pomagala približje spoznati zgodbo avtomobila, ki je v naši nekdanji državi predstavljal simbol ambicij, v Ameriki pa je postal sinonim neuspeha in predmet številnih šal. Zgodba je prežeta s humorjem, nostalgijo in spomini, ki še vedno grejejo srca mnogih, ki so imeli priložnosti voziti yuga.

Po filmu je sledilo prijetno druženje in klepet med obiskovalci. Marsikateri bivši lastnik yuga je z drugimi podelil kakšno prigodo ali anekdoto, ki se mu je zgodila, ko je vozil omenjeni avtomobil.

Na voljo nov cikel brezobrestnih posojil za obrtnike, podjetnike in kmete

Avtorica: Iris Podobnik, direktorica Javnega sklada malega gospodarstva Goriške

Načrtujete nakup nove opreme, širitev dejavnosti, prenovo poslovnih prostorov ali potrebujete sredstva za tekoče poslovanje? Tudi letos lahko podjetniki, obrtniki in kmetje izkoristite možnost brezobrestnega financiranja. Javni sklad malega gospodarstva Goriške je za leti 2026 in 2027 zagotovil **2,3 milijona evrov brezobrestnih posojil**, namenjenih razvoju gospodarstva in kmetijstva.

Razpisa za gospodarstvo

Za potrebe gospodarstva sta na voljo dva razpisa, in sicer **razpis za investicijska posojila** (nakup, adaptacija in/ali gradnja poslovnih prostorov, komunalno in infrastrukturno opremljanje zemljišča, nakup strojev in opreme ...) v višini **900.000 evrov** in **razpis za podpora gospodarstva oz. za obratna sredstva** (pokrivanje stroškov plač, storitev, najemnin, nakup materiala in blaga ...) v višini **800.000 evrov**. Gospodarske družbe in samostojni podjetniki lahko pridobijo posojila v višini od 4000 do 100.000 evrov z dobo odplačevanja od dveh do devet let.

Razpis za kmetijstvo

Za kmete je na voljo razpis v višini **600.000 evrov**, v okviru katerega lahko pridobijo posojila za investicijska vlaganja v osnovno in dopolnilno dejavnost (gradnja in/ali adaptacija nepremičnin, stroški izdelave projektne dokumentacije, nakup strojev in opreme, vzpostavitve in obnova trajnih nasadov) v višini od 4000 do 100.000 evrov z enako dobo odplačevanja kot gospodarstveniki.

V okviru investicijskih posojil se posojilojemalci glede na svoje zmožnosti in potrebe lahko odločijo za koriščenje enoletnega moratorija, ki se všteva v dobo odplačevanja. Postopek pridobivanja brezobrestnih posojil se začne z oddajo vloge na posamezni prijavni rok.

Prijavni roki

V letu 2026 ima sklad **tri prijavne roke**, začenši s **4. septembrom 2026**, v letu 2027 pa šest prijavnih rokov. Na dan posameznega roka mora sklad imeti popolno vlogo, ki jo v nadaljevanju pregleda komisija za vrednotenje in izbor vlog. Po odločitvi komisije sklad izda odločbo in pristopi k ureditvi zavarovanja posojila ter podpisu posojilne pogodbe.

Na skladu opozarjajo, da je zanimanje za brezobrestna posojila veliko in zato ne velja čakati, saj se razpisi zaprejo takoj ob porabi sredstev, kar pomeni, da je število razpisanih prijavnih rokov zgolj informativne narave.

Zavarovanje posojil

Vsa posojila je treba zavarovati. Najpogostejši obliki sta zavarovanje pri zavarovalnici in hipotekarno zavarovanje.

V primeru zavarovanja pri zavarovalnici posojilojemalčevo vlogo zavarovalnici posreduje kar sklad. Posojilojemalcem, ki jih zavarovalnica sprejme v zavarovanje, se posojilo nakaže takoj po plačilu zavarovalne premije in podpisu posojilne pogodbe. Maksimalna doba odplačevanja v primeru zavarovanja posojila pri zavarovalnici znaša šest let.

Hipotekarno zavarovanje je običajno cenejša oblika zavarovanja in omogoča dobo odplačevanja do devet let. V primeru hipotekarnega zavarovanja se v procesu ocenjevanja vloge preveri primernost nepremičnine, ki bo predmet zastavitve. Če je ustreznost, se hitro po odločitvi komisije uredita podpis pogodbe pri notarju in nakazilo posojila.

Vračilo posojil

Obroki za vračilo posojila zapadejo štirikrat letno, in sicer v januarju, aprilu, juli-

ju in oktobru. Pomembno je, da je obrok ob zapadlosti poravnat, saj je v nasprotnem primeru treba poravnati tudi zakonske zamudne obresti. Te tečejo le na zapadli obrok oz. zapadle obveznosti in ne na celo neodplačano glavnico.

V interesu sklada je, da so posojila pravočasno vrnjena in jih lahko ponudijo drugim podjetnikom in kmetom, ki jih potrebujejo.

Javni sklad malega gospodarstva Goriške

Sklad ima prostore v drugem nadstropju Mestne občine Nova Gorica, Trg Edvarda Kardelja 1, kjer so strankam na voljo tako za informacije kot za pomoč pri pripravi vloge. Za termin obiska se lahko dogovorite na telefonskih številkah: 05 335 03 67 in 335 03 61. Razpisi za posojila so objavljeni tudi na spletni strani sklada (<https://jsmogg.si/aktualni-razpisi>).

Ključne prednosti posojil Javnega sklada malega gospodarstva Goriške

Za posojila sklada velja, da so:

- Brez obresti – posojilojemalec vrne ravno toliko, kot si je izposodil.
- Pri investicijah je možnost enoletnega moratorija na odplačilo, s čimer posojilojemalci pridobijo čas za osredotočanje na posel ali zagon nove dejavnosti.
- Četrtni obroki vračanja posojila omogočajo optimizacijo denarnega toka potrebam podjetja oz. dejavnosti.
- Vsa posojila so odobrena brez stroškov, poleg tega tudi ni nobenih stroškov vodenja računa ali kakršnih koli stroškov, če se stranka odloči in poravna posojilo pred iztekom.

»Slava vrlim rodoljubkinjam!«: ženska podružnica Družbe svetega Cirila in Metoda v Ročinju¹

Avtor: dr. Robert Devetak

Ženske so imele v 19. stoletju le redke priložnosti, da so se vključile v javno življenje. Za njihovo glavno okolje se je smatral dom, glavna dejavnosti pa je bila skrb za gospodinjstvo in družino. Do določenih sprememb je prišlo v drugi polovici 19. stoletja, pomembno okolje, ki je spodbujalo njihovo družbeno udejstvovanje, pa so bila društva. To je bilo značilno tudi za območje Občine Kanal ob Soči. Če se ozremo v čas Avstro-Ogrske, so se ženske posebej angažirale v kanalski čitalnici, kjer so sodelovale kot pevke v zboru, igralka pri dramski skupini, na javnih dogodkih pa so nastopale tudi samostojno z recitali ali govori. Najdemo jih že pri prvi prireditvi, ki jo je čitalnica izvedla v začetku leta 1868. Pri opisu gledališke igre je neznani dopisnik časopisa *Domovina* zapisal: »Nar večja čast gre gospodičnima Ernestini Garlattinovi in Terezini Rautar-ovi, kateri sta se pri igri vrlo dobro obnašali.« Med kanalskimi narodnozavednimi ženami je posebej izstopala pesnica in učiteljica Katinka Stanič (1848–1887), ki je v mladih letih aktivno sodelovala na narodnoprosvetnem področju, predvsem kot članica čitalnice. Svojo vlogo v društvu je opisala v pismu, ki ga je jeseni 1872 poslala vidnemu ljubljanskemu javnemu delavcu in politiku Petru Grasselliju: »Videli so mi večkrat na odru, in vselej so rekli da sem dobro igrala. Sama pa tega ne vem, ker človek večkrat samega sebe spoznati ne more. Veselje pa imam do tega in terdno voljo.« Izkazala se je tudi kot informatorka za znanega poljskega jezikoslovca Baudouina de Courtenayja, ki je leta 1873 deloval na Goriškem in zbiral podatke o različnih slovenskih narečjih. Za pomoč se ji je posebej zahvalil v časopisu *Soča*: »G.-a Katinka Stanič iz Kanala poslala mi je dosta obilno narodnega blaga, zapisanega z mogočno natančnostjo v kanalskem dijalektu in zanimivega.« Danes je narodnozavedna Kanalka poznana predvsem po pesmi *Slovo*, ki jo je

Ročinj na začetku 20. stoletja (<http://www.dlib.si/?URN=URN:NBN:SI:DOC-VF5ESW6M>)

uglasbil Josip Kocijančič. Pesem je kasneje ponarodela in je danes poznana pod imenom *Soča voda je šumela*.

Do konca 19. stoletja je dozorel čas, da so se ženske samostojno organizirale. Prvo žensko društvo v takratnem okraju Kanal so ustanovile narodnozavedne Ročinjke. Šlo je za podružnico Družbe svetega Cirila in Metoda, ki je svoje delovanje uradno začela februarja 1899. Ročinjke so želele z njeno ustanovitvijo decembra 1898 počastiti 50. obletnico vladanja cesarja Franca Jožefa, a je prišlo zaradi manjšega spora do zamika delovanja v začetek naslednjega leta. Uradno odprtje je tako potekalo dva meseca kasneje – 25. februarja 1899. Za njeno ustanovitev sta se posebej angažirali posestnica Alojzija Perše in učiteljica Ana Pavšič. Uspelo jima je zbrati okoli sebe 67 članic, ki so si zadale aktivno podpirati slovensko narodno šolstvo. Alojzija Perše je prevzela funkcijo predsednice, Terezija Dugar pa podpredsednice. Ana Pavšič je v društvu delovala kot sekretarka, Tereziji Raholin pa je bilo zaupano mesto blagajničarke. Časopisje je usta-

novitev nove podružnice pozdravilo z navdušenjem. V Soči je neznani dopisnik izpostavil: »Slovenskemu občinstvu je ta nova ženska podružnica živ dokaz, da je družba sv. Cirila in Metoda vedno sveža, vedno mlada, vedno rastoča. Naprej!«

Ročinjska podružnica je bila člen v največji slovenski organizaciji pred prvo svetovno vojno. Družba svetega Cirila in Metoda je bila ustanovljena leta 1884 v Ljubljani, zadala pa si je »vsestransko podpirati in pospeševati slovensko šolstvo na katoliško-narodni podlagi«. Organizacija je imela neposredno pred prvo svetovno vojno več kot 280 podružnic, v katerih je delovalo skoraj 20.000 članov in članic. Ročinjke so se s svojimi dejavnostmi vključile v prizadevanja za širjenje slovenske narodne zavesti med lokalnim prebivalstvom in za zbiranje finančnih sredstev, ki so bila namenjena vzdrževanju zasebnih slovenskih šol ter vrtcev na območjih, kjer so oblasti preprečevale slovenskim otrokom, da bi se šolali v maternem jeziku. Na Goriškem, kamor je spadal kanalski okraj, so poleg

slovenske sobivale še furlanska, italijanska in nemška skupnost, kar je ponekod sprožalo spore ter napetosti. Kjer so bile lokalne oblasti v italijanskih rokah, te kljub prisotnosti slovenskega prebivalstva niso dovolile šolanja v slovenskem jeziku. Takšne primere lahko najdemo v Gorici in ponekod v Brdih ter na kraškem robu, kjer so italijanske oblasti aktivno delovale proti temu, da bi kraji imeli možnost izobraževanja v slovenščini. Družba svetega Cirila in Metoda je zaradi tega, na podlagi zasebnih darov, tam ustanavljala lastne vrtce in šole. Na Goriškem so to bili vrtci v Pevmi, Ločniku, Krminu in na Blanči pri Gorici, osnovni šoli pa v Krminu ter na Blanči pri Gorici. Na območju Občine Kanal ob Soči je, poleg ročinjske, uspešno delovala še podružnica v Kanalu, kjer pa je bilo vodstvo v rokah moških.

Delovanje ročinjske podružnice je po uspešnem začetku iz neznanih razlogov kmalu zamrlo, saj se zadnjič omenja

leta 1904. Denarni prispevki za matično družbo, s katerimi se je podpiralo šolstvo, so znani le za prvi dve leti delovanja. Kljub temu pa so si Ročinjke v tem kratkem obdobju aktivno prizadevale za širjenje slovenske narodne zavesti v lokalnem okolju in za napredek slovenskega šolstva. Poudarile so tudi pomen samostojnega ženskega organiziranja, ki je bilo v tem obdobju še redko, predvsem na podeželju. To je poudaril tudi neznan dopisnik že omenjenega goriškega časopisa Soča: »Da Ročinj ni zadnja vas na Slovenskem, priča tudi to, da imamo pri nas celo žensko podružnico sv. Cirila in Metoda, katere nimajo niti naši sosede Kanalci, kakor tudi ne marsikateri drugi slovenski trg.« Do prve svetovne vojne je šlo za edino laično žensko društvo na območju kanalskega okraja, poleg njega pa je od začetka 20. stoletja dalje na tem območju delovalo še več podružnic Marijine družbe, katerih glavni namen je bil gojiti pobožnost in vzgajati dekleta v krščanskem duhu.

Viri in literatura:

- Arhiv Republike Slovenije, SI AS 622 Družba sv. Cirila in Metoda v Ljubljani, t. e. 5.
- *Domovina*, 7. 2. 1868, št. 6.
- *Slovenec*, 29. 10. 1904, št. 248.
- *Soča*, 29. 5. 1873, št. 22.
- *Soča*, 20. 1. 1899, št. 6.
- *Soča*, 20. 6. 1899, št. 49.
- Devetak, Robert: *Društveno življenje na Kanalskem v času Avstro-Ogrske*. Nova Gorica: Goriški muzej, 2016.
- Drnovšek, Marjan: *Arhivska zapuščina Petra Grassellija 1842–1933*. Ljubljana: Zgodovinski arhiv, 1983.
- Jan, Zoltan: Stanič Katinka. *Primorski slovenski biografski leksikon III.* (ur. Martin Jevnikar). Gorica: Goriška Mohorjeva družba, 1986–1989, str. 444.
- Vovko, Andrej: *Odborniki in članstvo podružnic Družbe sv. Cirila in Metoda 1885–1918*. Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU, 2004.

Katinka Stanič je vključena tudi v elektronsko zbirko Pisma, za katero skrbijo pri Raziskovalnem centru za humanistiko Univerze v Novi Gorici. Poleg dveh družinskih korespondenc vsebuje tudi korespondenco literarnega omrežja avtoric slovenske moderne in še nekaj drugih posameznic, med katerimi je tudi ona. V zbirki so tri njena pisma, eno objavljamo spodaj.

V Kanalu dne 23. 10. 72.

Visokospoštovani blagorodni gospod!

Zupala sem se Vam pisati, da-si sem Vam celó malo znana. Mislim, če se ne motim blagi gos pod, da Vam je moje ime znano, ki Vam ga je menda memogredoči g. Križnič naznanil – Pisal je omenjeni gospod, da bili bi zadovolj-

ni me h dramatičnemu društvu uzeti. Toda da moram pogoje sama pisati. Sama ne vem kake pogoje bi Vam naznanila, kajti čudno se mi zdi, zah tehati kaj, preden vem kaj znam. Tega se pa bojim, ko bi tje kaj prišla; da bi skušnje ne doveršila, kar pa Bog vari, kaj bi potem začela? Spet domol priti, to bila bi zame sramota kajti po majhnih teržičih ne ostane nič skrito.

Res je, da so mi g. Dr Lavrič, in še drugi gospodje nagovarjali, da smem v njih imenu pisati, da sem sposobna za-to. Videli so mi večkrat na odru, in vselej so rekli da sem dobro igrala. Sama pa tega ne vem, ker človek večkrat samega sebe spoznati ne more. Veselje pa imam do tega in terdno voljo. Večkrat sem o Ljubljanskih besedah brala, vselej sem si mislila: o kako srečna bila da bila bi tudi jaz pričujoča.

Ko bilo bi to, nič mi ni mar, en mesec, tudi dva se na svoje stroške živeti, vem da uka mi še manjka. Ker vedite milostljivi gospod, kar dozda znam je le iz samo-uka. Ko bi tedaj me spre jeli prosim lepo mi vse natančno odpisati. Rada bi vedela tudi, s kom bi bila priskerbljena tisti čas, ko ne bo več opravila pri dramatiki? Bi-li bili tako dobri mi koj odpisati; in sicer tako dobri mi tudi odpisati, ko bi tudi nič iz tega ne bilo, da bi ne na to mislila. Tudi ko bi bilo to mi naznaniti, koliko časa da imam za tje priti.

Z velikim spoštovanjem Vam udana Katinka Stanič-ova

P. S. Moj napis: K. Stanič v Kanalu

¹ Članek je rezultat raziskovalnega dela v okviru temeljnega raziskovalnega projekta J6-60110 z naslovom *Ženski narodni aktivizem: delovanje ženskih podružnic Družbe sv. Cirila in Metoda na slovenskih narodnih mejah*, ki ga financira Javna agencija za znanstvenoraziskovalno in inovacijsko dejavnost Republike Slovenije.

Varuhinja spominov Lukčeve hiše

Avtorica: Maja Kodelja Cencič

V vsakem kraju živijo posamezniki, ki s svojo predanostjo, energijo in vztrajnostjo pomembno prispevajo k ohranjanju njegove identitete. Ena izmed takšnih oseb je gospa Jožica Strgar, ki jo mnogi poznajo kot dušo vasi in zaselkov na Kolovratu in neutrudno varuhinjo tamkajšnje kulturne dediščine.

Kot solastnica in skrbnica Lukčeve hiše že vrsto let skrbi, da spomini na nekdanje življenje, stare navade in običaje ne bi utonili v pozabo. Posebno mesto v hiši ima kuhinja z odprtim ognjiščem, ki je bila predvsem po njeni zaslugi leta 1999 razglašena za etnološki spomenik lokalnega pomena. V njej se še danes ohranja podoba nekdanjega vsakdana, ko se je ob ognjišču pripravljala hrana, kuhala polenta ter odvijalo družabno življenje.

Obiskovalce iz različnih krajev in držav, otroke, študente, skratka vse, z veseljem popelje skozi Lukčevo hišo ter jim predstavi muzejsko zbirko, njeno zgodovino, nekdanjo kuhinjo in gostilno, pa tudi številne zgodbe ljudi. S svojo prijaznostjo, gostoljubnostjo in pripovedovalsko energijo je poznana daleč naokoli, še posebej tudi v Benečiji in Reziji, kjer je v vseh teh letih spletla številna prijateljstva. Njeno delo ni pomembno le zaradi ohranjanja stare stavbe in predmetov, temveč predvsem zato, ker s svo-

Jožica Strgar in Ervin Hladnik Milharčič. Foto: Primož Kožuh

jim znanjem in pripovedovanjem oživlja preteklo življenje teh krajev.

Jožica se je kot mlada ženska zaposlila v Idealu, kjer je kmalu prevzela pomembni vlogi predsednice mladine in sindikata. Že takrat so se pokazale njene organizacijske sposobnosti, saj je v okviru svojih funkcij vodila in pripravljala številne prireditve, imeli so tudi igral-sko skupino, priložnostni pevski zbor in druge dejavnosti, ki so povezovale ljudi ter bogatile družabno življenje.

Leta 1978 je na Kambreškem ustanovila OZSMS, ki je štela 25 članov, vanjo pa so bili vključeni tudi vojaki iz bližnjih karav. Organizirali so ples in s pritiskom na odgovorne dosegli obnovo dvorane na Srednjem, čeprav jim v njej ni uspelo postaviti še odra. Iz rok Cvetke Kos je prevzela tudi SZDL, v okviru katere je potekala akcija »Nič nas ne sme prese-netiti«. V njej je sodelovalo kar 38 krajevnih skupnosti, njihova skupnost pa se je po pripravljenosti uvrstila na odlično četrto mesto.

Ko se je preselila v Deskle, je svoje delo nadaljevala tudi tam. Najprej je sodelovala pri organizaciji plesov v okviru športnega društva, pozneje pa je dejavnosti nadaljevala kot predsednica mladine. Skupaj z mladimi so sadili drevesa po

celih Desklah, pripravljali čistilne akcije in za najmlajše vsako leto organizirali povorko Dedka Mraza. Kasneje so prevzeli tudi prireditev Otroški zlati glas, ki sta jo začela Darij Mavrič in Žarko Stanič s skupino Laposi.

Prireditev je postajala vedno bolj priljubljena, število prijav pa je iz leta v leto naraščalo, zato so morali nastopajoče omejiti glede na starost in število. Vsi sodelujoči so prejeli majčke in medvedke z napisi. Čeprav prireditev ni bila tekmovalnega značaja, je bila strokovno zelo dobro izpeljana, saj so pri njej sodelovali tudi strokovni sodelavci. Z mladino je sodelovala še pri številnih drugih dejavnostih, med drugim tudi pri otvoritvi novega mostu v Desklah.

Leta 1978 je prevzela novo funkcijo v Občini Nova Gorica in postala zadnja vodja komisije za mladinske delovne akcije. V okviru tega dela se je udeležila petih zveznih delovnih akcij, med drugim leta 1979 v Reki in Kotorju po potresu, v naslednjih letih pa še akcij Kosovo–Ibar–Lepenac, Valjevo–Podrinje–Kolubara in Knin. V Kotorju in Kninu je bila tudi komandantka. Akcije so trajale mesec dni, zato so udeleženci koristili izredni plačani dopust. Dopolodne so v brigadi delali, popoldne pa so potekale različne interesne dejavnosti, tečaji, ple-

Otroški Zlati glas. Arhiv Jožice Strgar

si, radijske oddaje in družabna srečanja, ob katerih se je krepilo tudi takratno geslo bratstva in enotnosti.

Okoli leta 2000 se je Jožica začela vračati na Kambreško. Vselila se je v Lukčevo hišo, ki jo je skupaj z lastniki zaščitila kot spomenik lokalnega pomena. Leta 2002 je prevzela vodenje ustanovljenega, a tedaj še nedelujočega Turističnega društva Globočak. Razmišljala je, kako bi kraje pod Globočakom bolje predstavili širši javnosti, zato so oblikovali kulturne »Dneve pod Globočakom«. Z nji mi je želela spodbuditi krajanje in člane društva, da bi v kulturni dediščini prepoznali vrednost in prihodnost kraja.

V okviru teh dnevov je začela s sodelovanjem s Kinoateljejem iz Gorice (v sodelovanju z Anjo Medved, Nadjo Velušček in Matejo Zorn). Z dokumentarnimi filmi so skupaj želele oživiti umirajoče stare vasi, a žal za ta projekt ni bilo prave podpore in finančnih sredstev. Prav skozi te dneve so se vzpostavili pristni odnosi z Benečijo, Rezijo in društvu s Tržaškega Krasa, ki jih Jožica ohranja še danes. Organizirali so delavnice za ohranjanje starih običajev in ljudskega izročila.

Ob približevanju vstopa Slovenije v Evropsko unijo je ustanovila etnološko gledališko skupino s člani, ki so jo pri tem podprli. Tako je nastala gledališka predstava *Kontrabant čez Idrijo*, zasno-

Etnološko gledališče *Kontrabant čez Idrijo*. Arhiv Jožice Strgar

vana po resničnih dogodkih z območja bližnje meje. Predstava je bila pripravljena v sodelovanju z Beneškim gledališčem in odigrana v treh jezikih oziroma narečjih nastopajočih. Iz krajevne skupnosti je v njej sodelovalo kar 18 igralcev. Kasneje je Jožica organizirala še dve predstavi, in sicer dramo *Gujonovo srce* ter novoletno otroško predstavo *Škratje narečajski*. Zadnja predstava, *Brgšine in buštini moje mladosti*, ni v celoti nastala po njeni zamisli. Po tej predstavi so se poti nekaterih članov začele razhajati. Jožica je njihovo odločitev sprejela in jim pustila, da nadaljujejo po poti, ki so si jo sami izbrali. Tako je nastala nova gledališka skupina Globočak, ki pa s

prejšnjo skupino in njenimi predstavami ni bila neposredno povezana.

V času njenega predsedovanja društvu so nadaljevali tudi z že začetimi prireditvami, recimo prihodom Dedka Mraza, na katerih so med drugim gostovali Nuša Derenda, Damjana Golavšek in številni drugi ustvarjalci. Ob stopnicah so postavili obeležje brusaču Domeku Užbetu iz Rezije, Jožica pa je bila tudi pobudnica za postavitve obeležja na Globočaku, posvečenega civilnim žrtvam prve svetovne vojne. V njihov spomin se je začel vsakoletni pohod na Globočak s sveto mašo.

Ob vstopu Slovenije v Evropsko unijo je s člani društva na »mostu pod klancem« in prebivalci iz doline Idrije organizirala veliko praznovanje, ki se ga je udeležilo več sto ljudi z obeh strani meje. Tam so še zadnjič odigrali predstavo *Kontrabant čez Idrijo*, ker pa se je vse dogajalo v prednovoletnem času, sta se na mostu srečala tudi Dedek Mraz in italijanski Babbo Natale ter obdarila vse otroke. Za potrebe dogodka so le v enem mesecu očistili zapuščenno cesto, pridobili vsa potrebna dovoljenja in pripravili odmeven dogodek, ki je bil tudi logistično zelo zahteven. Dogodek je bil dobro dokumentiran in je med ljudmi pustil močan vtis. Žal je cesta danes ponovno zanemarjena, saj občina v vseh teh letih ni skrbela za ustrezno odvodnjavanje.

Veliko njenega življenjskega dela je bilo dokumentiranega in shranjenega na SAZU.

Zvezna delovna akcija Kotor 1979. Arhiv Jožice Strgar

Obležje brusaču. Arhiv Jožice Strgar

Jožica še danes živi v Lukčevi hiši, kjer skrbi za stalno etnološko zbirko, oblačila, ljudsko blago, fototeko in druge dragocene predmete preteklosti. Z veseljem sprejme vsakega gosta, ki prestopi prag hiše, in mu z žarom predstavi bogato dediščino krajev pod Globočakom. Že drugo leto se v Lukčevi hiši odvija tudi »Kavč festival« na pobudo Mance Vinazza. V Lukčevo hišo sprejema tudi različne skupine (osnovnošolce, srednješolce, tabornike ...), ki jim predstavi kako so ljudje nekoč živeli, kuhali, skupaj jedli ... Vsak obisk Lukčeve hiše se konča s posebno pozornostjo – obiskovalci ob odhodu prejmejo vrečko pepela iz njenega ognjišča, ta skromni spominek simbolično predstavlja delček toplote, zgodovine in duha hiše, ki ga odnesejo s seboj.

Zaigraj, orkester!

Avtorica: Katja Kogej

Ni naključje, da je knjižni prvenec Marjane Sitar Malič (1969), po rodu Kanalka, med bralci vzbudil veliko pozornosti. Od avgusta lani, ko je izšel v samozaložbi, je našel že veliko bralcev in bil uvrščen tudi v priljubljeni projekt Primorci beremo. Ta v primorskih knjižnicah poteka že dvajseto leto.

Gre za avtobiografski roman, za izjemno iskreno in ganljivo pripoved o odrasčanju v odsotnosti očeta, ki ga je avtorica izgubila že pred svojim rojstvom. Pripoved prinaša njeno doživljanje čustveno otoplega doma, zatekanje v svet domišljije, osamljenost, razočaranja ter ob-

čutke manjvrednosti, po drugi strani pa tudi pisane prigode, zabavna pohajkovanja, prežeta z duhovitostjo, kljub teži danih razmer.

Avtorica niza spomine, od tistih najzgodnejših do danes, zato predstavlja pristen dokument o tankočutnem otroku, ki v svoj dnevnik zapisuje vse. Išoč toplino, srečo in sonce, ki jih ne najde tam, kjer bi jih najprej morala, prehodi dolgo pot od otroškega čutenja preko mladostnega nečutenja, zloma samopodobe in samorazvrednotenja v vseh možnih odtenkih pa vse do odraslega ponovnega čutenja in izpolnjenega življenja.

Kanalci so knjigo lepo sprejeli navsezadnje tudi zato, ker knjiga prinaša lepe opise Kanala in njegovih posebnosti ter slikovite podobe Soče, ki jih danes ni več. Knjigo je avtorica v Kanalu predstavila dvakrat: prvič takoj po izidu v Parku Pečno, drugič pa 5. junija v dvorani Gotške hiše.

Brez dvoma dragoceno branje za vse, tako iskalce sonca kot terapevte, ki se zavedajo, da sta duša in telo neločljiva, da se človekovo telo vsakič in nujno odzove na vse, kar doživlja duša. Da resnično ni vseeno, skozi kakšna očala vidimo svoj svet, še posebej v otroštvu, ko se oblikuje naš odnos do sebe in drugih.

Avtorica Marjana Sitar Malič

Naslovnica knjige Zaigraj, orkester

Knjigo brez dvoma odlikuje premišljena zrela refleksija, ki ji daje poseben motivacijski in navdihujoč značaj, in vsakdo izmed nas se z lahko najde v njej. Marjana Sitar Malič nam namreč sporoča, da je delo na sebi sicer naporno in težavno, vendar je vedno poplačano in zato zanj nikoli ni prepozno. Rešitev je vedno v nas samih. Edino mi sami namreč lahko poskrbimo, da so vsi instrumenti uglašeni in naš orkester lahko končno zaigra.

Mladi talent iz Plav med najboljšimi mladimi znanstveniki v Evropi

Avtorica: Maja Kodolja Cencič

Tian Kobal, dijak drugega letnika Gimnazije Nova Gorica, je Slovenijo letos že drugič zastopal na Evropski olimpijadi eksperimentalne znanosti (EOES 2026) na Švedskem, kjer je s svojo ekipo osvojil zlato medaljo, prav tako je zlato medaljo osvojila tudi druga slovenska ekipa, ki se je udeležila tekmovanja. Gre za najboljši dosežek slovenskih ekip, odkar se Slovenija udeležuje te olimpijade, ki je namenjena dijakom prvih in drugih letnikov srednjih šol. Obe ekipi sta konec junija iz rok Nataše Pirc Musar prejeli tudi priznanji – zahvali predsednice republike.

Tiana, tedaj še osnovnošolca, smo za nekaj besed za Most prosili že pred časom, spodaj pa najdete pogovor, ki je nastal po zadnjih uspehih.

Povej nam kaj več o sami olimpijadi. Kako je potekalo tekmovanje, iz katerih ved in znanj ste tekmovali?

Olimpijada je trajala en teden, od tega sta bila dva tekmovalna dneva. Obakrat smo imeli na voljo štiri ure za neprekinjeno reševanje eksperimentalnih nalog iz fizike, kemije in biologije. Tekmovali smo v tričlanski ekipi in naloge smo si razdelili, tako da sem jaz opravljal kemijski del. Pri tem je bilo treba izvesti različne meritve na vzorcih različnih sladkorjev in vod ter nato narediti izračune iz dobljenih rezultatov in odgovoriti na nekaj vprašanj. Ker je poudarek na sodelovanju, so bile nekatere naloge tako zastavljene, da smo jih morali reševati skupaj. Tekmovali smo v laboratoriju Univerze v Lundu, kjer so nam pripravili ves potreben material in pripomočke.

S tabo sta bila v ekipi še Andraž Čadež in Marcel Juršič z Gimnazije Bežigrad. Kako ste izbrali ekipo in kako so potekale priprave?

Prvi izbor je bil na državnem tekmovanju iz naravoslovja, kjer se preverja teoretično znanje, ki se ga nekaj naučimo v šoli, precej pa tudi sami. Najboljših deset tekmovalcev se je nato uvrstilo na tridnevne priprave, ki so potekale marca na Ravnah na Koroškem. Tam smo se urili v eksperimentalnih postopkih, ki so pogosti na olimpijadah, in imeli tudi izbirni test, po katerem se nas je na

Vseh šest članov obeh zlatih ekip v Lundu, Tian je skrajno desno. Arhiv Gimnazije Nova Gorica

olimpijado uvrstilo šest. V dve tričlanske ekipe smo se razvrstili glede na to, iz katere vede smo hoteli delati poskuse. Pred olimpijado smo za vajo reševali še test iz prejšnjih let na Fakulteti za kemijo in kemijsko tehnologijo.

Z Andražem si se že lani udeležil Evropske olimpijade eksperimentalne znanosti v Zagrebu, kjer sta prav tako dosegla zlato medaljo. Lahko primerjate oboje?

Že lanska olimpijada mi je ostala v čudovitem spominu, a letošnja je bila še boljša. Tokrat so bile naloge nekoliko težje in obsežnejše, ampak smo se kljub temu boljše uvrstili, in sicer na skupno tretje mesto, saj smo imeli več izkušenj in znanja kot lani. Dejavnosti, ki so jih za nas pripravili poleg tekmovalnega dela, so bile letos zanimivejše. Organizirali so več športnih dejavnosti, med njimi tudi kolesarjenje in disk golf, ogledali smo si različne znanstvene šove, najbolj pa mi je bila vseč adrenalinska vožnja z gliserjem po morju.

Česa vse si se še udeležil v zadnjih dveh letih?

Poleg EOES 2025 in EOES 2026 sem se decembra 2024 udeležil Mednaro-

dne mladinske naravoslovne olimpijade (IJSO 2024), kjer sem osvojil srebrno medaljo. Tekmoval sem tudi na državnih tekmovanjih iz kemije, fizike, matematike, naravoslovja, logike in slovenščine in na vseh dosegel zlato priznanje.

Svoje dosežke z leti samo stopnjuješ. Poleg že omenjenih medalj in zlatih priznanj z državnih tekmovanj si osvojil še zlato in bronasto medaljo na Evropski geografski olimpijadi ter z ekipo zmagal na nacionalnem tekmovanju v podjetniških idejah mladih (POPRI). Kaj je tvoj naslednji cilj?

V prihodnjih letih bom še tekmoval na državnih tekmovanjih, moj cilj pa je, da bi se naslednje leto uvrstil na olimpijado iz fizike ali kemije. Priti v ekipo ni preprosto, ker je treba obvladati snov, ki presega srednješolsko znanje, zato se bom moral že čez poletje učiti.

Imaš že načrte, kam po končani gimnaziji?

Nisem se še odločil, kaj bi šel študirat, ker me zanimata tako kemija kot fizika, ampak zagotovo nekaj naravoslovnega.

Prepričana sem, da bomo o tebi še veliko slišali. Želim ti še veliko uspehov v življenju in osvojenih medalj.

Premestitve duhovnikov v letu 2026 prinašajo spremembe tudi v Kanal

Avtor: Primož Božič

Škofija Koper je 13. julija na spletni strani objavila duhovniške premestitve oz. nova imenovanja duhovnikov za leto 2026. Kanalski župnik Aleš Rupnik (tudi župnijski upravitelj Marijinega Celja, Avč in Ročinja) je razrešen te službe v Župniji Kanal in je imenovan za duhovnega pomočnika v Župniji Bovec.

Aleš Rupnik je kot župnik v Kanal prišel leta 2013, že pred tem pa leta 1998 kot kaplan in pomočnik takratnemu župniku Silvestru Čibeju. Od njega se bodo kanalski farani na zadnji maši poslovili v nedeljo, 26. julija.

Obenem je bil za župnika v Kanalu imenovan Janez Kavčič, prej župnik v Župniji

Šmarje pri Kopru, dekan Dekanije Dekani in predsednik Istrske območne Kari-tas. Kavčič je med drugim tudi eksorcist koprskih škofij.

Slovo od Aleša Rupnika in prve vtise novega kanalskega župnika bomo podrobneje obravnavali tudi v oktobrski številki Mosta.

Podelitev certifikatov teritorialne kolektivne blagovne znamke »Iz Doline Soče«

Avtorica: Kristina Janežič, ZKTMS Kanal

Z namenom dviga kakovosti produktov iz Doline Soče ter njihove večje prepoznavnosti je Javni zavod za turizem Dolina Soče že leta 2020 vzpostavil teritorialno kolektivno znamko Iz Doline Soče, ki sledi modelu Izvorno slovensko. Ta zagotavlja lokalno poreklo ter skladnost izdelkov in storitev z visokimi standardi kakovosti, hkrati pa spodbuja razvoj kratkih dobavnih verig, ohranjanje tradicije in trajnostni razvoj destinacije. V petih kategorijah je bilo v letih 2025 in 2026

novi podeljenih ali obnovljenih več kot 100 izdelkov, jedi in storitev.

Slavnostna podelitev certifikatov teritorialne kolektivne znamke Iz Doline Soče je 18. maja 2026 potekala v mali dvorani Kulturnega doma Bovec. Dogodek je združil ponudnike, predstavnike destinacije in člane Akademije Izvorno slovensko ter poudaril pomen sodelovanja, kakovosti in trajnostnega razvoja v Dolini Soče.

Priznanje sta prejeli tudi dve ponudnici iz Občine Kanal ob Soči: Alenka Gololičič za izdelavo Kabrce – replike prastare piščali – in Čebelarstvo Žnidarčič iz Ajbe za gozdni in akacijev med.

Certifikat KBZ v Občini Kanal ob Soči imajo Alenka Gololičič, Darja Žnidarčič, Čebelarstvo Rozman Gerbec, Ferdo in Darja Žorž, Keramina – Amina Appau, kmetija Pr Lukčevih, kmetija San Martin in Sirarna Kanal.

Voda tako in drugače

Avtorica: Vanda Colja

Vsako leto se prvo soboto vročega julija v zgodnjih jutranjih urah tiho zberejo slikarji iz bližnje okolice in Italije. Vsak po svoje si s skromno mizico, stolom in stolom odmeri prostor v senci pod krošnjami mogočnih dreves, da se akvarelne ali akrilne barve ne bi prehitro sušile, ko se sonce dvigne visoko na nebo. Najpogumnejši pa si slikarska stojala postavijo kar na vročem soškem pesku. Avtokamp v Kanalu, dvignjen nekaj metrov nad reko Sočo, ponuja čudovit prostor, ki

vedno zaživi v poletnih mesecih s turisti iz vse Evrope.

Člani Likovne skupine Svetloba Deskle poskrbijo za krepak zajtrk z dišečo črno kavico in domačim pecivom. Z našo slavno *Golico* in drugimi slovenskimi pesmi je udeležence še dodatno razveselil mladi harmonikar Andrej.

Da jih ne bi prehitelo prevroče sonce, so se slikarji kar lotili platen in papirnatih

pol ter ustvarjali različne podobe pod naslovom **Voda tako in drugače**. Voda, najlepši in hkrati najzahtevnejši element za slikanje, je tudi tokrat izrazila svoje čare. Čopiči so vajeni spretnih rok povabljenih slikarjev, s katerimi se družimo več let na različnih krajih ekstemporov, zaradi česar je sodelovanje še toliko bolj prisrčno in celo prijateljsko.

Ekstempora v Kanalu se je udeležilo 48 slikarjev iz društva Circolo culturale »G. Mazzini« ENDAS iz Tržiča, KUD Goriška paleta, Društva KUL-TURA Renče, Društva briških likovnih oblikovalcev DABLO, Slikarskega društva Atelje Bled in številni posamezniki. Slikanja se je lotila celo navdušena Nemka, ki je dopustovala z avtodomom v avtokampu.

Preden so se slikarji odpravili v bližnjo okrepčevalnico Pirih, so slike zaživele v vsej svoji lepoti. Nekaj smo jih na ogled postavili v Aleksandrino hišo na placu v Kanalu, preostale pa bodo v oknih zasijale avgusta.

Razstava na glavnem trgu v Kanalu. Foto: Vanda Colja

Gospa Ida Jakopič je praznovala častitljivih 105 let

Avtorica: Vanja Montini

Naša dolgoletna članica Ida Jakopič je 15. junija 2026 praznovala izjemen življenjski jubilej – dopolnila je kar 105 let. Takšen mejnik je prava redkost in hkrati priložnost, da se z občudovanjem ozremo na bogato življenjsko pot človeka, ki je v več kot stoletju doživel številne spremembe, preizkušnje in nepozabne trenutke.

Ob tej posebni priložnosti smo jo predstavili Društva upokojencev Kanal obiskali v domu upokojencev, kjer danes prebiva. Skupaj z drugimi obiskovalci, sorodniki in znanci smo ji izrekli iskrene čestitke ter ji polepšali praznični dan. V prijetnem vzdušju ni manjkalo lepih besed in toplih stiskov rok.

Ob njenem 105. rojstnem dnevu ji člani DU Kanal iz srca čestitamo in želimo zdravja, notranjega miru ter še mnogo prijetnih trenutkov v družbi ljudi, ki jo imajo radi.

Naj jo še naprej spremljajo življenjska modrost, vedrina, toplina in nasmehi, ki bogatijo vsakdan vseh, ki jo poznajo.

Draga gospa Ida, iskrene čestitke ob vašem častitljivem jubileju in vse dobro na vaši nadaljnji življenjski poti.

Slavljenka Ida Jakopič s članicami DU Kanal v Domu upokojencev Gradišče

Društvo upokojencev Kanal je čestitalo tudi Viktoriji Makorič, ki je letos obeležila visok jubilej, 90 let, in ji želi še veliko zdravih in srečnih let. Vir: osebni arhiv

Društvo upokojencev Kanal se veseli in praznuje tudi s 95-letnico Pavlo Lazar, ki ji prav tako želi vse najboljše in še na mnoga leta! Vir: osebni arhiv

102 leti je 18. junija praznoval tudi Alojz Bucik iz Avč

Avtor: Občina Kanal ob Soči/Primož Božič

Ob častitljivem 102. rojstnem dnevu sta v Domu starejših Vrtojba izjemno simpatičnemu gospodu Alojzu Buciku v imenu Občine Kanal ob Soči iskreno

voščili podžupanja Barbara Fajdiga Perše ter višja svetovalka za splošne zadeve in družbene dejavnosti Klara Golja.

Ob prisrčnem druženju je g. Alojz obudil številne spomine na preteklo stoletje ter zaupal, da so ga skozi življenje vodili predvsem pozitivnost, vedrina in veselje. Prav pozitivna naravnost mu je pomagala premagovati življenjske izzive ter ohraniti optimizem tako v mladosti kot tudi v starosti.

Na vprašanje, kako je preživel vse bitke, saj je bil tudi borec 1. prekomorske brigade, je odgovoril, da je imel vedno v mislih: »Vsaka kugla ne zadene.« To misel lahko prenesemo tudi širše, da nas življenjske preizkušnje ne smejo ustaviti

ter da je treba tudi v težkih trenutkih ohraniti pogum, upanje in optimizem.

Alojz danes velja za zadnjega še živečega borca prekomorskih brigad, tudi sicer pa ima iz obdobja druge svetovne vojne zgodb in pripovedi dovolj. Med drugim je doživel desant na Drvar, videl Tita in se boril celo pod poveljstvom Koče Popovića, komandanta legendarne 1. proletarske brigade.

Od leta 1952 je član Združenja šoferjev in avtomehnikov Nova Gorica, ki mu je donedavna tudi predsedoval, enako velja tudi za krajevni odbor ZB za vrednote NOB Avče.

Klara Golja (levo) in Barbara Fajdiga Perše na obisku pri Alojzu Buciku. Arhiv Občine Kanal ob Soči

Gorazd Bavdaž v Kanalu predstavil knjigo o odraščanju mladega fanta

Avtor: Primož Božič

Gorazd Bavdaž je strokovnjak na področju prodaje poslovnim strankam, zaposlen je v mednarodnem podjetju OMV in živi na Dunaju, vendar je otroštvo in mladost preživel v Občini Kanal, kamor se še vedno rad vrača. Tudi zato si je ta kraj izbral za predstavitev knjige *Ujeta duša mladega fanta*, ki je izšla marca letos.

Že pred tem je dal pobudo za zapisovanje spominov na delo v podjetju Halcom, ki je nazadnje dobilo knjigo z naslovom *HALCOM – Pogled v prihodnost*. Z ustanoviteljem Matjažem Čadežem sta v dvojcu knjig opisala vsak svoje videnje dela v tem vizionarskem tehnološkem podjetju. Gorazd je opisal svoje dvanajstletno službovanje, Čadež pa s pomočjo peresa Petre Škarja obdobje od ustanovitve leta 1992 oziroma v predgovorjih svojo življenjsko zgodbo in deloma tudi tisto svojega očeta.

Kakor je Gorazd povedal 8. maja na predstavitvi v Gotski hiši, so prvi zapi-

ski, ki so letos izšli pod naslovom *Ujeta duša mladega fanta*, nastajali pred knjigo o Halcomu, pravzaprav še tedaj, ko je bil tam še zaposlen. Povedal je, da mu ustvarjalni del pisanja ni delal težav, vedno, ko je sedel za mizo, so iz njega bruhali stavki, težje je bilo napisano oblikovati v smiselno celoto, odgovoriti na vsa vprašanja, razvrstiti v pravilna razmerja, sosledja, narediti vso stvar tudi logično zaključeno.

Čeprav je knjige avtorjev, ki jih osebno poznamo, težko brati, ne da bi samodejno zapisano primerjali z našim lastnim vedenjem o njih, njihovih svojcih, prijateljih, dogodkih, ki so se jim pripetili, in podobnem, Gorazd pravi, da knjige ne gre brati kot preprosto njegove avtobiografije. Vanjo je, tako pravi, vtikal lastna religiozna in filozofska prepričanja, in čeprav je kaj zapisanega v nekem smislu resničnega, predstavljanje tega ni bila osnovna motivacija za pisanje.

S knjigo je želel deliti predvsem svojo izkušnjo nekoliko bolj nenavadnega odraščanja, ki je med drugim porajalo vprašanja, težave in zagate, ki so med mladimi fanti morda bolj prisotne, kot bi uganili na prvi pogled. Pisana je s stališča odrasle osebe, ki pa pogosto sega v čas najstništva, je dejal Gorazd.

Navdih za pisanje mu je pomenil tudi prežgodaj preminuli prijatelj iz mladosti, je povedal zbranim na polnem podstrešju Gotske hiše, prve pa so imele čast pisanje prebrati njegove nekdane sošolke. Kar nekaj časa se je trudil najti založnika, je

Naslovnica knjige *Ujeta duša mladega fanta*

dejal, nekajkrat je bil že zelo blizu, a so si na drugi strani premislili, dokler ni spoznal Petre Škarja, ki vodi lastno založbo 5ka.

Specializirajo se prav za izdajo knjig z močno patino osebne izkušnje oziroma piščevega življenja, zato je bila Gorazdova knjiga kakor nalašč, je na predstavitvi povedala Škarja, ki dodaja, da so usmerjeni zgolj na izdajo del slovenskih avtorjev. Njihove knjige nosijo pozitivna sporočila in skušajo bralca spreminjati in ga ne pustiti ravnodušnega, je dejala.

O prevodu znotraj založbe ne razmišljajo, so pa o tem sodelavci večkrat pobarali Gorazda, ki za zdaj pušča času čas.

»Gorazdova knjiga je prepričala s kakovostjo pisanja, obenem pa morata biti vsebina in cel paket avtorjeve iskrenosti in razgaljenosti, kaj si upa vse povedati, primerna za našo založbo. Ljudje skrivamo težke zgodbe, le redki pa so sposobni to napisati. Gorazd je delno resnično, delno izmišljeno bil tega sposoben, in to je zlata vredna knjiga,« je po predstavitvi o uvrstitvi knjige v program založbe povedala Škarja.

Avtorju je za pogum, da je knjigo predstavil tudi v domačem kraju, čestital predsednik Turističnega društva Kanal Branko Dolenc in ob tem dejal, da je Gorazd zanesljivo nekdo, ki ga bodo v domačem kraju s ponosom omenjali.

Avtor knjige Gorazd Bavdaž po predstavitvi v Gotski hiši

Petra Škarja in Gorazd Bavdaž med podpisovanjem knjig v Gotski kleti

Dokumentarni film Mance Juvan Dolina mojega vdiha soočil različna gledišča na problematiko Srednje Soške doline

Avtor: Primož Božič

Kulturni dom Deskle je 15. maja gostil predpremiero dobri dve uri trajajočega dokumentarnega filma *Dolina mojega vdiha* fotografinje in režiserke Mance Juvan, ki je nastal v produkciji Zavoda ZANK. Šlo je za raziskavo posledic industrijskega razvoja v Srednji Soški dolini, tako zdravstvenih kot družbenih, je dejala avtorica.

Film na izčrpičen način sinoptično pripoveduje zgodbo o razvoju cementne industrije v Anhovem od postavitve prvih klinerskih peči leta 1921 v času italijanske priključitve Primorske prek socialistične razširitve proizvodnje na azbestno-cementne plošče in izgradnje nove cementarne ter sodobnega energetskega izkoriščanja odpadnih snovi.

Juvanovo, ki je poznana predvsem kot reportažna fotografinja in pripovedovalka vizualnih zgodb, je v Srednjo Soško dolino pripeljala zgodba z onesnaženjem vode leta 2022. Dejala je, da je že od začetka načrtovala multimedijški projekt, katerega prvi nasledek je bila razstava Dolina v Galeriji Vžigalica v Ljubljani, na ogled februarja in marca lani:

»Zato sem se tudi odločila, da delam portrete vseh ljudi, s katerimi govorim in snemam pričevanja, da dobim neko bazo materiala, iz katerega lahko gradim naprej. Kratki film je bil ideja že od začetka, celovečerec pa je nastal po spletu naključij.

Eno od teh je, da sem bila vključena v neko filmsko delavnico, kjer so vsi razvi-

Nataša Lipužič Magajne v filmu Dolina mojega vdiha. Vir: Zavod ZANK

jali celovečerne filme in si kaj drugega ni bilo moč misliti, drugo je, da sem potem spoznala Emo Kugler, ki je tudi sama filmarka in producenta s svojo produkcijsko hišo ZANK, nadalje pa tudi to, da je RTV Slovenija takrat objavila razpis za neodvisne producente in je to omogočilo nek drug nivo produkcije.«

Kljub temu je Manca večino dela pri filmu opravila sama, bila je režiserka, scenaristka, snemalka in montažerka, za glasbo sta poskrbela skladatelj Robert Jiša, oblikovalec zvoka je bil Boštjan Kačičnik, v postprodukciji pa je sodeloval tudi Teo Rižnar.

Poleg pričevanj več deset posameznikov iz lokalnega okolja, ki so jo na precej intimen način spustili v lastna življenja (posebej izpostavljena sta Nataša Lipužič Magajne kot obolela zaradi azbesta in

Peter Nanut kot navdušenec nad delom v cementarni, ki je zaradi tega na stran dal celo družinsko glasbeno tradicijo), je film sestavljen tudi iz arhivskih posnetkov ter posnetkov, narejenih v času kampanje za sprejetje novele Zakona o varstvu okolja. Pred prihodom v dolino je imela zelo enodimenzionalno predstavo o tem, kaj se tukaj dogaja, je dejala Juvanova, spremljala je zgodbo o onesnaženi pitni vodi, poučila se je tudi o uporabi azbesta:

»Zares pa nisem vedela, kam prihajam, in od zunaj nisem začutila teh različnih pozicij, ki so prisotne v dolini, in te razdeljenosti, ki se je potem sčasoma samo še ojačala glede na okoliščine sprejema ZVO-2 in s stvarmi, ki so potekale v sosledju s tem.«

S filmom je želela nasloviti tudi družbeno vrzel, ki v dolini obstaja med t. i. zagovorniki in nasprotniki cementarne, je dejala avtorica, in povedati:

»da so stvari pravzaprav kompleksne, da so večnivojske in večdimenzionalne, in približati te različne perspektive. Namen je, da nas združuje, ne pa razdeljuje, namen je, da nas vpraša, do katere mere nam je vse večja materialnost še pomembna, sploh v odnosu do zdravja in varovanja okolja.«

Film bo premierno predstavljen na sarajevskem filmskem festivalu, ki bo letos potekal med 14. in 21. avgustom, nato pa si želijo, da bi ga v kinematografih ali na televiziji videlo čim več ljudi, so dejali ustvarjalci.

Protest anhovskih delavcev na Trgu republike v Ljubljani v času sprejemanja ZVO-2. Vir: Zavod ZANK

V Desklah slovesno počastili 35 let samostojne Slovenije

Avtorica: Irena Hočevar Križnič

Območno združenje veteranov vojne za Slovenijo Kanal je 18. junija 2026 v Kulturnem domu Deskle organiziralo tradicionalno proslavo ob dnevu državnosti. Letos praznujemo 35-letnico nastanka Republike Slovenije in med udeleženci prireditve je zaživel spomin na čas, ko smo bili Slovenci enotni, pogumni in imeli pred sabo jasne cilje. Na te prelomne dni smo se spomnili tisti, ki smo jih doživljali, pa tudi mlajši, ki jih morda premalo poznajo.

Proslava se je začela s slovesnim prihodom praporščakov na oder. Prireditve so v nadaljevanju programa oblikovali člani gledališkega društva Kontrada Kanal z recitacijami domoljubnih pesmi, s petjem je kulturni program popestrila vokalna skupina Liška dekleta, ki jo vodi **Metoda Humar**, in učenci OŠ Deskle, ki so pod vodstvom učiteljice glasbe **Katarine Glažar** zaigrali na ukulele.

Obiskovalce proslave je najprej nagovoril **Ivan Humar**, predsednik OZVVS Kanal, ki je povedal, da smo pred 35 leti Slovenci prepoznali zgodovinsko priložnost in stopili na samostojno pot. Prve demokratične volitve so prinesle politično pluralnost. Spomnil se je na dogodke, ki so se dogajali pred 35 leti. Dan državnosti je tudi dan spomina in hvaležnosti vsem, ki so zaslužni za nastanek Slovenije. »Po-

membno je, da ohranimo vrednote, ki so nas takrat povezovale,« je poudaril Ivan Humar.

Program je povezoval Primož Božič, ki je na začetku prireditve spomnil udeležence na čas osamosvojitve naše države in na leto 1994, ko je nastalo v Sloveniji največ občin, med njimi tudi Občina Kanal. Na oder je povabil župana naše občine. Župan **Miha Stegel** je v nagovoru razmišljal, da se je svet od časa, ko smo dobili novo državo, zelo spremenil. V sedanjem času smo na daljavo ves čas povezani, neresnice se širijo hitreje kot resnice. Razvoj tehnologije prinaša marsikaj, v preteklosti smo verjeli prijateljem, zdaj pa smo opustili človeške stike. Širjenje nepreverjenih in lažnih informacij ogroža naše odnose. »Paziti moramo na medosebne odnose in vrniti vrednost resnici,« so bile besede kanalskega župana.

Slavnostni govornik na proslavi je bil **Lojze Peterle**, prvi predsednik slovenske vlade in med letoma 1993 in 1994 slovenski zunanji minister. Zaradi bolezni se žal prireditve ni mogel udeležiti, zbrane v dvorani je nagovoril preko video posnetka. Orisal je zgodovinski potek osamosvajanja Slovenije. Leta 1848 še nismo bili zreli za novo državo, po nastanku Jugoslavije po prvi in nato po drugi svetovni vojni smo doživeli dve diktaturi – srbsko

Kanalski župan Miha Stegel med slavnostnim nagovorom. Foto: Damjan Simčič – ZOSO

in komunistično, prve demokratične volitve so prinesle zmago Demosu. Če Demos takrat ne bi zmagal, po njegovem mnenju ne bi prišlo naslednje leto do plebiscita. Beograjska vlada je bila proti samostojni Sloveniji. Že 17. maja so se začele obrambne priprave, in tudi če se na obrambo takrat ne bi pripravili, danes ne bi praznovali. Peterle se tega časa spominja kot »nasmeha zgodovine«. To je bil čas enotnosti. Projekt je Slovence povezal. Takrat smo bili vsi naši. Pozneje se je to spremenilo.

Peterle je v nadaljevanju izrazil obžalovanje, da se danes pojavlja ideološka dvopločnost. Različnost je v družbi dobrodošla, polarizacija pa nas uničuje. Svoj nagovor je zaključil z upanjem, da bo šel politični razvoj kljub vsemu v pravo smer, hkrati pa tudi opozoril na biološko preživetje slovenskega naroda. Skrbi ga, da je med nami tako malo veselja do življenja in je rodnost Slovencev tako nizka.

Povezovalce programa Primož Božič je zaključil prireditve z optimističnimi besedami. Obiskovalcem je zaželel veliko ponosa, spoštovanja, optimizma. Domovina je naša zaveza. Nazdravimo domovini.

Nastopajoči iz OŠ Deskle in praporščaki veteranskih društev na slovesnosti. Foto: Damjan Simčič – ZOSO

Iz Kanala, Deskel in Levpe tradicionalno poromali k svetogorski Mariji

Avtor: Primož Božič

14. junija, tretjo nedeljo po binkošti, so župljani iz Kanala, Deskel in Levpe tradicionalno poromali na Sveto Goro in počastili obletnico kronanja milostne Marijine podobe, do katerega je prišlo 6. junija 1717 na Travniku v Gorici. Najzgodnejši romarji so se iz Kanala odpravili ob 4. zjutraj, slovesna sveta maša pa se je začela ob 10. uri.

»Kronanca«, kakor v ljudskem jeziku pravimo spominu na kronanje, je v župnijah kanalskega območja že dolgo eden pomembnejših dogodkov v cerkvenem letu. Nekoč so na ta dan veroučenci po mašnem obredju prejeli spričevala in s tem tudi formalno zaključili veroučno leto ter tudi po tej plati začeli poletje, med odraslimi pa je (bila) kronanca, če že ne priljubljena, pa tudi za tiste manj redne nedeljnike skoraj obvezna maša v posameznem letu.

Ne le to, pri sveti maši so redno moči združevali tudi cerkveni pevski zbori iz vseh treh župnij, kar se je sicer zgodilo le ob posebnih dogodkih. Dandanes je obiska, tako na peš romanju kot pri sveti maši, manj kot ga je bilo včasih, a kljub vsemu dovolj, da so bile klopi svetogorske cerkve polne.

Peš romanja iz Kanala se je letos udeležilo okrog 30, predvsem mlajših, romarjev, s pridružitvami na poti je njihovo število do cilja naraslo na okrog 50. Po izročilu romajo Kanalcji na Sveto Goro že od leta 1542, še preden je bila po prikazanjih dokončana prvotna cerkev in vanjo umešče-

na milostna podoba, in naj tradicije v tem času ne bi bistveno prekinjali.

Stalnica peš romanja so tudi križi, ki so nato razobešeni na zunanji steni svetogorske bazilike, zanje vedno poskrbi ena od vasi kanalske župnije, letos ga je izdelal oblikovalec v lesu Aleš Žnidarčič iz Ajbe.

Slovesno sveto mašo je daroval p. Bernard Goličnik ob somaševanju župnikov Simona Vendramina (Deskle) in Aleša Rupnika (Kanal) ter duhovnega pomočnika Jožeta Mikuša, ki je nastanjen v Ročinju.

Milostna podoba Marije z Jezusom v glavnem oltarju svetogorske bazilike je šele druga kronana Marijina podoba izven Italije, zlati kroni s 30 biseri, 13 diamanti in 25 dragimi kamni pa je darovala dobrotnica Ana Katarina Schellenburg iz Ljubljane, je zbrane spomnil p. Bernard.

»Božja Mati sina stiska v naročje, vendar ga ne stiska samo zase, hoče ga deliti z vsemi, da bi ga sprejeli, da bi ga častili in ljubili, kaže nam ga predvsem zato, da bi hodili za njim,« je v pridigi dejal p. Bernard.

Od svetogorske Kraljice se moramo učiti, da je junaštvo v darovanju, da je moč človeka v sočutju in da je modrost v krotkosti, je vernikom na srce položil p. Bernard. V veri je treba ohraniti čudenje, kajti vera je srečanje, ne religija, življenje brez čudenja pa postane vpeto v navade, in enako se zgodi tudi z vero, Cerkev pa

je nasprotno bivališče živega Boga, je razmišljal p. Bernard.

Zbranim je priporočil, da se v življenju, posebej, ko se to »zavozla«, obrnejo k Mariji: »Marijine oči znajo razsvetliti vsako temo, saj povsod prižigajo upanje,« je dejal. »Njen materinski pogled nam pomaga, da se vidimo kot otroci,« je med drugim povedal p. Bernard.

Spletanje venca za križ. Avtorica: Petra Čelešnik

Slovesna sveta maša v svetogorski baziliki

Križ kanalskih romarjev, ki ga je izdelal Aleš Žnidarčič.

Križ deskljanskih romarjev

Ob 35. obletnici razglasitve neodvisnosti in samostojnosti Republike Slovenije

Avtor: Uredništvo

25. junija 1991 so vsi trije zbori slovenske skupščine sprejeli več dokumentov, s katerimi so razglasili samostojnost Republike Slovenije. Sprejeti sta bili Deklaracija o neodvisnosti Slovenije in Tempelna ustavna listina o samostojnosti in neodvisnosti Slovenije, slavnostno razglašeni naslednji dan, 26. junija, na Trgu republike v Ljubljani.

V spomin na te dogodke vsako leto obeležujemo dan državnosti, ki ga po vsej Sloveniji v dneh okoli 25. junija spremljajo številne slovesnosti. V občini Kanal ob Soči je bila občinska slovesnost ob državnem prazniku 18. junija, zapis o tem najdete tudi v rubriki Zgodilo se je v tej številki Mosta, v nadaljevanju pa objavljamo skrajšani različici govorov Lojzeta Peterleta in Ivana Humarja, ki sta nastala posebej za to prireditev.

V besedilu je posejanih tudi nekaj slovenskih zastav, ki so jih ujele fotografske oči članic uredniškega odbora Maje Kodelja Cencič in Nine Levpušček Melinc.

LOJZE PETERLE

Lojze Peterle je bil v času osamosvajanja Slovenije predsednik prve slovenske vlade, zbrane pa je nagovoril prek videoposnetka, saj zaradi slabšega zdravstvenega stanja ni mogel priti v Deskle.

Dragi domoljubi in demokrati, spoštovani veterani, spoštovani praznični zbor!

Zelo ste me počastili s povabilom, da ob prazniku naše državnosti povem nekaj besed. Hvaležen sem vam za to, predvsem pa sem hvaležen vsem tistim, ki so nas takrat podprli – najprej na demokratičnih volitvah, potem pa še na plebiscitu –, da smo lahko državotvorni program tudi uresničili.

Peterle je na začetku govora preletel mesta v zgodovini, ko je slovenski narod močneje izrazil želje po lastnem političnem telesu, od leta 1848 in programa Zedinjene Slovenije, prek taborškega in čitalniškega gibanja do razpada

A-O monarhije, tik pred katerim je Jugoslovanski klub predlagal preureditev monarhije v tri dele, pri čemer bi bili v enem od njih združeni vsi južnoslovanski narodi.

Predsednik prve slovenske vlade Lojze Peterle. Vir: FB stran Lojze Peterle

Nadaljevalo se je v prvi Jugoslaviji, ki je kmalu postala diktatura, in drugi, ki je bila prav tako diktatura, je dejal Peterle, v tej so se proti koncu 80. let začeli procesi, ki so se zaključili s slovensko politično pomladjo.

Slovenski narod pred tem nikoli ni bil vprašan, ali želi samostojno državo. Ko pa je dobil to priložnost, jo je skoraj soglasno podprl – najprej na demokratičnih volitvah, na katerih so stare politične sile zagovarjale prihodnost Slovenije v propadajoči Jugoslaviji, Demos pa je jasno nastopil z idejo samostojne Slovenije. Če Demos takrat ne bi zmagal in prevzel zakonodajne ter izvršilne oblasti, decembra istega leta ne bi bilo plebiscita.

Plebiscit je izjemno močno potrdil državno pot, vlado, ki sem jo imel čast voditi, pa je zavezal, da ta projekt tudi dokončno izpelje, je dejal Peterle.

Spomnil je tudi na idejo, da bi državo razglasili takoj po plebiscitu, kar bi po njegovo imelo resne posledice, spomnil pa je tudi na »realiste« v Ljubljani, ki so trdili, da bodo osamosvojitelji ob prvih strelah stisnili rep med noge.

Peterletova vlada se je že na začetku

»mandata« 16. maja 1990 morala soočiti z razorožitvijo slovenske Teritorialne obrambe, kar so razumeli kot vojno napoved in začeli obrambne priprave. Brez njih vojna čez leto dni ne bi potekala tako, kot je, je dejal Peterle.

Vesel sem, da sem doživel ta čas, ki mu pravim nasmeh slovenske zgodovine. Priblesnel nam je največji dosežek v politični zgodovini Slovencev, hkrati pa nas je kot narod povezal. Doživeli smo čas enotnosti in skupnega odpora. Takrat smo bili vsi naši.

Zbrane je spomnil tudi na obisk predsednika zvezne vlade Anteja Markovića dva tedna pred razglasitvijo samostojnosti in neodvisnosti. Grozil je, da bodo v mednarodnem prostoru ostali osamljeni, opozicijo pa je prepričeval, naj preprečijo oziroma odložijo razglasitev samostojnosti, česar pa, zaradi plebiscita, niso želeli storiti.

In je zaropotalo. Takrat je ves svet, skupaj z ljubljanskimi realisti, ki so trdili, da je osamosvojitve nemogoč projekt, moral videti naš odpor in nato tudi zmago v vojni za Slovenijo. Brez te zmage ne bi bilo mednarodnega priznanja, s katerim je Slovenija stopila na politični zemljevid sveta.

Slovenska zastava na letošnji Gori Rocka. Foto: Nina Levpušček Melinc

Foto: Maja Kodelja Cencič

Vem, kaj smo naredili. Vem tudi, česa nismo mogli narediti. Moja vlada ni trajala dolgo, vendar je zgodovinarica Rosvita Pesek zapisala: »Za to vlado je ostala samostojna slovenska država.« Na to sem ponosen.

Nato se je Peterle v govoru obrnil še na današnji čas, dejal je, da mu je žal, da se je vrnil v družbo koncept sovražnika, po katerem bo boljša družba nastopila, ko bomo izločili tiste, ki se z nami ne strinjajo oziroma mislijo drugače.

Vrednote samostojne Slovenije niso te vrednote, je dejal, ter nadaljeval, da po njegovo demokratična tranzicija še ni končana. *Še marsikaj moramo storiti. Nismo ponotranjili vseh zavez, ki smo jih sprejeli ob vstopu v Evropsko unijo, pa tudi vsega, kar določa slovenska ustava, ne spoštujemo vedno dovolj dosledno.*

Na koncu je Peterle spregovoril tudi o izživih, ki čakajo Slovenijo v prihodnosti, ti so morebiti še večji, kot so bili osamosvojitveni, gre za demografsko in kulturno preživetje, ki ga ne moreta zagotoviti vladni odlok ali zakon.

Ob tem prazniku vam iskreno čestitam. Praznujte ga s ponosom. Posebno hvaležnost izrekam vsem, ki so takrat aktivno sodelovali, in vsem, ki so kakorkoli podprli projekt, ki ga danes skupaj praznujemo.

Naj živi samostojna in demokratična Slovenija! Naj lepo uspeva Posočje! Bog vas živi!

IVAN HUMAR

Ivan Humar je zbrane nagovoril kot predsednik Območnega združenja veteranov vojne za Slovenijo Kanal in soorganizator prireditve.

Pred petintridesetimi leti je Slovenija stopila na samostojno pot. Dan državnosti je zato več kot le praznik. Je priložnost, da se spomnimo časa, ko smo Slovenci znali stopiti skupaj in enotno izraziti svojo voljo po življenju v lastni državi.

Ivan Humar je v začetku govora spomnil na nekatere bistvene točke procesa, ki je vodil k osamosvojitvi, dejal je, da pot do samostojnosti ni bila ne kratka in ne samoumevna. Razglasitvi Republike Slovenije je že naslednji dan sledila preizkušnja z orožjem.

V vojni za Slovenijo smo pripadniki obrambnih in varnostnih struktur skupaj z državljani obranili pravico do samostojnega razvoja in življenja v lastni državi. Zato je Dan državnosti tudi dan spomina in hvaležnosti vsem, ki so takrat prevzeli odgovornost za prihodnost Slovenije.

Predsednik OZ VVS Kanal Ivan Humar. Foto: Damijan Simčič – ZOSO

Danes živimo v drugačnem času. Slovenija je uveljavljena evropska država, članica Evropske unije, zveze Nato, dvakrat smo bili nestalna članica Varnostnega sveta OZN, dvakrat smo tudi predsedovali Svetu Evrope in smo člani drugih pomembnih mednarodnih povezav. Naši mladi

Foto: Maja Kodelja Cencič

imajo možnosti izobraževanja doma in po svetu. Visokotehnoška podjetja sodelujejo v najpomembnejših projektih mednarodnega značaja. Gospodarske družbe sodelujejo na globalnih trgih, državljani pa uživamo svoboščine, ki jih pred desetletji nismo poznali.

To seveda ne pomeni, da nimamo izzivov. Tudi današnji čas od nas zahteva odgovornost, sodelovanje in modrost. Soočamo se z demografskimi spremembami, vprašanji varnosti, gospodarskimi in okoljskimi izzivi. Prav zato je pomembno, da ohranimo vrednote, ki so nas vodile v času osamosvajanja: medsebojno spoštovanje, pripravljenost na sodelovanje in zaupanje v lastne sposobnosti.

Veterani vojne za Slovenijo se dobro zavedamo, da prihodnosti ni mogoče graditi samo na spominih. Spomin je pomemben, vendar mora biti predvsem navdih za prihodnje rodove. Mlajšim želimo predati zavedanje, da svoboda, demokracija in lastna država niso samoumevne dobrine, temveč vrednote, za katere je treba skrbeti vsak dan.

Ob prazniku naše državnosti se zato s ponosom spomnimo prehojene poti, hkrati pa z zaupanjem pogledimo naprej. Slovenija je naša skupna domovina. Njena prihodnost bo takšna, kakršno bomo znali ustvarjati skupaj.

Vsem vam iskreno čestitam ob dnevu državnosti. Želim vam prijetno praznovanje. Bog živi nam Slovenijo.

Zaključek šolskega leta na OŠ Kanal

Avtorica: Marjana Tinta

Šolsko leto smo na Osnovni šoli Kanal sklenili s prireditvijo z naslovom »Prijateljstvo gradi domovino«, s katero smo obeležili zaključek šolskega leta in dan državnosti. S pesmijo, plesom, recitacijami in iskrenimi mislimi smo poudarili, da domovino gradimo predvsem z medsebojnim spoštovanjem, sodelovanjem in prijateljstvom. Ob praznovanju 25. junija smo se spomnili vrednot, na katerih temelji samostojna Slovenija.

Prireditve je bila lep zaključek šolskega leta – čas hvaležnosti za pridobljeno znanje, skupne uspehe in dragocena prijateljstva, ki bogatijo šolske dni. Naj nas sporočilo, da prijateljstvo gradi domovino, spremlja tudi v prihodnje, poletne počitnice pa naj bodo polne veselja, novih doživetij in prijetnih trenutkov.

Ob zaključku šolskega leta so bila na prireditvi podeljena priznanja učencem od 1. do 8. razreda, ki so s svojim znanjem, ustvarjalnostjo, športnimi dosežki in vztrajnostjo dosegli vidne uspehe na regijski in državni ravni. S svojim delom so izkazali predanost, nadarjenost in pripravljenost preseči vsakodnevne izzive. Učenci 9. razreda so svoja priznanja za dosežke prejeli na valeti. V nadaljevanju predstavljamo njihove uspehe ter dosežke vseh nagradencev v iztekajočem se šolskem letu.

Šport in šah – regijsko

Na športnem področju so tako učenci kot učenci na regijskem tekmovanju osnovnih šol v mali odbojki dosegli prvo mesto. Na uličnem teku slovenskih in italijanskih osnovnih šol je **Živa Golja** osvojila drugo mesto, **Hugo Pušnar** pa tretje mesto.

Na regijskem ekipnem prvenstvu v šahu sta ekipa mlajših dečkov do devet let, ki jo sestavljajo **Aleksej Muznik, Toni De Paoli, Alexander Caruso Zimic, Oliver Močnik** in **Jan Testen**, ter ekipa starejših fantov, ki jo sestavljajo **Luka Testen, Sven Faganel, Martin Stegel** in brata **Rafael** ter **Rajmond Kofol**, dosegli prvo mesto.

Prizor s sklepne slovesnosti ob koncu šolskega leta na OŠ Kanal. Foto: arhiv OŠ Kanal

Na regijskem šahovskem tekmovanju Goriške sta **Aleksander Caruso Zimic** in **Luka Testen** dosegla drugo mesto, **Rajmond Kofol** pa tretje mesto.

Regijska tekmovanja iz znanja

Bronasto Cankarjevo priznanje sta prejeli **Neja Levpušček** in **Zoja Muznik**. Na regijskem tekmovanju iz kemije je bronasto priznanje prejel **Žiga Grm**. Na regijskem tekmovanju iz fizike je bronasto priznanje prejel **Andraž Grm**. Na regijskem tekmovanju iz logike sta bronasto priznanje prejela **Neja Levpušček** in **Andraž Grm**. Bronasto priznanje za dosežek na regijskem tekmovanju FLL so prejeli **Lan Levpušček, Hugo Pušnar, Patrik Šuligoj, Timej Humar, David Bucik, Živa Golja, Filip Mijatović Omaljev, Martin Stegel, Anabelle Paslawska** in **Neža Bucik**.

Državna prvenstva in tekmovanja

Zlato priznanje na državnem tekmovanju iz znanja kemije je prejel **Žiga Grm**. Zlato priznanje na državnem tekmovanju iz fizike je prejel **Andraž Grm**. Na državnem tekmovanju iz znanja o sladkorni bolezni sta zlato priznanje prejela **Anabelle Paslawska** in **Žiga Grm**, srebrno pa **Živa Golja**. Zlato priznanje na državnem tekmovanju iz geografije je prejela **Živa Golja**.

Na državnem tekmovanju iz znanja biologije je zlato priznanje prejel **Žiga Grm**. Na državnem tekmovanju Zdrav diha za navdih so zlato priznanje prejeli **Martin Stegel, Aleks Goljevšček, Luka Vidič, Jakob Fon, Tibor Švab, Jurij Lango, Neža Bucik, Mohor Bertencelj** in **Amadej Cej**.

Na državnem tekmovanju v znanju iz logike je **Andraž Grm** prejel srebrno priznanje. Na državnem tekmovanju Zeleno pero so srebrno priznanje prejele **Živa Golja, Nicol Jevšček, Amalija Koncut, Zoja Muznik** in **Neja Levpušček**.

Na državnem tekmovanju Vesela šola je srebrno priznanje prejela **Anabelle Paslawska**. Na mednarodnem likovnem natečaju »Zimska pravljica gozda« je prvo mesto dosegla **Neža Perše**.

Nagrado Občine Kanal ob Soči za izjemen prispevek k delovanju in ugledu šole sta prejeli devetošolki **Nika Mugerli** in **Ela Krpan**.

Še eno šolsko leto je minilo in za učenci je obdobje, polno znanja, truda in številnih uspehov. Učenci, učitelji in starši so skozi leto pokazali veliko predanosti, vztrajnosti in sodelovanja. Soustvarjali so spodbudno in prijetno šolsko okolje, na kar so lahko ponosni.

Pohodi planinskega krožka v letu 2025/2026

Avtorica: Kristina Murovec, mentorica planinskega krožka

V letošnjem šolskem letu smo bili pohodniki planinskega krožka zelo aktivni. Že konec septembra smo se odpravili na prvi pohod, na najvišji vrh Zelenega krasa, Snežnik. S kombijem smo se odpeljali do izhodišča, od koder smo se po gozdni poti počasi vzpenjali proti vrhu. Po dobrih dveh urah hoje smo se povzpeli na vrh. Žal nam vreme ni omogočalo pogleda na najvišje vrhove Gorskega kotarja in Istre. Kljub malo slabšemu vremenu smo preživeli aktiven dan v dobri družbi.

V oktobru pa smo naše pohode po Krasu nadaljevali. Tokrat smo se z vlakom odpravili proti Sežani, od koder smo peš zakorakali proti **Živemu muzeju Krasa**. Gre za tematski park v naravi in učno pot in le malokje drugje je mogoče na enem mestu najti toliko tipičnih kraških pojavov. Opazili smo pastirske hiške, škrapljišče, naravne forme vive, kamnito gobo, naredili fotografijo pri Napoleonovem hrastu in občudovali grmičke ruja, ki je prav v tem času pokazal svoje najlepše barve. In zato ne preseneča, da je bil Živi muzej Krasa leta 2017 razglašen za najboljšo tematsko pot v Sloveniji.

Novembra smo se na Kras vrnili tretjič. Z avtobusom smo se zapeljali čez mejo v Italijo, kjer nas je čakal zanimiv pohod po **dolini Glinščice**. Tokrat pa je kraška burja pokazala svoje zobe. Kljub mrazu in burji nam je uspelo pot prehoditi v celoti, vodnika Jožko in Zvone pa sta poskrbela za našo varnost.

Decembrski pohod je zaznamoval že tradicionalni pohod na **Jelenk**. Člani mladinskega odseka smo se tokrat

pridružili članom Planinskega društva Kanal. Pohod smo začeli v Kanalu in se po markirani poti skupaj odpravili proti Kanalskemu Vrh. Prvi postanek je bil prav pri planinski koči, kjer so nas prijazno pogostili s čajem, kavo ter sladkim presenečenjem. Pot smo nato nadaljevali na vrh Jelenka, kjer nas je pričakal izjemen razgled.

Januarski pohod na **Lašček** pa je bil prvi pravi zimski pohod. Kljub zimskemu vremenu je bila družba odlična in volja prešerna. Verjamem, da je k temu pripomogel tudi sneg, ki nas je spremljal velik del poti.

Februarja smo se vrnili na Kras. Pot nas je peljala po makadamski cesti, čez gozdne poti in po uri hoje smo dosegli vrh vzpetine **Kokoš**. Pričakalo nas je čudovito vreme, kot bi se Kras želel odkupiti za burjo, ki nas je spremljala na zadnjem pohodu v teh koncih. Vzeli smo si čas za malico in se odpočili ter uživali v prijetni okolici, preden smo se po krožni poti, ki nas je vodila skozi vas Lokev, vrnili na začetek. Tudi tokrat smo preživeli čudovito dopoldne v prijetni družbi.

Marec je že tradicionalno rezerviran za **pohod Po stopinjah Valentina Staniča**. Člani mladinskega odseka smo se pridružili drugim pohodnikom, ki jih je bilo letos še posebej veliko. Naš začetek je bil v Vrhovljah in organizatorji so nam pripravili sladko presenečenje. Pot nas je najprej vodila na Korado, kjer smo naredili postanek za malico, nato pa šli proti Kanalu. Tam sta nas že čakala kosilo ter kulturni program.

Cilj aprilskega pohoda je bil **Poldanovec**, ki velja za razglednik Trnovskega gozda. Kljub malo slabši napovedi smo se pogumno odpravili proti vrhu in zares škoda bi bilo, če tega ne bi storili. Hodili smo pretežno po gozdni poti in opazovali spremembo narave. Na poti nam je vodnik Jožko povedal kar nekaj zanimivosti, med drugim tudi to, da je bila prav pod Poldanovcem v 18. stoletju steklarna, ki so jo tja preselili zaradi izobilja lesa, ki je bil na voljo. V lepem vremenu ponuja vrh prekrasen razgled, ki pa ga tokrat žal nismo bili deležni.

V juniju pa nas je čakal »kraljevi pohod«. Povzpeli smo se do **Krnskega jezera**, največjega slovenskega visokogorskega jezera, ki leži pod mogočno goro Krn. Pohod smo začeli v Lepeni in po dobrih treh urah hoje končno prispeli do jezera. Ob pogledu na jezero in življenje v njem ter mogočni Krn v ozadju je bil trud vsekarer poplačan.

V letošnjem letu smo za vse učence planinskega krožka pripravili presenečenje. Vsak član je v dar prejel pravi planinski dnevnik, v katerega bo lahko beležil svoje pohode.

Za nami je uspešno šolsko leto številnih pohodov. Prav posebna zahvala gre vsem vam, ki s svojo prisotnostjo in dobro voljo pripomorete, da so pohodi še prijetnejši. V času poletnih počitnic pohodov ne bo, že septembra pa vas pristrčno vabim na mladinski tabor. Tokrat samo za učence. Pridružite se nam, zabavno bo.

Arhiv planinskega krožka pri mladinskem odseku PD Valentin Stanič Kanal

Arhiv planinskega krožka pri mladinskem odseku PD Valentin Stanič Kanal

Arhiv planinskega krožka pri mladinskem odseku PD Valentin Stanič Kanal

Erasmus+ je na Osnovni šoli Kanal odprl vrata v Evropo

Avtorica: Dominika Slokar De Lorenzi

Na Osnovni šoli Kanal smo februarja 2026 uspešno zaključili naš prvi projekt Erasmus+, ki je v letu in pol pomembno obogatil delo učiteljev, vzgojiteljev in posredno tudi naših učencev. Omogočil jim je povezovanje z evropskimi šolami, pridobivanje novih strokovnih znanj ter prenos dobrih praks v vsakdanje vzgojno-izobraževalno delo.

V okviru projekta so se zaposleni udeležili hospitacij na partnerskih šolah na Češkem, Portugalskem in v Italiji ter strokovnih izobraževanj v Italiji in na Finskem. Tam so spoznavali sodobne pristope poučevanja, učinkovito uporabo digitalnih tehnologij, projektno učenje, trajnostne vsebine ter različne načine vključevanja vseh učencev v učni proces.

Pridobljenega znanja niso obdržali le zase. Po vrnitvi so svoje izkušnje delili s sodelavci na pedagoških konferencah, izvedli medsebojne hospitacije, pripravili strokovne predstavitve in priročnik z učnimi pripravami, ki bo tudi v prihodnje v pomoč zaposlenim. Številne nove metode in digitalna orodja, kot so Kahoot!, Padlet, Canva, ChatGPT in Book Creator, so postali del vsakodnevnega pouka.

Rezultati projekta so presegli naša pričakovanja. Učitelji danes bistveno pogosteje

vključujejo informacijsko-komunikacijsko tehnologijo v pouk, povečala pa se je tudi uporaba računalniške učilnice. Večina učencev je izrazila večjo motivacijo za učenje, več zanimanja za delo z digitalnimi orodji ter večjo pripravljenost za sodelovalno in raziskovalno delo. Učitelji opažajo, da so učenci pri pouku bolj aktivni, samostojni in ustvarjalni, pouk pa je postal bolj dinamičen in zanimiv.

Pomemben del dejavnosti je bil namenjen tudi okoljski vzgoji in evropskim vsebinam. V času projekta smo povečali število okoljskih dejavnosti, organizirali Dan reke Soče, sodelovali z lokalnimi društvi ter v šolsko življenje vključili številne dejavnosti ob dnevu Zemlje, dnevu Evrope in svetovnem dnevu čebel. Šola je ponovno pridobila naziv ekošola z zeleno zastavo, učenci pa so sodelovali tudi na mednarodnih likovnih in fotografskih natečajih, na katerih so ustvarjali skupaj z vrstniki iz desetih evropskih držav.

Projekt je pomembno prispeval tudi k strokovni rasti zaposlenih. Večina sodelujočih meni, da jim je Erasmus+ prinesel nova znanja, večjo samozavest in številne sveže ideje za delo. Pridobljene izkušnje uspešno prenašajo v pouk in jih želijo razvijati tudi v prihodnje. Poleg strokovnega razvoja je projekt okrepil medna-

rodno sodelovanje šole, povečal njeno prepoznavnost ter še dodatno utrdil povezovanje z lokalno skupnostjo.

Kot je ob zaključku projekta zapisala ena izmed udeleženk mobilnosti: »Če želiš spremeniti pogled, moraš spremeniti zornik kot.« Prav ta misel najbolje povzema našo izkušnjo Erasmus+ – odprla nam je nova obzorja in pokazala, da lahko tudi manjša šola uspešno soustvarja evropski izobraževalni prostor.

Zaključek projekta za nas ni pomenil konca mednarodnega sodelovanja, temveč začetek novega poglavja. Še posebej nas veseli, da smo bili z novo prijavo ponovno uspešni na razpisu Erasmus+. Septembra 2026 bomo začeli izvajati projekt »Evropske poti do manj stresa (RelaxEU)«, v katerem bomo posebno pozornost namenili dobremu počutju učencev in zaposlenih, obvladovanju stresa, uporabi sodobnih digitalnih in zelenih pristopov ter mednarodnemu sodelovanju. Novost projekta bo tudi vključitev učencev III. triade v skupinske mobilnosti, s čimer bodo evropske izkušnje prvič neposredno doživeli tudi naši učenci. Verjamemo, da bomo z novim projektom nadaljevali uspešno evropsko zgodbo naše šole ter še naprej gradili odprto, povezano in sodobno učno okolje.

Italijanščina malo drugače

Avtorica: Tamara Filipič

V petek, 29. maja 2026, so imeli učenci, ki obiskujejo izbirni predmet italijanščina, nekoliko drugačen pouk. Izvedli so kulinarično delavnico, kjer so pripravili tri italijanske jedi: za predjed so spekli zavitke z dimljenim lososom in bučkami (*involtini al salmone e zucchine*), za prvo jed so skuhalo rižoto (*risotto alla milanese*), za sladico pa so pripravili čokoladno kremo z malinami (*mousse al cioccolato e lamponi*).

Med kuhanjem so urili italijansko kulinarično besedišče in se naučili poimenovanja različnih sestavin ter kuharskih postopkov. Delavnica je potekala v prijetnem in sproščenem vzdušju, učenci so se

družili in sodelovali med seboj. Na koncu so z veseljem poskusili pripravljene jedi

in tako združili učenje jezika s kulinarično izkušnjo.

Jedi, ki so jih pri pouku italijanščine pripravili učenci. Foto: arhiv OŠ Kanal

Mladi za ribištvo ob reki Soči

Avtorica: Lea Čibej

V letošnjem šolskem letu so učenci izbirnega predmeta rastline in človek poleg rednih vsebin aktivno sodelovali v projektu Mladi za ribištvo ob reki Soči. V okviru projekta so raziskovali pomen ohranjanja vodnih ekosistemov, spoznavali življenje ob reki Soči ter razvijali ustvarjalne in tehniške spretnosti.

Najprej so se lotili izdelave akvarija. Zbirali so ideje o tem, kako naj bi bil akvarij videti, iz katerih materialov bi ga izdelali in kateri način izdelave bi bil najprimernejši. Ker smo v začetku šolskega leta pridobili laserski rezalnik, smo ga z veseljem vključili v delo. Z njim smo izrezali lesene dele akvarija in ribice. Sledili so sestavljanje, barvanje in končna izdelava, pri kateri so učenci pokazali veliko ustvarjalnosti, natančnosti in spretnosti. Naši akvariji predstavljajo poklon naši zeleni smaragdni lepotici – reki Soči, v kateri domujejo postrvi in številna druga vodna bitja. Z izdelki smo želeli poudariti, kako dragocena je narava okoli nas in kako pomembno je, da reko ohranimo čisto tudi za prihodnje rodove. Le z odgovornim ravnanjem bomo ohranili njeno lepoto in življenje v njej.

Foto: arhiv OŠ Deskle

Z laserskim rezalnikom so izdelali tudi modelčke za piškote v obliki ribic, s katerimi so pripravili okusne piškote za obiskovalce stojnice ob svetovnem dnevu Zemlje, 22. aprila 2026. Predstavili so tudi maketo, ki prikazuje pomen varovanja narave in skrbnega ravnanja z vodnimi viri. Maketo so učenci prav tako izdelali s pomočjo laserskega rezalnika, pri čemer so združili tehnično znanje,

ustvarjalnost in okoljsko ozaveščenost.

Svoje delo in projektne dejavnosti so učenci predstavili na prireditvi v kraju v mesecu marcu ter na že omenjeni stojnici. S projektom so uspešno povezali naravoslovne vsebine, tehnologijo in skrb za okolje ter svoje znanje predstavili širši lokalni skupnosti.

Dan odprtih vrat Osnovne šole Kanal

Avtorica: Tamara Filipič

V petek, 17. aprila 2026, je na naši šoli potekal dan odprtih vrat.

Šolska vrata so bila za obiskovalce v dopoldanskem času odprta od 10.00 do 11.30, tako na matični šoli v Kanalu kot na podružnični šoli v Kalu. Prijavljeni obiskovalci so lahko prisostvovali pouku in sodelovali pri številnih delavnicah.

Obiskovalci, ki so se pridružili učencem od 1. do 5. razreda, so z njimi zaplesali,

Foto: arhiv OŠ Kanal

zapelj, računali, se učili in zabavali. Tisti, ki so obiskali pouk od 6. do 9. razreda, pa so lahko izbirali med gledališko delavnico, matematično delavnico, delavnico mikroskopiranja, likovno delavnico grafike, delavnico zgodovinsko-geografskih zanimivosti Slovenije ter športno delavnico odbojke.

V popoldanskem času smo na matični šoli v Kanalu ponovno sprejeli obiskovalce ob 15.30. V športni dvorani smo jih pozdravili s kratkim kulturnim programom dobrodošlice. Vsem prisotnim je nekaj izbranih besed namenila tudi gospa ravnateljica Barbara Kragelj Jerič. Nato so se obiskovalci lahko sprehodili med stojnicami, na katerih so se predstavljali učenci, ki obiskujejo Orffov inštrumentarij, ansambelsko igro, neobvezni izbirni predmet italijanščina, kuharski krožek, naravoslovni krožek ter

izbirni predmet likovno snovanje.

Obiskovalci so lahko opazovali preizkuse, zavrteli kolo sreče in se posladkali, igrali igre v italijanščini, naredili in odtisnili svojo grafiko ter sodelovali pri ustvarjanju skupne umetnine »Rastemo skupaj«.

Na stojnici sta se predstavila tudi POŠ Kal ter projekt Erasmus+. V dveh učilnicah so svoje delo predstavljali učenci krožkov FLL, 3D, avdio-video ter italijanščina.

Učenci so izvajali vodene ogled šole ter obiskovalce popeljali po šolskih hodnikih, učilnicah, telovadnici in vse do knjižnice.

Dan je minil v prijetnem in zabavnem druženju.

Noč knjige v OŠ Deskle

Avtorica: Petra Valentinčič, šolska knjižničarka

V četrtek, 7. maja, je na naši šoli potekala noč knjige. Na njej so sodelovali učenci od 5. do 9. razreda, ki so letos uspešno opravili bralno značko. Za osrednjo temo smo izbrali Srečka Kosovela, saj letos poteka Kosovelovo leto.

Po ogledu kratkega posnetka so učenci oblikovali vprašanja in odgovore za kviz. Vreme nam je bilo naklonjeno, zato smo njegovo poezijo prebirali in se o njej pogovarjali kar v okolici šole. Učenci so spoznavali, da je imel Kosovel zelo obširen literarni opus, kljub temu da je umrl pri le 22. Spomnili so se njegovih otroških pesmi, ki so jih brali in prepevali v mlajših letih, ter spoznavali mladostniške, najstniške ter tudi nekatere težje pesmi, ki so potrebovale nekoliko več dodatne razlage. Iz šolske kuhinje smo dobili slasten prigrizek, nad katerim so bili učenci navdušeni. Nato so s

polnimi trebuščki ustvarjali in brali dela po svojih željah. Ilustrirali so Kosovelove portrete, izdelali družabno igro Srečko, ne jezi se, pisali pesmi. Nekateri so se ig-

Foto: arhiv OŠ Deskle

rali knjižnico, drugi se skrivali med knjižnimi policami.

Novost je bila Menjaj branje in sanje, to je Unescova pobuda, pri kateri si učenci izmenjajo knjige, ki jih imajo doma in jih ne potrebujejo več, oz. si poiščejo novo. OŠ Deskle je namreč pridružena Unesco šolam.

Dogodek smo zaključili z glasbenimi točkami Vita, Reneja in Zale, ki so poskrbeli za odlično vzdušje. Šolska knjižnica pa je poskrbela za literarne in druge nagrade, nad katerimi so bili učenci navdušeni.

Noč knjige je spet pokazala, da potrebujemo le dobro knjigo in posameznike, ki še cenijo kulturo – s to kombinacijo vsak dogodek uspe!

Podpiramo interese otrok

Avtorica: Neža Rutar, pomočnica ravnateljice za vrtec

Ste kot otrok radi peli in nastopali? Ali pa kopali po zemlji in skrbeli za svoj vrt? So vam bili včasih pohodi in raziskovanja v naravi? Mogoče risanje in barvanje svojih umetnin? Potem bi se v našem vrtcu imeli še posebej lepo.

V vrtcu Deskle vključujemo interese otrok v vsakodnevne dejavnosti, z interesnimi dejavnostmi, ki jih ponujamo otrokom, pa te še bolj poglobljamo. Pevski zbor je letos velikokrat stal na odru in nastopal tako pred mladimi kot starej-

šimi, in sicer ob različnih priložnostih. Vrtničarji so s kar tremi skupinami odlično poskrbeli za vrtčevske visoke grede, okolico vrtca in skrb za rastline. S Cicibanom planincem so otroci raziskovali bližnjo in daljno okolico vrtca, likovniki pa so vsako sredo prijeli v roke čopiče, barvice, škarje ali druge pripomočke in dali svoji ustvarjalnosti prosto pot.

Foto: arhiv vrtca Deskle

Foto: arhiv vrtca Deskle

Uspešno zaključeno leto v programu Ekošola

Avtorica: Dominika Slokar De Lorenzi

Tudi v letošnjem šolskem letu smo na naši šoli aktivno sodelovali v programu Ekošola ter z različnimi dejavnostmi krepili okoljsko ozaveščenost, trajnostno ravnanje in odgovoren odnos do narave. Učenci so skozi številne projekte raziskovali okoljske izzive, iskali trajnostne rešitve ter s svojim delom prispevali k bolj zeleni prihodnosti.

Sodelovali smo v naslednjih programih in projektih:

- Ne zavrzi oblek, ohrani planet!,
- Odpadkom dajemo novo življenje,
- Podnebni detektivi,
- Hrana ni za tjavendan,
- Mlekastično! Izberem domače,
- LEAF,
- Ohranjanje biotske pestrosti in skrb za

vodo,

- Ekokviz,
- Mladi poročevalci za okolje,
- Ekobranje za ekoživljenje.

V okviru projektov so učenci razvijali ustvarjalnost, raziskovalne spretnosti in odgovoren odnos do okolja. Posebno pozornost smo namenili zmanjševanju količine odpadkov, ponovni uporabi materialov, preprečevanju zavržene hrane, ohranjanju biotske pestrosti, skrbi za vodo ter ozaveščanju o podnebnih spremembah.

Ponosni smo na zavzetost naših učencev, ki s svojim delom dokazujejo, da lahko tudi majhna dejanja pomembno prispevajo k varovanju okolja.

Skupaj gradimo okolju prijazno šolo in odgovorno skupnost.

Zasaditev zelišč in rastlin. Foto: Arhiv OŠ Kanal

Junaki v rdečih čeladah

Avtorica: Nadja Šušmelj

V ponedeljek, 8. junija, so nas v vrtcu obiskali gasilci. Najprej smo izvedli evakuacijsko vajo – gašenje požara v igralnici ter reševanje otroka in strokovne delavke vrtca. Nato je sledil zabavnejši del.

Skupina gasilcev nam je pripravila različne poligone. Na prvem poligonu so se otroci spuščali po vrvi v koritastem nosilu, na drugem so se v koritastem nosilu spuščali po lestvi in na tretjem so otroci s curkom vode podirali plastenko vode. Največje presenečenje, smeh in veselje pa so nam gasilci privoščili z »vodometom«. Vsi smo bili malček mokri, ampak dobre volje, saj je bila osvežitev v vročem dnevu prav dobrodošla. Hvala vam, PIGD Alpцем Anhovo, za nepozaben dan.

Foto: arhiv vrtca Deskle

Kamenčki sreče

Avtorica: Dominika Slokar De Lorenzi

Pri izbirnem predmetu *organizmi v naravi in umetnem okolju* smo na zadnjih letošnjih urah ustvarjali kamenčke sreče. Vsaka učenka je svoj kamenček pobarvala ter okrasila po lastni domišljiji. Ob koncu ure smo si kamenčke ogledali in si

izmenjali pozitivne misli ter dobre želje. Kamenčke so učenke skrile po Kanalu in okoliških krajih, kjer bodo ljudem, ki jih bodo našli, pričarali nasmeh in prijetno presenečenje.

Ana Tinta državna prvakinja, Meri Kodermac podprvakinja v balinanju posamično

Avtorja: Primož Božič/Marjan Schilling

V soboto, 27. junija, je v Desklah in Kanalu potekalo državno prvenstvo članic v igri posamezno, ki sta ga organizirala domači Balinarski klub Deskle in Območna balinarska zveza Nova Gorica. Domači klub je v sodelovanju z OBZ NG znova dokazal, da zna prireditve na najvišji državni ravni izpeljati brezhibno.

Turnirja se je udeležilo 14 tekmovalk, od tega kar pet iz deskljanskega kluba, zlato in srebrno medaljo pa sta si priborili **Ana Tinta** in **Marija Kodermac** (obe BK Deskle), tretja je bila Iva Guštin iz kluba Pivka Oro Met.

Gledalci v dvorani so uživali v izjemnih predstavah tekmovalk, ki so pokazale odličnost, tehnično podkovanost in vrhunske igre. Za dodatno navdušenje domačega občinstva sta poskrbeli članci domačega kluba, ki sta z izjemno igro nasprotnice pustili v ozadju.

Tekmovalke so se najprej pomerile v štirih skupinah, dve sta bili popolnjeni s po štirimi igralkami, dve pa sta imeli po tri igralke. Iz vsake skupine sta napredovali po dve igralci, Tinta je v skupinskem delu enkrat izgubila in dvakrat zmagala, Kodermac pa je napredovala z dvema zmagama.

Obe sta zmagali tudi v četrt- in polfinalu, finalna tekma pa je z rezultatom 10 : 8 pripadla Tinti. Deskljanske balinarke so se sicer sredi maja udeležile tudi državnega prvenstva za dvojice v Idriji,

ekipa Deskle 1 (**Jožica Močnik** in **Marija Kodermac**) je za las zgrešila nastop v polfinalu.

Zmagoslavje dveh domačih balinark na domačih tleh je eden največjih tekmovalnih uspehov v zgodovini kluba in potrditev, da Deskle sodijo v vrh ženskega športnega balinanja v Sloveniji. Med minulimi uspehi je treba omeniti tudi tri naslove pokalnih prvakinj (2013, 2014 in 2016).

Brezhibna organizacija ob podpori lokalne skupnosti

Gostje, sodniki in uradni predstavniki Balinarske zveze Slovenije so po zaključku prvenstva vrstili pohvale na račun organizacijskega odbora. Tekmovanje je potekalo tekoče, v športnem duhu in ob odličnem vzdušju, ki so ga ustvarili zvesti lokalni navijači.

Glavni pokrovitelj tega odmevnega dogodka je bila Občina Kanal ob Soči, ki je prepoznala pomen prireditve ter zagotovila ključna finančna sredstva za nemoteno in kakovostno izvedbo celotnega prvenstva in spremljajočih dejavnosti. S svojo podporo je znova dokazala, kako pomemben steber lokalne identitete je šport.

Prav lokalna skupnost je poskrbela, da so najboljše slovenske balinarke iz Deskel odšle z lepimi spomini. Občina Kanal ob Soči je prispevala darilne vrečke

s predstavitvenimi izdelki naših krajev, s katerimi so nagradili najuspešnejše tekmovalke na zmagovalnem odru. S to lepo gesto so udeleženkam iz celotne Slovenije približali gostoljubnost in bogastvo našega okolja ob reki Soči.

Posebna in največja zahvala pa gre številnim prostovoljcem, ki so z urami požrtvovalnega dela, pripravo igrišč in gostoljubnostjo poskrbeli za nemoten potek tekmovanja.

V Desklah balinajo tudi moški

Tudi moška ekipa Deskel predstavlja trdno jedro in tradicijo kluba. Po krajši tekmovalni stagnaciji (izpad iz državne lige) moški del kluba ponovno doživlja prepород. Ekipa uspešno tekmuje v ligi Območne balinarske zveze Nova Gorica, kjer z zavzetostjo in izkušnjami dosega solidne uvrstitve.

V ekipi se prepletata modrost starejših, izkušenih balinarjev in neizmerna želja po dokazovanju, s čimer postavljajo trdne temelje za prihodnost balinanja ob Soči.

Središče dogajanja je Balinarska dvorana v Desklah, ki je več kot le prostor za vadbo in tekmovanja, je tudi družabno stičišče našega kraja. Tu se vse leto, tudi med hladnimi zimskimi večeri, krepi ekipni duh in ohranja zdrav življenjski slog.

Klub aktivno sodeluje z lokalnimi osnovnimi šolami ter mlajšim generacijam predstavlja lepoto, natančnost in dinamiko tega tradicionalnega športa. Balinarji in balinarke kluba Deskle ob vseh uspehih ne pozabljamo na svojo najpomembnejšo nalogo: širjenje balinarske družine. Zato klub široko odpira vrata vsem, ki bi se radi preizkusili v tem čudovitem športu.

Za mlade: Pridite in odkrijte šport, ki krepi zbranost, usklajenost in ekipni duh. Za ženske in moške vseh starosti: Vas privlači tekmovalnost ali pa si želite le prijetne rekreacije v družbi pozitivnih ljudi? V Desklah ste dobrodošli!

Tri najboljše balinarke (na sredini od leve proti desni): Marija Kodermac, Ana Tinta in Iva Guštin. Foto: arhiv BK Deskle

Grega Okroglič: »Nikoli ne prenehajte sanjati.«

Avtorica: Nina Levpušček Melinc

Iz Kanala v slovensko odbojkarsko reprezentanco in najuspešnejši slovenski klub – Grega Okroglič dokazuje, da se lahko z vztrajnostjo, delom in ljubeznijo do športa uresničijo tudi največje sanje. Mladi odbojkar, ki je svojo športno pot začel v domačem kraju, danes navdušuje v dresu slovenske reprezentance in se pripravlja na novo poglavje kariere pri ACH Volleyju Ljubljana.

Odbojka je bila del Gregovega življenja že od otroštva. Mama je v mladosti igrala odbojko, z njo pa se je ukvarjal tudi njegov brat Jure, zato pravi, da mu je bila »odbojkarska žoga položena že v zibelko«. Sprva je uspešno usklajeval treninge nogometa v Novi Gorici in odbojke v Kanalu, nato pa je na koncu prevladala njegova ljubezen do odbojke. »Na začetku je pomembno predvsem to, da uživaš in si s prijatelji. Kasneje pa se prebudi želja, da bi dosegel nekaj več,« se spominja.

Za največji dosežek svoje dosedanje kariere šteje vpoklic v slovensko reprezentanco. Trenutek, ko je prejel elektronsko sporočilo z vabilom, mu bo za vedno ostal v spominu. Še posebej ponosen je bil, ko je prvič stal na igrišču skupaj z igralci, ki jih je kot otrok občudoval po televiziji.

Na poti do vrhunskih rezultatov pa niso manjkali niti težki trenutki. Najbolj boleči so bili porazi v finalih, ko je bila zmaga že skoraj na doseg roke. Velik

izziv je predstavljal tudi prvi reprezentančni nastop proti Franciji, saj ga je spremljala velika trema. Iz te izkušnje se je naučil pomembne življenjske lekcije: »Najpomembnejše je, da uživaš v igri in da napako čim prej pustiš za seboj. Vsaka točka je nova priložnost.«

Življenje vrhunškega športnika je natančno organizirano. Med sezono dneve zapolnjujejo treningi, počitek, terapije in priprave na tekme. Kadar mu čas dopušča, se rad sprošča tudi z igranjem videoiger. Tudi med reprezentančnimi pripravami si s soigralci, predvsem mlajšimi, po napornih treningih radi vzamejo nekaj časa za partijo igre na PlayStationu.

V reprezentanci je prostega časa še manj, saj večino dneva zavzemata dva treninga, preostanek pa regeneracija. Takšen način življenja zahteva tudi številna odrekovanja. »Ko vrstniki ob petkih odhajajo na zabave, moram jaz ostati doma in se pripraviti na tekmo. To je pot, ki sem si jo izbral, in vem, zakaj vztrajam,« pravi.

Posebno mesto v njegovem srcu ima domači Kanal. Priznava, da mu podpora domačinov pomeni ogromno. Otroci ga pogosto ustavijo na ulici, ga pokličejo po imenu ali prosijo za fotografijo. »Največ mi pomeni, ko vidiš, da je otrok iskreno vesel, ker te je srečal. To je velika čast in hkrati potrditev, da delaš nekaj prav.«

Grega Okroglič v reprezentančnem dresu. Vir: Odbojkarska zveza Slovenije

Letos Grega začena novo poglavje svoje kariere, saj je po dolgih letih igranja za Alpacem Kanal prestopil v ACH Volley Ljubljana. O tem koraku je razmišljal že dlje časa, saj je bil to njegov otroški cilj. Na njegovo odločitev je vplival tudi brat, ki je igral za ACH Volley in mu že kot otrok predstavljal vzor. »Mislim, da vsak otrok, ki v Sloveniji trenira odbojko, sanja, da bi nekoč igral za ACH,« pove. Posebej se veseli nastopov v Ligi prvakov in tekem v Kanalu, kjer bo prvič igral proti klubu, v katerem je odrasčal. Priznava, da bo občutek zelo poseben, saj bodo na tribunah njegovi prijatelji in domači navijači.

Tudi v prihodnje ostaja zvest svojim sanjam. Največja želja je doseči odmevne uspehe s slovensko reprezentanco ter se še naprej razvijati kot igravec. Kje bo čez deset let, ne ve, prepričan pa je, da bo odbojka ostala pomemben del njegovega življenja. Ob športnih ciljih pa si želi tudi osebne sreče.

Za konec mladim sporoča preprosto, a močno sporočilo: »Uživajte v športu, uživajte v življenju in nikoli ne prenehajte sanjati. Sanjajte tako dolgo, dokler vaše sanje ne postanejo resničnost.«

Vir: Odbojkarska zveza Slovenije

Slepa kegljačica Karmen Vogrič nadaljuje z uspešnimi mednarodnimi nastopi

Avtor: Primož Božič

Karmen Vogrič, slepa kegljačica iz Plav, se je z letošnjega evropskega prvenstva v Sierakowu na Poljskem, ki je potekalo med 15. in 24. majem, vrnila z dvema odličjema – srebrno in bronasto medaljo v kategoriji B1, to je popolnoma slepih tekmovalcev. S tem je svoji bogati zbirki uspehov dodala novi kolajni.

Nedavni medalji namreč še zdaleč nista njeni prvi, prvo je osvojila na evropskem prvenstvu v Celju leta 2012, kjer je slovenska ženska ekipa osvojila bron, poleg tega pa še štiri odličja v posamični konkurenci. Veliko uspehov je dosegla tudi v tandemu z Mitjo Osolnikom.

Medalji sta dve, je pojasnila, ker tekmovanje poteka v dveh delih – po kvalifikacijah se najboljši uvrstijo v finale, kjer se podeli en komplet medalj, skupni rezultat obeh nastopov pa določi končno uvrstitev v t. i. kombinaciji, kjer nato podelijo še en komplet, nam je razložila Karmen.

V kvalifikacijah je s 515 točkami dosegla četrty izid, v finalu pa s 554 drugega, seštevka obeh pa ji je prinesel tretje mesto. Za drugouvrščeno Romunko Catalino Roxano Munteanu je v kombinaciji in s tem za še eno srebrno medaljo zaostala za vsega tri točke, medtem ko je najboljši izid tako kvalifikacij kot finala postavila Čehinja Anna Paulusova.

Karmen je nastopila še v treh disciplinah: sprintu, mešanih dvojicah in ženski ekipni tekmi. V sprintu je bila najprej na tekmi za razvrstitev tretja, nato pa jo je

v četrtfinalu izločila Poljakinja Karolina Rzepa, ekipno tekmo so ženske končale na nehvaležnem četrtem mestu, v mešanih dvojicah pa sta s sotekmovalcem Slavkom Muhičem prvenstvo končala prav tako na četrtem mestu.

Na prvenstvu so nastopili tekmovalci iz številnih evropskih držav: Nemčije, Slovaške, Češke, Hrvaške, Poljske, Madžarske, Srbije in Romunije. Karmen opaža, da stezno kegljanje v nekaterih državah počasi izgublja veljavo, saj ga vse pogostejše nadomešča bowling, zato je vesela, da na Goriškem še vedno obstaja primerna steza za treninge.

Šport jo sicer spremlja že od otroštva. Pri enajstih letih je začela s košarko, vendar je morala zaradi težav z očmi pri približno 25 letih športno pot prekiniti. Ker se ji je vid še naprej slabšal, se je pri 35 letih vključila v društvo slepih in slabovidnih, kjer so jo povabili k vrtnemu kegljanju. Sprva nad idejo ni bila navdušena, vendar je zaradi potrebe po igralcih vseeno poskusila. Kegljanje ji je hitro priraslo k srcu, pozneje pa je odkrila še stezno kegljanje za slepe in slabovidne, s katerim se uspešno ukvarja že petnajst let.

Nenavadno je sicer, da lahko tudi popolnoma slepi kegljajo, Karmen je pojasnila, da imajo v njihovi kategoriji (poleg B1 sta tu še B2 in B3) sicer ob sebi podajalca za krogle, vse drugo pa je odvisno od njihove zbranosti, koordinacije in občutka za gibanje in predvsem pozicijo v prostoru. Pomembno je, da pravilno najdejo sredino steze in uskladijo gibanje obeh rok, saj že majhna napaka vpliva na natančnost meta.

Čeprav dosega vrhunske rezultate, priznava, da za trening nameni manj časa, kot bi si želela. Trenira približno enkrat tedensko, pri tem pa je odvisna tudi od pomoči asistenta iz društva. Sama meni, da bi z osebnim asistentom lahko trenirala pogostejše in morda dosegla še boljše rezultate.

Karmen Vogrič na sprejemu na Mestni občini Nova Gorica. Vir: MONG

Z letošnjega evropskega prvenstva se bo spomnila tudi trenutka razglasitve rezultatov, ko zaradi napovedovalčeve angleščine najprej sploh ni vedela, da je osvojila kolajno.

Poleg športa je pa našla še ustvarjalno žilico, navdušilo jo je ustvarjanje s peskom, s katerim se pri nas ukvarja priznana umetnica Stanka Golob iz Grahovega v Baški grapi. Ker pesek lahko zazna s prsti, ji takšno ustvarjanje omogoča drugačen način izražanja in ji prinaša veliko zadovoljstva, je povedala.

Z obojim, tako kegljanjem kot ustvarjanjem s peskom, je Karmen prišla v stik prek Medobčinskega društva slepih in slabovidnih, kjer se pod vodstvom Igorja Miljavca nenehno trudijo, da bi svojim članom omogočili čim več, izobraževanj, rehabilitacije, zaposlitev in drugih aktivnosti, ki jim kljub oviranosti omogočajo živeti čim polnejše življenje.

Karmen Vogrič s svojim zgledom dokazuje, da slepota ali slabovidnost nista ovira za uspešno in ustvarjalno življenje. Z voljo, vztrajnostjo in željo po novih izzivih je mogoče doseči veliko – tako v športu kot tudi na drugih področjih. Dokler bo imela veselje do športa, pravi, namerava v kegljanju vztrajati, saj ko se nečesa loti, to počne z vsem srcem.

Kolajni z letošnjega evropskega prvenstva v kegljanju za slepe in slabovidne. Vir: MONG

Dan deskljanske košarke 2026 je uspel!

Avtor: Jan Močnik

Na prenovljenem igrišču ob kulturnem domu v Desklah se je 20. junija ponovno odvil tradicionalni Dan deskljanske košarke, ki je tudi letos na igrišče privabil številne mlade košarkarje, ljubitelje košarke in gledalce.

Dopoldanski del programa je bil namenjen najmlajšim. Na turnirju kategorije U12 so se pomerile ekipe iz Deskel, Nove Gorice, Tolmina in Ajdovščine, ki so prikazale veliko športnega znanja, borbenosti in veselja do igre.

Popoldne pa je sledil še tradicionalni turnir v ulični košarki 3 × 3, na katerem je nastopilo kar 12 ekip v dveh starostnih kategorijah. V kategoriji mlajših je ekipa TT Gorica (Jaša Čerče, Črt Mervič, Jure Turel in Nejc Pušnar) po napetem finalu za vsega točko premagala ekipo Skutniki (Martin Grilanc, Maj Klemenčič in Vasja Simičič).

Prav tako razburljiv je bil finale starejših, kjer je ekipa BDG (Rok Žniderčič, Fedja Vranješ, Luka Bolterstein Leskovar in Taj Koglot) ugnala ekipo Miškoti (Natan Ru-

Dan deskljanske košarke. Arhiv KD Nova Gorica mladi

pnik, Matej Corsi, Lovro Frančeskin in Dan Figelj) in osvojila naslov zmagovalca.

Spremljali smo tudi tekmovanje v metu za tri točke, kjer je največ natančnosti pokazal Matic Gavez in postal letošnji zmagovalec.

Dan deskljanske košarke je tudi letos dosegel svoj namen – mladim ponuditi priložnost za igro, druženje in športno udejstvovanje ter na enem mestu povezati

košarkarske navdušence vseh generacij.

Zahvaljujemo se Občini Kanal ob Soči in Alpacemu Slovenija za podporo pri organizaciji dogodka. Iskrena hvala tudi vsem donatorjem, ki so prispevali praktične nagrade za udeležence in najboljše ekipe.

Hvala vsem igralcem, staršem, gledalcem in organizatorjem, ki ste poskrbeli za odlično vzdušje.

Se vidimo ponovno prihodnje leto!

Zdenko Čargo na državnem prvenstvu za rekreativce veterane osvojil srebrno medaljo

Avtorica: Klelija Dolenc

Pred nekaj leti smo o Čargovem Zdenku iz Ročinja že napisali članek in ga objavili v reviji *Most*. Tokratni prispevek je nadaljevanje oziroma nadaljnje spremljanje njegovega aktivnega igranja namiznega tenisa.

Sredi aprila je bilo v Ljubljani državno prvenstvo v namiznem tenisu za veterane in rekreativce. Državna prvenstva se odvijajo vsako leto drugje, po različnih krajih Slovenije: Ravne na Koroškem, Puconci, Ljutomer, Velenje, Novo mesto, Kidričevo in drugod.

Pod okriljem slovenske namiznoteniške zveze je vsako leto organizirana računalniško vodena jakostna lestvica sedmih turnirjev, na katerih se zbirajo točke in na koncu seštejejo. Tudi turnirji se odvijajo v različnih krajih. Severnoprimosko ligo sestavljajo igralci naslednjih namiznoteniških klubov: Izola, Škofije,

Zdenko Čargo na stopničkih za zmagovalce – prvi z leve strani. Osebni arhiv

Zgonik, Nova Gorica, Ajdovščina, Postojna, Kamnje, Prvačina, Gorjansko na Krasu. Ekipo sestavljajo najmanj trije tekmovalci. Po koncu jakostne lestvice, ki traja od oktobra pa do aprila, je vsako leto organizirano državno prvenstvo, s katerim se tudi uradno zaključí sezona. Vsako leto je državno prvenstvo, kjer

pomerijo svoje moči posamezniki in dvojice, v ženski, moški ali mešani ekipi. V močni posamezni konkurenci Zdenku letos sreča ni bila naklonjena, mu je pa uspelo skupaj s soigralcem Igorjem Varlom osvojiti medaljo v tekmovanju dvojic. Oba sta člana Namiznoteniškega kluba Gorica, tekmovanje pa sta zaključila na drugem mestu.

Zdenko se je tekmovanja na državnem prvenstvu udeležil že 16-krat, od tega se je kar petkrat vrnil domov z medaljo. Kljub hudim težavam s hrbtenico Zdenko ne popušča, temveč vztraja in se redno, dvakrat tedensko, udeležuje treningov v Novi Gorici. Poleg turnirjev jakostne lestvice ter državnega prvenstva pa Zdenko igra namizni tenis tudi na Pihlerjevem memorialu, ki se navadno odvija v mesecu maju. Zdenko, iskrene čestitke!

K sodelovanju vabimo občane, ki bi želeli postati Prostofer šoferji ali šoferke

Avtorica: Klara Golja

V Občini Kanal ob Soči že več let uspešno izvajamo program **Prostofer**, za kar gre velika zahvala vsem prostovoljcem – Prostofer šoferjem.

Prostovoljni šofer lahko postane vsak, ki ima veljavno vozniško dovoljenje in je v svojem prostem času pripravljen pomagati ljudem, ki potrebujejo prevoz.

Storitev Prostofer je namenjena starejšim osebam, ki same ne vozijo, nimajo sorodnikov ali drugih oseb, ki bi jim lah-

ko pomagale pri prevozi, imajo nižje mesečne dohodke ali živijo na območjih s slabšimi povezavami javnega prevoza. Program jim omogoča lažji dostop do zdravstvenih storitev ter brezplačne prevoze do javnih ustanov, trgovin in drugih nujnih opravkov.

Če bi želeli postati prostovoljni Prostofer šofer ali šoferka, vas vabimo, da se nam pridružite. Vaša pomoč lahko nekomu bistveno olajša vsakdan.

Stik:

Občina Kanal ob Soči (Klara Golja):
telefonska številka: 05 398 12 18;
e-naslov: klara.golja@obcina-kanal.si.

Iskrena hvala vsem prostovoljcem za čas, srčnost in pripravljenost pomagati.

KAKO SE ZAŠČITIMO PRED UV SEVANJEM?

Prekomerno izpostavljanje UV sevanju povzroča škodljive učinke na kožo in oči. S samozaščitnim ravnanjem lahko njihov pojav učinkovito zmanjšamo ali preprečimo.

KAKO?

V ČASU NAJVEČJE MOČI SONCA

Omejimo izpostavljanje

Umaknemo se v senco. Senca dreves, senčnikov ... ne daje popolne zaščite. Najbolje smo zaščiteni v zgradbi.

ali/in

Ustvarimo si lastno senco

Zaščitimo se z ustrezno obleko, pokrivalom in očali.

in

Uporabimo dodatno zaščito

Nezaščitene dele telesa zaščitimo s kremo za zaščito pred soncem.

SPLOŠNA PRIPOROČILA

Omejimo izpostavljanje soncu v času njegove največje moči.

UV indeks

Spremljajmo napovedi UV indeksa. Pri vrednostih ≥ 3 se zaščitimo glede na stopnjo UV sevanja.

Umaknemo se v senco ali naredimo senco.

Zaščitimo se z oblačili in pokrivalom.

Uporabljajmo sončna očala.

Ne uporabljajmo solarija.

Kot dodatno zaščito uporabimo pripravke za zaščito pred soncem (npr. kreme, losjone). Ne uporabljamo jih za podaljševanje časa preživetega na soncu!

V Sloveniji so v nižinah od 2. dekadje maja do 1. dekadje avgusta vrednosti UV indeksa ≥ 3 od 10. do 17. ure.

REDNO IZVAJANJE UKREPOV ZA ZAŠČITO PRED UV SEVANJEM NAJPOSTANE DEL NAŠEGA VSAKDANA. STARŠI, VZGOJITELJI IN UČITELJI BODIMO ZGLED OTROKOM.

Več o UV sevanju, vplivih na zdravje in zaščiti:

Nosilci programa Varno s soncem: Nacionalni inštitut za javno zdravje, Združenje slovenskih dermatovenerologov in Društvo za boj proti raku Celje.

Novosti na področju pomoči v duševnem zdravju

Avtorica: Klara Golja
(Povzeto po Andrejka Prijon, NIJZ OE Nova Gorica.)

1. Nova psihiatrična ambulanta v Zdravstvenem domu Nova Gorica

V Zdravstvenem domu Nova Gorica deluje nova psihiatrična ambulanta, ki jo vodi Jana Božič, dr. med., specialistka psihiatrije.

Tel. št.: 05 338 33 34.

Telefonska dosegljivost:

ponedeljek: od 13.30 do 18.00,

torek–petek: od 8.00 do 13.00.

2. Nove brezplačne storitve na področju duševnega zdravja

V okviru Ambulante za zdravljenje odvisnosti v Zdravstvenem domu Nova Gorica so na voljo nove brezplačne storitve: individualno svetovanje za mlade do 18. leta starosti.

Svetovanje je namenjeno mladim, ki se srečujejo s kakršno koli stisko ali težavo na področju duševnega zdravja. Storitev je dostopna brez napotnice.

Naročanje:

david.cej@zd-go.si.

KOLEDAR DOGODKOV

DATUM	DOGODEK	ORGANIZATOR	LOKACIJA
AVGUST			
1. 8. 2026	Summer party	Mladinski klub Kanal	Kanal
13. 8. 2026	Koncert skupine The Voodoo House	The Voodoo House	Trg Kontrada Kanal
14. 8. 2026	Koncert na gladini reke Soče – Uroš Perič in Bluenote Quartet and the Pearlettes	Turistično društvo Kanal	Kanal
15. 8. 2026	Ulična strojnična prodaja lokalnih ponudnikov, gostinska ponudba, glasbeni večer z DJ Max Sebastien	Agencija Slovenia Nature	Kanal, ulica za cerkvijo
16. 8. 2026	Skoki z mosta	Turistično društvo Kanal	Kanal
22. 8. 2026	5. Soča valley car meet	Društvo Avto Navdušencev in Prijateljev	Anhovo
22. 8. 2026	Pečno openč	Društvo O.Z.O.N	Park Pečno
21. 8. 2026	Gledališče na Kontradi – KD Brce	GD Kontrada	Trg Kontrada Kanal
22. 8. 2026	Gledališče na Kontradi – KUD Visoko	GD Kontrada	Trg Kontrada Kanal
22. 8. 2026	Turnir odbojke na mivki Morsko 2026	ŠD Morsko	Športni park Morsko
23. 8. 2026	Gledališče na Kontradi – Skupina O'KLAPA Gorica	GD Kontrada	Trg Kontrada Kanal
28. 8. 2026	Gledališče na Kontradi – KD Bohinjska Bela	GD Kontrada	Trg Kontrada Kanal
29. 8. 2026	Gledališče na Kontradi – KD WLKA Šempas	GD Kontrada	Trg Kontrada Kanal
30. 8. 2026	Gledališče na Kontradi – GD Kontrada Kanal	GD Kontrada	Trg Kontrada Kanal
28. 8. 2026	Nočna izmena	Alpacem Cement, d.d.	Anhovo
29. 8. 2026	Pohod na Jerebico	PD Valentin Stanič	
SEPTEMBER			
4. 9. 2026	Odprtje Kogojevih dnevov s koncertom Ivana Skrta	PD Soča in ZTKMŠ Kanal	Kanal
4. 9. 2026	Odprtje razstave Joni Zakonjšek	PD Soča in ZTKMŠ Kanal	Galerija Rika Debenjaka
5. 9. 2026	Koncert v gozdu	Društvo O.Z.O.N	Park Pečno
5. 9. 2026	2. Futsal turnir Morsko	ŠD Morsko	Igrišče Morsko
11. 9. 2026	Kogojevi dnevi – Godalni kvartet Feguš	PD Soča in ZTKMŠ Kanal	Kanal
12. 9. 2026	Športne igre Krajevnih skupnosti v občini Kanal ob Soči	ŠKT društvo Levpa	Športni park Levpa
18. 9. 2026	Kogojevi dnevi – Duo Ren	PD Soča in ZTKMŠ Kanal	Kanal
20. 9. 2026	Kogojevi dnevi – Glasbeno društvo Nova, Godalni orkester	PD Soča in ZTKMŠ Kanal	Kanal
25. 9. 2026	Kogojevi dnevi – MPZ Emil Komel Gorica	PD Soča in ZTKMŠ Kanal	Kanal
26. 9. 2026	Jesenska delavnica	KD Valentin Stanič Ročinj	Dom Valentina Staniča Ročinj
27. 9. 2026	Costa Baton (Italija) – pohod	PD Valentin Stanič	
27. 9. 2026	Čilifest	ŠKD Nasmejanih	Tržnica Kanal

Koledar dogodkov je informativne narave, možne so spremembe pri izvedbi dogodkov.
Aktualne informacije dobite na spletni strani: www.visitkanal.si.

